

SUOMEN PANKIN VUOSIKERTOMUS 2005

SUOMEN PANKIN
VUOSIKERTOMUS
2005

Suomen Pankki

Perustettu 1811

Käyntiosoite

Snellmaninaukio, Helsinki

Postiosoite

PL 160, 00101 Helsinki

Puhelinnumero

kansallinen 010 8311

kansainvälinen +358 10 8311

Faksi

(09) 174 872

SWIFT

SPFB FI HH

Sähköposti

info@bof.fi

etunimi.sukunimi@bof.fi

Suomen Pankin Internet-sivusto

www.suomenpankki.fi

www.bof.fi

Aluekonttorit

Vantaa

Suometsäntie 1, Vantaa,

PL 160, 00101 Helsinki,

puh. 010 8311

Kuopio

Puutarhakatu 4,

PL 123, 70101 Kuopio,

puh. 010 8311

Oulu

Kajaaninkatu 8,

PL 103, 90101 Oulu,

puh. 010 8311

Tampere

Hämeenkatu 13,

PL 325, 33101 Tampere,

puh. 010 8311

Turku

Linnankatu 20,

PL 373, 20101 Turku,

puh. 010 8311

Vuosikertomuksen luvut
perustuvat helmikuussa 2006
käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1239-9329 (painettu julkaisu)

ISSN 1456-5773 (verkkojulkaisu)

Edita Prima Oy

Helsinki 2006

Sisällys

Suomen Pankki	7
Esipuhe	8
Vuosi 2005 lyhyesti	10
Suomen Pankin strategia	13
Toiminta vuonna 2005	17
Raha- ja talouspolitiikka	19
Suomen Pankki rahapolitiikan valmistelussa	19
EKP:n rahapolitiikka vuonna 2005	19
EKP:n neuvoston kannanotot muuhun talouspolitiikkaan	21
Suomen Pankki kotimaisessa talouspolitiikassa	22
Tutkimus	23
Rahoitusmarkkinat ja tilastot	26
Rahoitusmarkkinoiden vakaus ja tehokkuus	26
Kotimainen viranomaisyhteistyö	27
Kansainvälinen viranomaisyhteistyö	28
Tilastot	31
Operatiivinen pankkitoiminta	32
Rahapolitiikan toteutus euroalueella ja Suomessa	32
Maksuliike	36
Valuuttavaranto	38
Rahahuolto	41
Väärennösten lukumäärä tasoittunut euroalueella ja Suomessa	42
Euroseteleiden lajittelua ja kiertoon palauttamista koskeva toimintamalli tulossa käyttöön	43
Muu toiminta	45
Viestintä	45
Kansainvälinen toiminta	46

Johtaminen ja organisaatio	51
Organisaatio	53
Pankkivaltuusto	53
Johtokunta	53
Organisaatiouudistus 1.3.2005	53
Suomen Pankin organisaatio 31.12.2005	54
Rahoitustarkastus	56
Johtamisjärjestelmä	57
Henkilöstö	59
Henkilöstötyön toimintatavat muuttuivat	59
Työmarkkinatoiminta	60
Työhyvinvointi ja osaamisen kehittäminen	60
Budjetti ja operatiiviset kustannukset	62
Tilinpäätös	65
Tase	66
Tuloslaskelma	68
Tilinpäätöksen liitteet	69
Tilinpäätöksen kommentit	71
Kirjanpito- ja tilinpäätöskäytäntö	71
Tuloslaskelmaan kirjaamisen periaatteet	73
Taseen kommentit	74
Tuloslaskelman kommentit	78
Tilintarkastuskertomus	80
Lausunto	
Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön	
artiklan 27 tarkoittamasta tilintarkastuksesta	81
Liitteet	83
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 2005	85
Rahoitusmarkkinoita koskevat keskeiset viranomaistoimenpiteet	
vuonna 2005	86
Suomen Pankin vuonna 2005 antamia lausuntoja	89
Suomen Pankin julkaisuja vuonna 2005	90
Suomen Pankin edustus EKP:n ja EU:n elimissä vuonna 2005	91
Liitetaulukot	93

Kehikot

1. Suomen Pankin maksu- ja selvitysjärjestelmäsimulaattori	29
2. Suomen rahoitus- ja vakuutussektorin integraatio	30
Kuvio. Kolmen suurimman Suomessa toimivan finanssitavaratalon tulos ennen veroja (= liikevoitto) eri liiketoiminta-alueilla tammi-joulukuussa 2005	30
3. Vakuusmateriaalin yhtenäistämisen eteneminen	35

Kuviot

1. Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	19
2. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko ja 3 kk:n euriborkorko	20
3. Euron dollari- ja jenikurssit	20
4. Euroalueen markkinakorkoja	21
5. Eurojärjestelmän korot ja yön yli -korko	32
6. Suomalaisen luottolaitosten osuudet eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioista ja maksuvalmiusjärjestelmästä	33
7. Vakuuksien käytön kehitys Suomessa talous- ja rahaliiton alusta lähtien	34
8. Kotimaisten ja maasta toiseen lähtevien TARGET-maksujen lukumäärä ja arvo keskimäärin päivässä EU15-alueella	36
9. TARGET 2 -projektin vaiheistus	37
10. Suomen Pankin valuuttavarannon jakauma ilman kultaa 31.12.2005	39
11. Suomen Pankin luottosalkun jakauma luokituksen mukaan 31.12.2005	39
12. Suomesta liikkeeseen laskettu markka-/eurosetelistö	41
13. Euroseteleiden vuotuinen nettoliikkeeseenlasku Suomessa	41
14. Euroseteliväärennökset euroalueella ja Suomessa	43
15. Johtamisjärjestelmän keskeiset välineet	57
16. Suomen Pankin nettokulut 2000 – budjetti 2008	62

Taulukot

1. Suomen Pankin varannon valuuttajakauma	38
2. Valuuttavarannon arvon muutos	38
3. Henkilöstöjohtamisen keskeiset tunnusluvut	61
4. Suomen Pankin toimintakulut ja tuotot, milj. euroa	63

Liitetaulukot	93
1. Suomen Pankin tase kuukausittain	94
2. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot	98
3. Eurojärjestelmän pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	100
4. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot	100
5. Eurojärjestelmän keskeiset ohjauskorot	101
6. Euroalueen ja Suomen pankkijärjestelmän likviditeettiasema	102
7. Vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten euroalueen ja suomalaisten luottolaitosten varantopohja	104
8. Vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten euroalueen ja suomalaisten luottolaitosten varantojen pito	104
9. Euroalueen rahamäärä M3 ja Suomen rahalaitosten vastaavat erät	106
10. Keskeiset markkinakorot	106
11. Suomen nimellisiä kilpailukykyindikaattoreita ja EKP:n laskema euron efektiivinen valuuttakurssi	107
12. Euroalueen ja Suomen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	107
13. Julkisen talouden rahoitusasema ja velka	107
14. Euron peruuttamattomasti kiinnitetyt muuntokurssit 1.1.1999 alkaen	107
15. Valuuttakurssimekanismi ERM II	108
16. Keskeisiä euron kursseja	109
17. Muita euron kursseja	110
18. Eurosetelien ja -kolikoiden liikkeeseenlasku Suomesta	112
19. Setelien lajittelu Suomen Pankissa	112
20. Suomen Pankin sekkitilijärjestelmän tapahtumat	113
21. Pankkien päivänsisäiset sekkitililimitit	114
22. Pankkien välisen maksuliikennejärjestelmän tapahtumat	114

Suomen Pankki

Suomen Pankki on Suomen rahaviranomainen ja eurojärjestelmän jäsen. Sen toimintaa säätelevät Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussääntö ja laki Suomen Pankista.

Toiminnallaan pankki edistää hintavakautta, maksu- ja rahoitusjärjestelmän vakautta ja tehokkuutta sekä rahoitusmarkkinoiden eurooppalaista yhdentymistä. Nämä kaikki luovat edellytyksiä talouskasvulle ja työllisyydelle.

Rahapolitiikan valmistelun ja rahoitusjärjestelmän vakauden valvonnan lisäksi Suomen Pankin ydintehtäviin kuuluvat operatiiviset keskuspankki-

tehtävät rahapolitiikan toteutuksessa ja maksuliikkeessä sekä rahahuolto.

Suomen Pankin johtokunnan muodostavat sen puheenjohtaja Erkki Liikanen, varapuheenjohtaja Matti Louekoski sekä jäsenet Sinikka Salo ja Pentti Hakkarainen. Eduskunnan valitsemat yhdeksän pankkivaltuutettua valvovat pankin toimintaa. Pääkonttorin 6 osastolla ja 5 aluekonttorissa työskentelee kaikkiaan noin 540 henkeä.

Suomen Pankin yhteydessä toimii itsenäisenä viranomaisena Rahoitustarkastus. Sen palveluksessa työskentelee noin 140 henkeä. Rahoitustarkastus julkaisee oman vuosikertomuksensa.

Suomen Pankin johtokunta.

Vasemmalta lukien Pentti Hakkarainen, Matti Louekoski, Erkki Liikanen ja Sinikka Salo.

Esipuhe

Euroalueen rahapolitiikassa jouduttiin vuonna 2005 toimimaan tilanteessa, jossa taloudellinen kasvu alueella oli odotettua hitaampaa, mutta inflaatio odotettua nopeampaa. Erityisesti työllisyyden kannalta tärkeät kulutus ja investoinnit olivat vaikeita siitä huolimatta, että korkotaso oli historiallisen alhainen ja luotto- ja rahamäärien kasvu nopeaa.

Korkeaksi noussut öljyn hinta oli tärkein yksittäinen talouskasvua hidastanut ja inflaatiopaineita luonut tekijä. Huoli euroalueen julkisten talouksien rahoitusaseman kestävydestä ikääntyvän väestön ja kiristyvän globaalin kilpailun oloissa heikensi myös kuluttajien ja investoijien luottamusta.

Rahapolitiikka pidettiin koko vuoden ajan keveänä joulukuussa tehty ohjauksen korotuskin huomioon ottaen. Kasvua tukeva rahapolitiikka on mahdollista vain, jos inflaatio-odotukset pysyvät maltillisina. Rahapolitiikan kannalta tärkeäksi muodostuikin vuonna 2005 luottamuksen ylläpitäminen siihen, että inflaatio pysyy keskipitkällä aikavälillä hintavakaustavoitteen mukaisesti alle kahdessa prosentissa öljytuotteiden hintojen noususta huolimatta. Siksi EKP:n neuvosto on lausunnoissaan toistuvasti korostanut valppauttaan ja sitoutuneisuutta hintavakauden ylläpitämiseen.

Suomen taloudellinen tilanne on monessa suhteessa euroalueen keskiarvoa parempi. Tämä koskee niin talouskasvua, hintavakautta kuin myös julkisen sektorin rahoitustasapainoa. Myös työllisyys parantui vuonna 2005 merkittävästi huolimatta taloudellisessa kasvussa sattuneesta, ilmeisesti tilapäiseksi jääneestä notkah-

duksesta. Myös lähitulevaisuuden taloudelliset näkymät ovat varsin suotuisat.

Talouskasvun jatkuminen vakaana ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys. Sen edellytysten turvaamiseksi on erityisesti huolehdittava tuottavuuden kasvusta Suomen kansantaloudessa. Tämä ei koske vain teollisuutta ja yksityistä palvelusektoria, vaan myös julkista sektoria, jonka voimavarat joutuvat lähivuosina erityisen kovalle koetukselle väestön ikääntymisen vuoksi. Tuottavuus kasvaa uuden tekniikan käyttöönoton, työn paremman organisoinnin ja jatkuvan tuotekehityksen avulla. Talouspolitiikassa kilpailun edistäminen ja julkisen sektorin rakenneuudistukset ovat keskeisiä välineitä näiden tavoitteiden toteuttamiseksi.

Suomen pankki- ja rahoitussektorin näkymät ovat vakaat. On kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, että pankkien luotonannon kasvu on jatkunut erittäin nopeana jo neljättä vuotta kovan markkinaosuuskilpailun vauhdittamana. Vaikka kotitalouksien keskimääräinen velkaantumistaso on edelleen kansainvälisesti vertaillen hyvin kohtuullinen, suurten asuntolainojen keskittyminen pienelle osalle kotitalouksia tekee tilanteen näiden kannalta paljon keskimääräistä herkemmäksi. On tärkeää, että luotonantajat ja kotitaloudet kumpikin osaltaan varmistavat, että velanottopäätöksissä otetaan huomioon korkotason nousuun ja mahdollisiin tulonmenetyksiin liittyvät riskit, kuten myös se mahdollisuus, että vakuutena käytettyjen asuntojen markkina-arvot saattavat muuttua molempiin suuntiin.

Suomen rahoitus- ja vakuutussektorin rakennejärjestelyt jatkuivat vuonna 2005, ja kolmen suurimman finanssitarataralon markkinaosuudet ovat nyt noin 80 % sekä luotonannossa että henkivakuutuksessa, ja myös vahinkovakuutuksessa finanssitarataralojen markkinaosuus on suuri. Tämä on tehnyt ajankohdattaiseksi kysymyksen kansallisen rahoitusvalvonnan rakenteiden uudistamisesta. Olen Suomen Pankin puolesta esittänyt kantani, että valvonnan tehostamiseksi olisi harkittava vakuutusvalvonnan yhdistämistä muuhun rahoitusvalvontaan ainakin vapaaehtoisen henkivakuutuksen sekä vahinkovakuutuksen osalta. Toinen painopiste rahoitusvalvonnan kehittämisessä on kansainvälisten valvonta- ja kriisinhallintamekanismien vahvistaminen. Suomen Pankki on eri foorumeilla pyrkinyt voimakkaasti edistämään tätä työtä.

Suomen Pankki uudisti organisaatiotaan ja johtamisjärjestelmäänsä kertomusvuoden aikana. Haluan lausua koko

henkilökunnalle kiitokset hyvästä yhteistyöstä tässä uudistuksessa. Uudistusten tavoitteena on varmistaa Suomen Pankissa se toiminnan tuloksellisuuden ja kustannustehokkuuden kehitys, jota tulevaisuuden haasteisiin vastaaminen edellyttää muultakin julkiselta sektorilta.

Suomen Pankin tulos parani vuonna 2005 selvästi eli 200 miljoonaan euroon. Pankin vakavaraisuus ja riskinkantokyky ovat viime vuosina vahvistuneet tasolle, joka nykyisissä olosuhteissa on sen tehtävien hoidon kannalta riittävä. Tämä mahdollistaa sen, että pankin tuloksesta jaetaan tänä vuonna valtiolle viime vuotta suurempi osuus.

Erkki Liikanen
22.2.2006

Vuosi 2005 lyhyesti

Maailmantalouden kasvu jatkui varsin vahvana, joskin epäyhtenäisenä vuonna 2005. Kasvu painottui toisaalta Yhdysvaltoihin – huolimatta sen taloutta vaivavista tasapainottomuuksista – ja toisaalta moniin kehittyviin markkinoihin, kuten mm. Kiinaan ja Venäjään. Japanin talouden toipuminen sitä pitkään vaivaneesta taantumasta ja deflaatio-ongelmasta varmistui vuoden loppua kohti. Euroalueen kasvu jäi vaimeaksi, 1,3 prosenttiin.

Energian kysynnän erittäin voimakas kasvu ja tarjonnan joustamattomuus nostivat öljyn ja öljyjalosteiden hinnat maailmanmarkkinoilla historiallisen korkealle. Tähän vaikuttivat myös eräät tilapäiset tarjontahäiriöt, kuten syksyn hirmumyrskyjen Yhdysvaltain öljyteollisuudelle aiheuttamat vauriot. Öljyn kalleus on kiihdyttänyt inflaatiota useimmissa teollisuusmaissa ainakin tilapäisesti.

Rahapolitiikan viritys säilyi maailmanlaajuisesti tarkastellen kevyenä, ja kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla on tällä hetkellä erittäin runsaasti likviditeettiä perintönä pitkään jatkuneesta kevyen rahapolitiikan kaudesta. Yhdysvalloissa ohjauksorkoa nostettiin asteittain. Inflaation kiihtymisen vuoksi reaalikorko on koronnostoista huolimatta kuitenkin jäänyt Yhdysvalloissakin toistaiseksi matalaksi. EKP piti ohjauksorkonsa 2 prosentissa joulukuuhun saakka, jolloin korkoa nostettiin prosenttiyksikön neljännes. Jo ennen korotusta EKP:n neuvosto painotti vuoden mittaan yhä jyrkempään sävyyn valppauden tarvetta rahapolitiikassa inflaatoriskien torjumiseksi.

Euroalueen talouskasvu alkoi elpyä selvästi vasta vuoden 2005 lopulla. Öljyn kalleus oli yksi kasvua hidastaneista tekijöistä. Tärkeimpiä syitä taloudellisen kasvun vaimeuteen euroalueella olivat ilmeisesti kuitenkin alueen kansantalouksien rakenteelliset ongelmat, joiden vuoksi investoinnit jäivät liian vähäisiksi. Luottamusta euroalueen maiden talouteen heikensivät osaltaan myös useiden maiden suuret budjettivajeet. Vajeen suhde BKT:n arvoon rikkoi useassa maassa EU:n vakaus- ja kasvusopimuksessa määritellyn 3 prosentin rajan.

Vakaus- ja kasvusopimusta uudistettiin maaliskuussa pidetyssä EU:n huippukokouksessa. Aiemman sopimuksen mukaiset julkisen talouden alijäämä- ja velkakriteerit sisältyvät uuteenkin sopimukseen, mutta sopimuksen joustavuutta lisättiin, jotta poikkeukselliset taloudelliset olot voitaisiin entistä paremmin ottaa huomioon sopimuksen toimeenpanossa. EKP:n neuvosto korosti lausunnoissaan sopimuksen tinkimättömän noudattamisen tärkeyttä.

Euroalueen inflaatio oli ennustettua nopeampi ja ylitti selvästi sille asetetun keskipitkän aikavälin tavoitteen. Merkittäviltä osin tämä johtui energian hinnan noususta. Merkkejä yleisestä kotimaisten inflaatiopaineiden kasvusta euroalueella ei ole ollut. Erityisesti palkkakehitys on heikon työmarkkinatilanteen vuoksi jatkunut maltillisena. Toisaalta raha- ja luottomäärien kasvu euroalueella jatkui erittäin voimakkaana, minkä EKP:n neuvosto tulkitsee viittaavan siihen, että keskipitkän aikavälin inflaatoriskit olivat kasvaneet.

Suomen talouskasvu muodostui odotettua heikommaksi ja jäi 2,1 prosenttiin. Kasvua hidasti erityisesti keväällä alkanut paperiteollisuuden työtaistelu, jonka vaikutus koko vuoden talouskasvuun oli liki yhden prosenttiyksikön suuruinen. Työllisyystilanne parani jonkin verran BKT:n kasvun hidastumisesta huolimatta. Suomen Pankki kiinnitti vuoden aikana huomiota talouskasvun keskipitkän ajan edellytysten rapautumiseen Suomessa. Merkkejä tästä rapautumisesta ovat kotimaisten investointien vähyys, vaihtosuhteen heikkeneminen ja viennin markkinaosuusien supistuminen.

Suomessa inflaatio on ollut hitaampaa kuin euroalueella keskimäärin. Koko vuoden keskiarvo jäi 0,7 prosenttiin, vaikka öljytuotteiden hinnat nousivat merkittävästi vuoden aikana. Hintojen nousua Suomessa vaimensivat voimassa oleva maltillinen tulosopimus ja kilpailun kiristyminen eräiden palvelujen ja kulutustavaroiden markkinoilla.

Suomen rahoitusmarkkinoiden tila on säilynyt vakaana ja pankkien kannattavuus ja vakavaraisuus olivat hyvät. Vakauden säilymisen näkökulmasta huolta aiheutti lähinnä luotto- ja rahamäärien kasvu, joka jatkui edellisten vuosien tapaan erittäin nopeana. Erityisen voimakkaana jatkui asuntolainojen kasvu, joka oli 16,1 %. Suomen Pankki arvioi, että kotitalouksien velkaantumistaso ei vielä muodostanut kokonaistaloudellista eikä pankkeja uhkaavaa järjestelmäriskiä, mutta pankki kiinnitti lausunnoissaan kuitenkin huomiota kotitalouksien korko- ja tulariskien hallintaan.

Rahapolitiikan ja maksujärjestelmien alueilla oli käynnissä useita merkittäviä järjestelmähankkeita, joissa myös Suomen Pankki oli mukana. Yksi näistä oli eurojärjestelmän rahapolitiikan operaatioissa ja luotonannossa käytetyn vakuusmateriaalin yhtenäistäminen. Suomen Pankin kannalta merkittävin muutos tässä yhteydessä on se, että pankkiluottojen hyväksymistä luottojen vakuudeksi alettiin valmistella. Toinen keskeinen hanke oli EU-alueen keskuspankkien yhteisen maksujärjestelmän TARGETin uuden sukupolven (TARGET 2) kehitystyö. Hankkeen myötä tämä järjestelmä siirretään yhteiselle ja palveluiltaan yhdenmukaistetulle tekniselle laitealustalle. Kolmas tärkeä hanke oli euroalueen pankkien muodostaman Euroopan maksuneuvoston (European Payments Council, EPC) projekti yhtenäisen maksualueen muodostamiseksi. Suomen Pankki tuki tätä hanketta muiden keskuspankkien tapaan ja seurasi sen etenemistä tiiviisti.

Suomen Pankki uudisti vuoden kuluessa organisaationsa. Uusi organisaatio tuli voimaan 1.3.2005. Sillä pyrittiin luomaan edellytykset aiempaa joustavammalle resurssien hallinnalle ja johtamisjärjestelmän kehittämiseksi. Pankin osastojen lukumäärä supistettiin kuuteen osastoon ja yhteen erityisyksikköön (sisäinen tarkastus).

Kesällä pankki uudisti myös strategiansa. Uuden strategian tarkoituksena on lisätä pankin vaikuttavuutta ja palvelukykyä sekä sen toiminnan kustannustehokkuutta ja laatua. Strategiaan kuuluu myös osaamisen ja johtamisen kehittämi-

nen pankin uudistumiskyvyn varmistamiseksi. Strategian toimeenpanon välineenä otettiin käyttöön tavoite- ja tuloskehikko. Sen avulla toiminnalliset tavoitteet konkretisoidaan ja niiden toteutumista seurataan.

Strategian uudistamiselle loivat osaltaan edellytyksiä tammikuussa 2005 hyväksytyt eurojärjestelmän yhteiset strategiset linjaukset ja organisatoriset periaatteet. Merkittävää näissä oli mm. se, että euroalueen rahoitusmarkkinoiden yhdentyminen nostettiin järjestelmän strategisten tavoitteiden joukkoon hintavakauden ja rahoitusmarkkinoiden vakauden rinnalle. Niin ikään vahvistettiin periaate, jonka mukaan kansalliset keskuspankit osallistuvat järjestelmän politiikkaan paitsi toteuttavalla myös strategisella tasolla.

Suomen Pankin strategia

Suomen Pankin strategia tarkistettiin vuonna 2005. Uusi strategia on kirjoitettu kehittämissel-
maksi ja esitetään pankin toiminnanohjauksessa käytettävän tavoite- ja tuloskehikon näkökul-
masta.

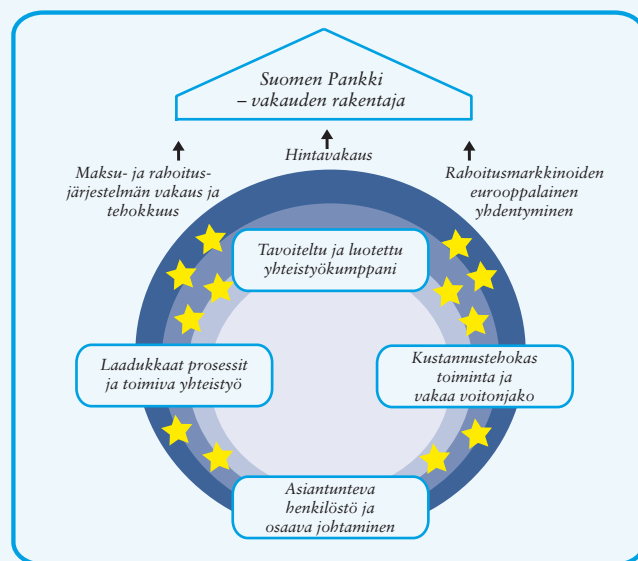
Suomen Pankin tehtävä

Suomen Pankki on Suomen raha-
viranomaisen ja eurojärjestelmän
jäsen. Toiminnallaan pankki edis-
tää hintavakautta, maksu- ja rahoit-
usjärjestelmän vakautta ja tehok-
kuutta sekä rahoitusmarkkinoiden
eurooppalaista yhdentymistä.
Nämä luovat edellytyksiä talous-
kasvulle ja työllisyydelle. Pankki
vastaa Suomen rahahuollosta ja
valuuttavarannosta.

Suomen Pankin strateginen päämäärä

Suomen Pankki on eurojärjestel-
män aktiivinen ja rakentava jäsen.
Suomen Pankin toiminta on laadu-
kasta, avointa ja kustannusteho-
kasta. Se edistää tehokkuutta ja
avoimuutta myös koko eurojärjes-
telmän toiminnassa.

Pankin asiantuntemus tekee
siitä tavoitellun ja luotetun yhteis-
työkumppanin sekä euroalueen
rahopolitiikan ja rahoitusmarkki-
napolitiikan valmistelussa että
myös kotimaisessa talouspolitiikas-
sa. Asiantuntemus perustuu kes-
kuspankkien kärkitasoa olevaan
tutkimukseen, laadukkaaseen tilas-
tointiin, toimiviin kansainvälisiin
yhteyksiin sekä henkilöstön osaa-
misen pitkäjänteiseen kehittämi-
seen.

Suomen Pankin vakausanalyysi on luotettavaa, ajantasaista ja kattaa rahoitusjärjestelmän kokonaisuudessaan. Se on integroitu hyvin pankin kokonaistaloudelliseen analyysiin ja toimintavalmiuden kehittämiseen rahoituskriisien varalta. Pankki toteuttaa vakaustehtävänsä tiiviissä yhteistyössä koti- ja ulkomaisten viranomaisten kanssa.

Suomen Pankki huolehtii, että Suomessa toimiville luottolaitoksille ja muille markkinaosapuolille on tarjolla kansainvälisesti kilpailukyiset keskuspankkipalvelut. Rahahuollosta Suomen Pankki korostaa valvovan ja kehittävän viranomai-

sen tehtäviään huolehtien, että Suomen rahahuoltojärjestelmä palvelee suomalaista elinkeinoelämää ja kuluttajia hyvin ja kustannustehokkaasti osana maksujärjestelmän perusrakennetta.

Valuutta- ja sijoitustoiminnan riskit mitoitetaan kriisinhallintavalmiuden ja kansainvälisten velvoitteiden euroalueen keskuspankilta edellyttämälle tasolle. Pankin varoille saadaan valittu riskitaso huomioon ottaen kilpailukyinen tuotto. Riskien hallinta ja kustannustehokkuus mahdollistavat vakaan ja omaan pääomaan nähden kohtuullisen voitonjaon.

I: Palvelukyky ja vaikuttavuus

1. Eurojärjestelmässä pankin vaikuttavuus perustetaan korkeatasoiseksi tunnustettuun ja keskuspankkitoiminnan kannalta relevanttiin tutkimus- ja analyysitoimintaan.

Tutkimus- ja analyysitoiminnassaan pankki keskittyy vahvuksiensa mukaisesti eurojärjestelmän strategista päätöksentekoa palveleviin kysymyksiin ja analyysivälineiden kehittämiseen. Asiantuntemuksen erityisinä painopisteinä kehitetään rahapolitiikan mallianalyysiä, rahoitus- ja maksujärjestelmän kehityksen ja vakauspolitiikan analyysiä sekä siirtymätalouksien ja niiden talouspolitiikan tuntemusta. Tutkimustoiminnassa korostetaan pitkäjänteisyyttä ja keskittymistä painopistealueisiin. Muu taloudellinen analyysi on ajantasaista ja käyttää hyväksi uusinta tutkimusta. Kuvaa Suomen Pankista kiinnostavan taloudellisen analyysin keskuksena edistetään järjestelmällisesti asiantuntijafoorumeilla ja julkaisutoiminnalla.

2. Kotimaisessa talouspolitiikassa pankin vaikuttavuutta kehitetään perustuen sen kykyyn yhdistää kokonaistaloudellinen ja rahoitusmarkkinanäkökulma ennusteissaan ja riskiarvioissaan.

Suomen Pankki palvelee kotimaista talouspolitiikkaa asiantuntijana, joka yhdistää kokonaistaloudellisen ja rahoitusmarkkinanäkökulman. Pankin kokonaistaloudellisissa kehitysarvioissa korostuvat rahoitusmarkkinat ja Suomen talouden rakenteessa tapahtuvien muutosten analyysi. Pankin rahoitusmarkkina-arviot hyödyntävät tehokkaasti kokonaistaloudellista riskien analyysiä.

3. Suomessa toimivia rahoitusmarkkinaosapuolia pankki palvelee huolehtien, että niille on tarjolla kansainvälisesti kilpailukykyiset keskuspankkipalvelut. Rahoituslaitosten ja -markkinoiden tilan arviointimenetelmiä ja kriisinhallintavalmiutta kehitetään ottaen huomioon rahoitusmarkkinoiden yhdentymisen asettamat vaatimukset. Pankki myös edistää rahoitusmarkkinaosapuolten yhteistyötä ja kansainvälistä vaikuttavuutta, jolla pyritään rahoitusmarkkinoiden ja maksujärjestelmän infrastruktuurin tehostamiseen.

Suomen Pankin kriisinhallintavalmius perustuu ajan tasalla olevaan tietoon Suomen pankkisektorin tilasta ja sen hallussa olevan potentiaalisen vakuusmateriaalin laadusta sekä rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin toimivuudesta. Tätä valmiutta kehitetään Suomen Pankin osastojen ja Rahoitustarkastuksen yhteistyönä. Myös yhteyksiä vakuutusvalvontaan kehitetään edelleen. Pankki edistää aktiivisesti kansainvälistä yhteistyötä rahoitusmarkkinoiden vakauden valvonnassa ja kriisinhallinnassa.

Rahoitusmarkkinoiden kehittämistehtävänsä mukaisesti pankki edistää myös suomalaisten rahoitusmarkkinaosapuolten vuorovaikutusta ja yhteistyötä, jolla pyritään vaikuttamaan tehokkaiden ja avoimien teknisten ratkaisujen, standardien ja sääntelyn kehittämiseen varsinkin kansainvälisellä tasolla.

4. Suhteessa rahahuoltojärjestelmään ja sen asiakkaisiin pankki määrittelee Suomen rahahuoltojärjestelmän palvelutasotavoitteet ja luo rahahuollon toimivuuden valvontajärjestelmän.

Suomen rahahuoltojärjestelmän toimintakyvystä vastaavana ja sen palvelukykyä kehittävä viranomaisena pankki kehittää rahahuollon palvelutason seurantajärjestelmää ja edistää järjestelmän tehokkuutta ja palvelukykyä sen loppukäyttäjien – kuluttajien ja elinkeinoelämän – parhaaksi. Suomen Pankki säilyttää itsellään ne operatiiviset rahahuoltotehtävät, jotka lain tai eurojärjestelmää koskevien säädösten mukaan kuuluvat keskuspankin suoritettaviksi.

5. Yleisön luottamusta pankkiin ja tietoa sen toiminnasta lisätään tehokkaan ja kohdennetun viestinnän avulla.

Suomen Pankin viestintä on monipuolista ja tavoittaa tehokkaasti eri kohderyhmät. Se välittää tietoa rahapolitiikasta, rahoitusmarkkinoista ja maksuvälineistä sekä Suomen Pankin ja koko eurojärjestelmän toiminnasta näillä alueilla. Pankin julkisuuskuvaa ja yleisön tiedon tasoa pankin toimintakenttään kuuluvissa asioissa seurataan järjestelmällisesti.

6. Rahoitusvarojen valuuttajakauma ja sijoituspolitiikka tarkistetaan. Valuuttavaranto mitoitetaan kriisinhallintavalmiuden ylläpidon ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

Suomen Pankin varojen valuuttajakauma mukaan lukien euromääräisten sijoitusten osuus arvioidaan uudelleen. Valuuttavarannon osuutta sijoituksista supistetaan kuitenkin siten, että sen koko vastaa pankin kansainvälisiä velvoitteita ja stressitestein arvioituja kriisinhallintavalmiuden tarpeita. Varojen sijoituspolitiikalla tavoitellaan valittuun riskitasoon nähden kilpailukykyistä tuottoa myös sijoitustoiminnan kustannukset huomioon ottaen.

7. Tasepolitiikka tarkistetaan.

Suomen Pankin tasepolitiikka tarkistetaan voitonjaon osalta. Tavoitteena on vakaan voitonjaon tekeminen mahdolliseksi pankin vakavaraisuutta vaarantamatta.

8. Henkilökunnan määrää supistetaan hallitusti toiminnan painopisteet huomioiden.

Keskittyminen strategian mukaisiin toimintoihin sekä toimintatapojen ja prosessien tehostaminen vähentävät henkilökunnan tarvetta. Sopeutumisessa hyödynnetään lähivuosina suurta eläkkeelle lähtevien määrää.

9. Toimintakulujen reaaliarvo vähenee nykytasoltaan.

Kustannustehokkuutta lisäämällä ja toimintoja priorisoimalla varmistetaan, että pankin reaaliset toimintakulut – eläkekuluja ja setelien hankintakuluja lukuun ottamatta – vähenevät keskipitkällä aikavälillä. Tavoitteena on, että Suomen Pankki on EU-maiden tehokkaimpien keskuspankkien joukossa.

10. Pankkitoiminnan, ekonomistityön ja tukitoimintojen keskeisten prosessien nopeutta ja laatua arvioidaan ja parannetaan systemaattisesti.

Suomen Pankin palvelukyvyyn kannalta keskeisimpien työprosessien nopeutta ja laatutasoa kuten luotettavuutta, virheettömyyttä tai asiakastyytyväisyyttä kuvaavia indikaattoreita kehitetään osana tavoite- ja tuloksethikon käyttöönottoa. Näitä keskeisiä prosesseja ovat esimerkiksi markkinaoperaatiot ja sijoitustoiminta, ennustaminen, tilastojen laadinta ja julkaisutuotanto.

II: Resurssikäytön taloudellisuus

III: Sisäisten prosessien toimivuus

11. Rahoitusmarkkinoiden vakausanalyysiin osallistuvien Suomen Pankin yksiköiden välistä sekä niiden ja Rahoitustarkastuksen välistä yhteistyötä lisätään tavoitteena informaation kulun tehostaminen ja päällekkäisen työn karsiminen.

Rahoitusmarkkinoiden vakausanalyysiin osallistuu Suomen Pankissa ja Rahoitustarkastuksessa eri näkökulmista useita eri yksiköitä eri osastoilta. Vakausanalyysin arvoketju kuvataan ja työnkulut uudistetaan siten, että analyysin ajantasaisuutta ja informaation kulkua edistetään ja päällekkäinen työ poistetaan.

12. Tieto- ja viestintätekninen ympäristö kehitetään vastaamaan asiantuntijapainotteiseksi muuttuvan organisaation tarpeita.

Ekonomisti- ja muuta asiantuntijatyötä tukevien järjestelmien, sovellusten, tietoliikennenympäristön ja liikkuvan työn ratkaisujen kehittäminen korostuu. IT-kehittämisen painopistettä siirretään tähän suuntaan. Käytännökoulutuksella ja prosessien kehittämisellä varmistetaan, että tietotekniikan tarjoamat mahdollisuudet parantaa Suomen Pankin toimintojen tuottavuutta hyödynnetään tehokkaasti.

IV: Uudistuminen ja työkyky

13. Henkilökunnan koulutusastetta nostetaan rekrytointipolitiikan avulla ja monipuolista koulutuspanostusta lisäämällä.

Pankin henkilökunnan koulutustasoa parannetaan lisäämällä korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuutta ja tutkijakoulutetun henkilökunnan määrää. Lisää voimavaroja suunnataan myös henkilökunnan korkeatasoista asiantuntemusta tuottavaan kouluttautumiseen eri muodoissaan. Henkilöstövaihtoa eurojärjestelmän keskuspankkien kanssa suositaan.

14. Tutkimusta lisätään pankin vaikuttavuustavoitteiden kannalta keskeisillä alueilla ja sen laatua korotetaan.

Tutkimustyöhön pätevyityneiden ja siihen pitkäjänteisesti keskittyvien tohtorien osuutta pankin ekonomistihenkilökunnasta lisätään. Tutkimustoiminnon yhteyksiä pankin keskeisiin politiikkavalmisteluprosesseihin kehitetään. Tutkimuksen yhtenä tavoitteena on asiantuntijoiden tietotaidon kohottaminen ja sen laadun on yllettävä kansainvälisten tieteellisten julkaisujen edellyttämälle tasolle.

15. Johtamista ja esimiestyötä kehitetään.

Johtamisessa ja esimiestyössä huolehditaan henkilöstön motivaation ja työhyvinvoinnin parantamisesta. Sekä esimiesten rekrytoinnissa että esimieskoulutuksessa painotetaan johtamisvalmiuksia erityisesti muutostilanteessa. Tavoitteena on, että hyvään esimiestyöhön perustuen henkilöstö tuntee pankin strategian ja uuden toiminnanohjausjärjestelmän.

Toiminta vuonna 2005

Raha- ja talouspolitiikka

Suomen Pankki rahapolitiikan valmistelussa

Suomen Pankki vaikuttaa EKP:n rahapolitiikan muotoutumiseen täysvaltaisena osana eurojärjestelmää. Suomen Pankin pääjohtaja osallistuu EKP:n neuvoston jäsenenä suoraan rahapoliittiseen päätöksentekoon, ja pankin asiantuntijat ovat mukana EKP:n rahapolitiikan taustatyössä sen kaikilla tasoilla. Suomen Pankin asiantuntijat ovat jäseninä rahapolitiikan komiteassa ja sen alaisissa työryhmissä, joiden vastuulla on mm. eurojärjestelmän asiantuntijoiden talousennusteen laatiminen kahdesti vuodessa. Koko euroalueen yhteisen ennusteen lisäksi samalla laaditaan myös yhteisiin oletuksiin perustuva ennuste kullekin rahaliiton jäsenmaalle erikseen.

Rahapolitiikan ensisijainen tavoite on hintavakaus. Hintavakauden tavoitteeseen pyrkiessään EKP tähtää siihen, että inflaatiovauhti säilyy keskipitkällä aikavälillä alle 2 prosentissa mutta kuitenkin lähellä sitä. EKP tukee myös yleistä talouspolitiikkaa EU:ssa – myötävaikuttaakseen perustamissopimuksessa määriteltyjen unionin tavoitteiden saavuttamiseen – sikäli kuin tämä ei vaaranna hintavakauden tavoitetta.

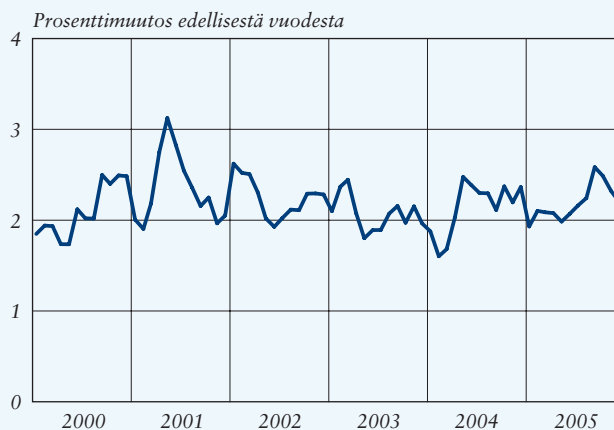
EKP:n rahapolitiikka vuonna 2005

Euroalueen talouskasvu jatkui vuoden alkupuoliskolla vaimeana, vaikka maailmantalouden kasvu oli edelleen varsin voimakasta ja rahoitusolot euroalueella erittäin suotuisat. Euron edellisenä vuonna vahvistunut kurssi heikensi hieman euroalueen viejien kilpailukykyä, ja uusien maiden tulo maailmanlaajuisille

markkinoille lisäsi kilpailua ja painoi monien teollisuustuotteiden hintatasoa (kuvio 3). Öljyn hinnan nousu leikkasi käytettävissä olevia reaalitylöitä, mikä yhdessä eräiden maiden rakenneuudistuksiin liittyvän epävarmuuden kanssa piti taloudenpitäjät varovaisina. Kotimainen kysyntä euroalueella pysyi koko vuoden hyvin vaimeana. Vaikka taloudellinen toimeliaisuus elpyi vuoden jälkipuoliskolla, jäi euroalueen talouskasvu kertomusvuonna 1,3 prosenttiin.

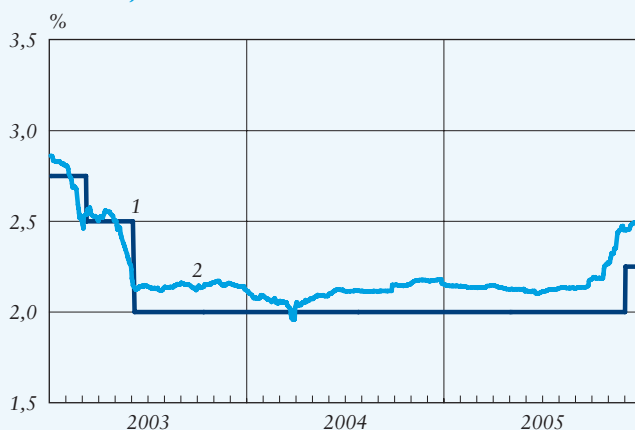
Vuoden alussa euroalueen inflaatio vaimeni 2 prosentin tuntumaan (kuvio 1). Tällöin EKP:n neuvosto arvioi, että kotimaiset lyhyen ajan inflaatiopaineet ovat maltillisia ja keskipitkän aikavälin hintavakaussuhteet suotuisat, mutta niihin kohdistuu inflaation kiihtymisen riskejä. EKP:n ohjaukorko samoin kuin markkinakorot olivat sekä nimellisesti että reaalisesti historiallisen alhaiset, ja likviditeet-

Kuvio 1.
Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Lähde: Eurostat.

Kuvio 2.
Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko ja 3 kk:n euriborkorko

1. — Perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko
2. — 3 kk:n euriborkorko
Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Reuters.

Kuvio 3.
Euron dollari- ja jenikurssit

1. — Euron arvo Yhdysvaltain dollareina (vasen asteikko)
2. — Euron arvo Japanin jeniinä (oikea asteikko)
Lähde: Reuters.

tiä oli euroalueella runsaasti (kuvio 4). EKP:n neuvosto katsoi, että rahapolitiikan mitoitus on sopiva ja piti ohjauksen ennallaan 2 prosentissa (kuvio 2). Neuvoston mukaan hintavakauteen kohdistuvien riskien toteutumista oli kuitenkin seurattava edelleen valppaasti.

Kesäkuussa eurojärjestelmän asiantuntijat tarkistivat arvioitaan euroalueen vuosien 2005 ja 2006 talouskasvusta aiempaa pienemmiksi. Inflaation arvioitiin olevan noin 2 % vuonna 2005 ja hidastuvan selvästi vuonna 2006. Inflaatioennusteisiin arvioitiin liittyvän odotettua nopeamman inflaation riskejä.

Syyskuussa julkaistussa EKP:n asiantuntijoiden arvioissa näitä talouskasvuennusteita jouduttiin uudestaan korjaamaan aiemmin ennakoitua pienemmiksi alkuvuoden heikon kehityksen ja öljyn hinnan nousun vuoksi. Inflaatioennusteita jouduttiin puolestaan tarkistamaan edelleen huomattavasti aiemmin arvioitua nopeamman inflaation suuntaan öljynhinnan nousua oletettua enemmän. Inflaation arvioitiin nyt hieman ylittävän 2 prosentin rajan vuonna 2005 ja jäävän hivenen sen alle vuonna 2006.

Elo-syyskuun vaihteessa raakaöljyn nimellinen hinta nousi kaikkien aikojen huippuunsa Yhdysvaltoja koetelleiden hirmumyrskyjen seurauksena. Syyskuun kokouksessaan EKP:n neuvosto arvioi, että vaikka edelleenkin ei ollut näyttöä siitä, että euroalueen kotimaiset inflaatiopaineet olisivat kasvamassa, inflaationäkymiin liittyi ennakoitua nopeamman inflaation riski öljyn hinnan nousun ja sen mahdollisten kerrannaisvaikutusten vuoksi. Neuvosto vahvisti kommuni-

koinnissaan käyttämänsä sävyä ja ilmoitti, että tällä hetkellä on oltava erityisen valppaana, jotta keskipitkän aikavälin inflaatio-odotukset saadaan pysymään tiukasti hintavakauden mukaisina. Lokakuussa neuvosto tiukensi kommunikointinsa sävyä edelleen.

Kommunikoinnin sävyn tiukennuttua markkinakorot alkoivat asteittain nousta ja markkinoiden korko-odotukset vahvistua. Joulukuun alussa EKP:n neuvosto päätti nostaa ohjauskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä eli 2,25 prosenttiin pidettyään korot historiallisen alhaisina kaksi ja puoli vuotta.

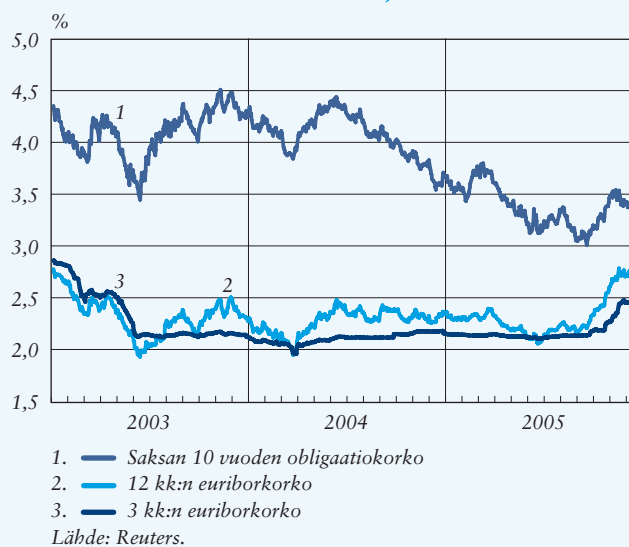
Loppuvuodesta oli nähtävissä merkkejä siitä, että taloudellinen toimeliaisuus euroalueella on vahvistumassa odotusten mukaisesti. Inflaatiovauhti pysytteli edelleen 2,5 prosentin tuntumassa. Vuosikeskiarvona kuluttajahinnat nousivat euroalueella 2,2 %.

EKP:n neuvoston kannanotot muuhun talouspolitiikkaan

EKP:n neuvosto kiinnitti vuoden mittaan toistuvasti huomiota euroalueen maiden finanssipolitiikan ja rakenteellisten uudistusten haasteisiin.

EKP:n neuvosto katsoi, että uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjen tinkimätön noudattaminen on nyt avainasemassa, jotta taattaisiin hyvät edellytykset finanssipolitiikan koordinoimille ja julkisen talouden kurinalaisuudelle. Neuvoston mukaan on tärkeää, että Euroopan komissio ja Ecofin-neuvosto valvovat uuden sopimuksen noudattamista, jotta luottamus järjestelmää kohtaan voisi palautua.

Kuvio 4.
Euroalueen markkinakorkoja

Neuvosto ilmaisi useaan otteeseen suuren huolensa siitä, että julkisen talouden tasapainottuminen ei etene suunnitelmien mukaisesti ja että joissakin tapauksissa tasapainottomuuksien arvioidaan jopa lisääntyvän. Neuvosto kehotti jäsenvaltioita siksi tehostamaan tarvittavia julkisen talouden tasapainottamistoimia. Tämä olisi oikeansuuntainen viesti suurelle yleisölle ja tukisi finanssipoliittisen järjestelmän uskottavuutta.

Rakenneuudistuksista EKP:n neuvosto painotti toistuvasti, että tarvitaan kiireellisesti määrätietoisia ja kattavia toimia Euroopan talouden saamiseksi entistä dynaamisemmaksi ja kilpailukykyisemmäksi sekä sen hyödyke- ja työmarkkinoiden joustavuuden lisäämiseksi. Neuvosto ilmoitti tukevansa voimakkaasti uutta Lissabonin strategian uudistusohjelmaa, joka painottuu työllisyyden kasvun lisäämiseen, investointien edistä-

miseen sekä innovaatioiden ja tuottavuuden tehostamiseen. Neuvoston mukaan edistyminen näissä toimenpiteissä paitsi parantaa euroalueen talouden kasvupotentiaalia keskipitkällä aikavälillä myös osaltaan vahvistaa kuluttajien ja yritysten luottamusta lyhyellä aikavälillä. Nämä uudistukset ovat tärkeitä, jotta Eurooppa kykenisi selviytymään maailmanlaajuisen työnjaon muutoksen, nopean teknisen kehityksen ja väestön ikääntymisen mukanaan tuomista haasteista.

Suomen Pankki kotimaisessa talouspolitiikassa

Suomen Pankki toimii Suomen talouden asiantuntijana eurojärjestelmässä ja euroalueen asiantuntijana Suomessa. Se tutkii, seuraa ja ennustaa suomalaista talouskehitystä sekä arvioi euroalueen yhteisen rahapolitiikan vaikutuksia Suomen talouteen. Kotimaisessa talouspolitiitisessa keskustelussa pankki on tuonut esille erityisesti Suomen talouden rakenteisiin ja kehitystrendeihin liittyviä ongelmia ja riskejä. Pankki laatii kokonaistaloudellisen ennusteen kaksi kertaa vuodessa. Ennuste julkaistaan Euro & talous-lehdessä maaliskuussa ja syyskuussa.

Suomen Pankki joutui vuoden aikana muuttamaan Suomen talouskasvua koskevaa ennustettaan aiemmin arvioitua heikompaan suuntaan. Ripeänä jatkunut talouskasvu sai kolauksen keväällä 2005, kun paperiteollisuudessa ajaututtiin sitkeään työmarkkinakiistaan. Paperiteollisuuden tuotannon seisominen lähes kahden kuukauden ajan aiheutti vuoden 2005 BKT:n kasvuun Suomen Pankin arvion mukaan vajaan prosenttiyksikön pудо-

tuksen. Kun lisäksi elektroniikkateollisuuden tuotannon kehitys oli syksyllä vaatimatonta, jäi kokonaistuotannon kasvu Suomen Pankin ennusteen mukaan entistä selvemmin vahvana jatkuneen yksityisen kulutuksen sekä palvelualojen varaan.

Suomen Pankki on kiinnittänyt huomiota vaihtosuhteen heikkenemiseen ja siitä aiheutuviin ongelmiin. Öljyn hinnan nousu on osaltaan vaikuttanut myös Suomessa – niin kuin useimmissa teollisuusmaissa – talouskasvua hidastavasti. Se on lisäksi kärjistänyt Suomen vienti- ja tuontihintojen epäedullista kehitystä. Paperiteollisuuden maailmanmarkkinahinnat ovat vuoden 2000 jälkeen joko laskeneet tai polkeneet paikallaan. Syynä ovat tarjonnan kasvu ja kysynnän kasvun hitaus kehittyneissä maissa. Elektroniikka-alalla vientihinnat ovat edelleen laskeneet nopeasti. Syynä ovat nopea tekninen kehitys ja kova kilpailu. Suomen vienti on pitkään kehittynyt markkinoiden kasvua hitaammin. Alenevien vientihintojen vuoksi viennin arvon kasvu on ollut jopa hitaampaa kuin muissa euromaissa. Suomen Pankki on kiinnittänyt huomiota myös viennin alueellisen jakauman merkittävään muutokseen vuoden 2005 aikana, kun Venäjä nousi uudestaan Saksan ja Ruotsin ohella Suomen tärkeimpien vientimaiden kärkeen.

Suomen Pankki on seurannut tarkasti kotimaista inflaatiokehitystä. Inflaatio pysytteli vuoden 2005 aikana edelleen hitaampana kuin euroalueella keskimäärin. Vaikka alkoholiveron edellisvuotisen alennuksen vaikutus vuosinflaatioon vähitellen poistui, hintojen nousua on Suomen Pankin mukaan hil-

linnyt lisääntyvä kilpailu useilla kotimaan sektoreilla, mm. vähittäiskaupassa ja teleoperaattoreiden toiminnassa. Lisäksi globaalin kilpailun kiristyminen on laskenut etenkin monien kestokulutushyödykkeiden tuontihintoja.

Työmarkkinoilla on jatkunut hyvä työllisyyskehitys. Samalla työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuuden ongelma on Suomen Pankin tutkimusten mukaan kuitenkin pysynyt sitkeänä ja jopa syventynyt vuoden 2005 aikana. Suomen Pankki on esittänyt vuoden aikana useaan otteeseen huolensa myös tuotannollisten investointien riittämättömyydestä. Pankki katsoo, että tuotantokapasiteetin hidas uusiutuminen heikentää tulevaa tuottavuuskehitystä ja viennin rakenteen monipuolistumista. Investointien vähäisyys yhdistettynä trendinomaisesti heikkenevään vaihtosuhteeseen ja viennin markkinaosuuksien menettämiseen voi Suomen Pankin mukaan merkitä sitä, että suomalaisten tulo-odotukset ovat virittäytyneet kestävämmälle tasolle. Pankki varoittaa, että samalla kotitalouksien velkaantumisvara voi olla väärin arvioitu.

Suomen Pankki on huolellisesti seurannut asuntomarkkinoiden ja asuntoluottojen kehitystä. Yleistä hintakuplaa ei ole nähtävissä, mutta yleinen velkaantumiskehitys ja velkaantumisen keskittyminen osaan väestöstä antaa syytä huoleen. Suomen Pankki on osallistunut vuoden 2005 aikana myös pidemmän aikavälin rakennepoliittiseen keskusteluun ottamalla kantaa myös mm. tuottavuuskehityksen ja markkinoiden kilpailullisuuden väliseen yhteyteen.

Tutkimus

Suomen Pankissa tehtävä taloudellinen tutkimus palvelee pankin politiikkavalmistelua ja oman toiminnan kehittämistä. Samalla se palvelee pankin ulkoista vaikuttavuutta. Useimmat keskuspankit ovat viime vuosina panostaneet lisää tutkimukseen. Suomen Pankin tavoitteena on saavuttaa kansainvälinen huipputaso pankin kannalta keskeisillä tutkimusalueilla. Näin pankki voi antaa vahvan panoksen rahapolitiikasta ja rahoitusmarkkinoiden kehittämisestä käytävään keskusteluun.

Tutkimusta harjoitetaan tutkimusyksikön kahdessa tutkimusohjelmassa sekä siirtymätalouksien tutkimuslaitoksessa. Molemmat yksiköt toimivat osana rahapolitiikka- ja tutkimusosastoa. Tutkimusyksikön resursseja vahvistettiin lisäämällä tutkimusohjaajien lukumäärää kahdesta kolmeen. Uusi tutkimusohjaaja vastaa rahoitusmarkkinoiden vakausanalyysiin liittyvästä tutkimuksesta.

Pankin strategiaan tehtyjen muutosten yhteydessä tutkimuspoliittisia linjauksia tarkistettiin ja selkeytettiin. Linjauksissa on soveltuvien osin otettu huomioon pankin ulkopuolisten arvioijien vuonna 2004 esittämät suositukset Suomen Pankin tutkimustoiminnan kehittämisestä. Lisäksi uudet tutkimuspoliittiset linjaukset korostavat tiukat akateemiset laatu-kriteerit täyttävää tutkimustoimintaa tutkimusyksikön ydintoimintana ja synergioiden etsimistä tutkimuksen ja politiikkavalmistelun välillä.

Rahoitusmarkkinoiden vakausanalyysin merkitystä on korostettu aiempaa selkeämmin. Siirtymätalouksien, erityi-

sesti Venäjän ja Kiinan taloudellisen kehityksen ja talouspolitiikan, seuranta ja tutkimus jatkuvat siirtymätalouksien tutkimuslaitoksessa.

Rahataloudellinen tutkimus

Ohjelmallisuus säilyy tutkimustoiminnan perustana. Sen mukaisesti tutkimusprojektit organisoidaan kahteen tutkimusohjelmaan. Näistä ensimmäinen keskittyy rahapolitiikan mallintamiseen ja toinen rahoituspalvelusektorin tulevaisuuteen. Jälkimmäistä ohjelmaa laajennettiin vakausanalyysin suuntaan.

Rahapolitiikan mallintamisessa suuntauduttiin inflaatio-odotuksiin ja reaaliaikaisen informaation merkitykseen inflaatiodynamiikassa. Yksi tutkimustema liittyi talouskasvun kestoilta vaihtelevien komponenttien mittaamiseen. Pankki osallistui eurojärjestelmän keskuspankkien yhteiseen laajaan tutkimusprojektiin, jonka tarkoituksena oli selvittää inflaation pysyvyyttä jäsenmaissa. Projekti päättyi vuonna 2005.

Rahoitussektorin tulevaisuutta koskevassa tutkimusohjelmassa selvitettiin luottomarkkinoiden epäsymmetriseen informaatioon ja yritysten riskinottoon, pankkien pääomapuskureiden määräytymiseen sekä rahoitusjärjestelmän kriisiherkkyyteen liittyviä teemoja. Pankkisektorin ennustemallin kehitystyö aloitettiin. Samoin aloitettiin projekti selvitysjärjestelmän stressikestävyyden selvittämiseksi Suomen Pankissa kehitetyn simulaattorin avulla.

Joulukuussa 2004 käynnistynyt Suomen Pankin historiaprojekti jatkuu suunnitellusti.

Siirtymätalouksien tutkimus

Siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen seurannan ja tutkimuksen maantieteellinen painopiste on Venäjällä ja Kiinassa. Laitoksessa tehtävä tutkimus on luonteeltaan lähinnä politiikkasuuntautunutta makrotaloustutkimusta, joka keskittyy ennen muuta raha- ja finanssitalouteen, mutta myös talouksien rakenteellisiin kysymyksiin kiinnitetään huomiota.

Vuonna 2005 laitoksessa tutkittiin muun muassa Venäjän arvopaperimarkkinoiden integroitumista kansainvälisiin markkinoihin sekä valuuttakurssien muutosten vaikutusta IVY-maiden inflaatioon. Kaikki laitoksen tutkijoiden tutkimusjulkaisut pyritään lopullisessa muodossaan julkaisemaan kansainvälisissä aikakauslehdissä tai muissa tieteellisissä julkaisusarjoissa.

Seurannan puolella siirtymätalouksien tutkimuslaitos jatkoi BOFIT Viikkokatsauksen / BOFIT Weekly Review'n sekä Venäjän kuukausi- ja Kiinan neljännesvuosikatsauksen julkaisemista. Sekä Venäjän että Kiinan tapahtumat ja maiden kasvava rooli kansainvälisessä taloudessa lisäsivät osaltaan laitoksen asiantuntemuksen kysyntää eurojärjestelmässä ja sen ulkopuolella. Laitoksen asiantuntijoiden esitelmien, yleistajuisten kirjoitusten ja lausuntojen kysyntä oli edelleen suuri.

Tieteelliset kokoukset

Aiempaan tapaan Suomen Pankki järjesti kansainvälisiä tieteellisiä kokouksia. Syyskuussa järjestettiin yhteistyössä SUERF:n (Société Universitaire Européenne de Recherces Financières) kanssa kansain-

välinen konferenssi, jonka aiheena olivat avomarkkinaoperaatiot ja rahoitusmarkkinat. Yhdessä CEPR:n (Centre for European Policy Research) kanssa järjestettiin lokakuussa konferenssi, jonka aiheena olivat kilpailu ja tehokkuus maksujärjestelmissä. Marraskuussa Suomen Pankki järjesti tuottavuutta ja suhdannevaihte-luita käsitelleen tieteellisen kokouksen. Yhteistyökumppaneina olivat tällä kertaa CEPR, EABCN (Euro Area Business Cycle Network) ja Euroopan keskuspankki.

Siirtymätalouksien tutkimuslaitok-sen kevätseminaari järjestettiin huhti-kuussa Moskovassa yhteistyössä venäläi-sen CEFIR:n (Center for Economic and Financial Research) kanssa. Seminaari on nykyään ehkä alan merkittävin euroop-palainen tapaaminen, ja sinne pystytään valitsemaan vain pieni osa ehdolle lähete-tyistä papereista. Helmikuussa siirtymä-talouksien tutkimuslaitos järjesti semi-naarin, joka käsitteli IVY-maiden raha-politiikkaa. Yhteistyökumppanina oli UACES (University Association for Con-temporary European Studies).

Rahoitusmarkkinat ja tilastot

Rahoitusmarkkinoiden vakaus ja tehokkuus

Suomen Pankin vakausanalyysin ja yleisvalvonnan tavoitteena on ennakoida maksu- ja muuhun rahoitusjärjestelmään kohdistuvia häiriöitä, jotka voisivat vaarantaa rahoitusjärjestelmän toiminnan. Suomen Pankin vakausanalyysi kattaa koko rahoitusjärjestelmän ja on integroitu pankin muuhun kokonaistaloudelliseen analyysiin. Yleisvalvonnan avulla pyritään varmistumaan maksu- ja arvopaperijärjestelmien luotettavasta ja tehokkaasta toiminnasta sekä edistämään järjestelmien kehitystä. Pankki toteuttaa vakaustehtävänsä tiiviissä yhteistyössä koti- ja ulkomaisten viranomaisten kanssa.

Suomen Pankki julkistaa arvionsa rahoitusmarkkinoiden vakauden tilasta kaksi kertaa vuodessa. Syksyllä ilmestynyt Euro & talous -lehden erikoisnumero käsitteli laajasti rahoitusjärjestelmän rakenne-, integraatio-, tehokkuus- ja vakauskysymyksiä. Lisäksi Euron & talouden kesäkuun numerossa julkaistiin suppeampi arvio vakaudesta. Vakausjulkaisuissa tarkasteltiin rahoitusjärjestelmän nykytilaa sekä arvioitiin rahoitusmarkkinoiden lyhyen ja pitkän aikavälin riskejä ja uhkatekijöitä. Myös sääntelyn ja valvonnan kehityksestä esitettiin arvioita. Vakausjulkaisujen tavoitteena on lisätä suuren yleisön, markkinaosapuolten ja muiden viranomaisten tietämystä rahoitusjärjestelmän vakauteen ja tehokkuuteen vaikuttavista tekijöistä.

Suomen Pankki totesi vakausarviossaan, että maailmantalouden kasvu jatkui vuonna 2005 edelleen vahvana ja

tuki osaltaan rahoitusjärjestelmän vakautta ja luotettavaa toimintaa. Rahoitus- ja vakuutussektorin tuloskehitys on ollut maailmanlaajuisesti hyvä. Suomen rahoitusjärjestelmä on toiminut vakaasti ja luotettavasti vuonna 2005, eikä suuria uhkia ole näköpiirissä. Lyhyen aikavälin riskit koskevat kansainvälisen rahoitusjärjestelmän tasapaino-ongelmia sekä sitä, välittyvätkö näistä mahdollisesti aiheutuvien häiriöiden vaikutukset Suomeen. Pitkän aikavälin riskit liittyvät pääosin rahoitus- ja vakuutussektorin voimakkaaseen rakennemuutokseen. Haasteena tulee olemaan sääntelyn ja valvonnan sopeuttaminen nopeasti integroitavaan ja entistä kansainvälisempään toimintaympäristöön.

Lisäksi vuoden 2005 vakausjulkaisuissa Suomen kotitaloussektorin vakaantumisen todettiin olevan edelleen kansainvälisestikin vertaillen kohtuullista, vaikka asuntoluottokannan kasvu on ollut voimakasta. Kotitalouksien luottohoitokulut ovat pysyneet hallinnassa pitkälti korkotason alhaisuuden, marginaalien kaventumisen ja laina-aikojen pidentymisen ansiosta. Luottojen voimakas kysyntä ja pienet luottotappiot ovat parantaneet pankkien kannattavuutta. Luottokannan voimakas kasvu voi kuitenkin johtaa keskipitkällä aikavälillä lisääntyviin velanhoito-ongelmiin ja luottotappioiden kasvuun. Kapeat luottomarginaalit ja laina-aikojen pidentymisen voivat lisäksi tuoda pankeille kannattavuusongelmia, jos pankkien omaksuma strategia, jonka mukaan tuottoja haetaan muilla asiakkaille myytävillä palveluilla, ei osoittaudu kestäväksi.

Suomen keskeiset maksujärjestelmät sekä arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmät toimivat kaikkiaan luotettavasti vuonna 2005. Suomen Pankki laati kertomusvuonna yksityiskohtaisen, omaa RTGS-järjestelmäänsä koskevan yleisvalvontaohjeen, jossa sovelletaan eurojärjestelmän laatimaa TARGETin yleisvalvontaohjetta. Tällä taataan se, että TARGETin eri osatekijöitä valvotaan yhdenmukaisin periaattein.

Maksujärjestelmissä kaksi tällä hetkellä merkittävintä kehityshanketta ovat yhtenäinen euromaksualue (Single Euro Payments Area, SEPA) ja TARGET 2. Yhtenäistä euromaksualueita yhdessä edistävät eurooppalaiset pankit, Euroopan komissio ja EKPJ. Kertomusvuoden aikana suomalaiset pankit laativat suunnitelmaa yhtenäisen euromaksualueen toteuttamiseksi ja Suomen Pankki oli mukana koordinoimassa tätä työtä. TARGETin seuraava vaihe, TARGET 2, on puolestaan merkittävin keskuspankki-lähtöinen maksujärjestelmänhanke EU:ssa. Suomen Pankki osallistui tulevan järjestelmän kehittämiseen (ks. luku Operatiivinen pankkitoiminta, s. 37) sekä järjestelmäkehityksen politiikkakonsultointiin.

Suomen Pankki seurasi arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmien toimintaa ja kehityshankkeiden edistymistä mm. tapaamalla Suomen Arvopaperikeskuksen edustajia kuukausittaisissa yleisvalvontakokouksissa. Suomen arvopaperikeskus ja Ruotsin arvopaperikeskus muodostavat pohjoismaisen arvopaperikeskusryhmän, ja niiden integroitumishanketta seurattiin tiiviisti. Koska integroitumisella voi olla vaikutusta mm.

toimijoiden riskinhallintaan, eri maiden yleisvalvojien täytyy huolehtia riittävästä tiedonvaihdosta ja yleisvalvonnan koordinoinnista. Tämän vuoksi Suomen Pankki ja Ruotsin keskuspankki valmistelivat vuoden 2005 aikana valvontayhteistyöpöytäkirjan (Memorandum of Understanding, MoU).

Suomen Pankki varautuu toiminnassaan mahdollisiin rahoitus- ja maksujärjestelmien kriiseihin. Osana kriiseihin varautumista Suomen Pankki kehitti edelleen toimintavalmiuksiaan tilanteissa, joissa jonkin yksittäisen tai usean rahalaitoksen tai markkinalohkon ongelmat vaarantaisivat rahoitusmarkkinoiden vakauden. Lisäksi Suomen Pankki testasi maksujärjestelmien varajärjestelyjä.

Suomen Pankin kriisinhallinnan toimintasuunnitelma päivitettiin uuden organisaatorakenteen mukaiseksi. Organisaatiouudistuksen yhteydessä selkiytettiin myös yleisvalvontatoimintoa.

Kotimainen viranomaisyhteistyö

Suomen Pankki oli aktiivisesti mukana kotimaisessa viranomaisyhteistyössä. Rahoitusmarkkinaviranomaisten (Suomen Pankki, sosiaali- ja terveysministeriö, Vakuutusvalvontavirasto, valtiovarainministeriö ja Rahoitustarkastus) yhteinen työryhmä teki kertomusvuonna kaksi selvitystä rahoitusmarkkinoiden keskeisistä ja ajankohtaisista riskitekijöistä. Tämän lisäksi työryhmä käsitteli vuonna 2005 erityisteemana rahoitusmarkkinoiden integraation vaikutuksia rahoitusjärjestelmän vakauteen ja sääntelyyn. Suomen Pankki, Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto suorittivat

yhdessä rahoitusjärjestelmää koskevan stressitestin. Testissä arvioitiin keskeisten rahoituslaitosten riskipuskurien riittävyyttä ennakoitua selvästi huonomman talouskehityksen tapauksessa.

Poikkeusolojen ja mahdollisten rahoitusjärjestelmää koskevien kriisien hallintavalmiuksia kehitettiin vuonna 2005 edelleen. Suomen Pankki oli mukana rahoitusmarkkinoiden valmiusharjoituksessa (ns. PATO 2005). Harjoitus oli rahoitussektorin viranomaisten sekä muiden rahoitusmarkkinoiden osapuolten yhteinen, ja se oli osa vuoden 2005 valtionhallinnon harjoituskokonaisuutta. Harjoituksen tarkoituksena oli testata ja selvittää rahoitusmarkkinoiden varautumista kriisitilanteisiin.

Pankki järjesti vuoden aikana viranomaisseminaareja suomalaisille viranomaisille maksu- ja arvopaperijärjestelmien ajankohtaisista asioista. Lisäksi Suomen Pankki järjesti useita kokouksia, joissa maksujärjestelmäalueen ajankoh- taisia hankkeita käytiin läpi Suomessa toimivien pankkien ja Suomen Pankki- yhdistyksen kanssa. Suomen Pankki osallistui niin ikään useisiin rahoitusmarkki- noiden sääntelyn ja valvonnan kehittä- mishankkeisiin joko työryhmän jäsenenä tai antamalla lausuntoja. Yhteistyötä valtiovarainministeriön ja Euroopan komission kanssa edistettiin osallistumal- la virkailijavaihtoon.

Kansainvälinen viranomais- yhteistyö

Suomen Pankki osallistuu useiden rahoitusmarkkinoiden toiminnan kannalta keskeisten kansainvälisten komiteoiden ja toimielinten työhön.

Euroopan keskuspankkijärjestel- mässä vakauskysymyksiä koordinoi pankkivalvontakomitea (Banking Supervision Committee, BSC), jonka työskentelyyn Suomen Pankki osallistui Rahoitus- tarkastuksen kanssa. Vuonna 2005 keskeisiä tässä komiteassa käsiteltyjä asioita olivat – vuosittaisen vakaustil- lanteen lisäksi – EU:n pankkisektoria käsittelevä rakenneraportti, kilpailu EU:n asun- toluottomarkkinoilla, EU:n vihreä kirja sijoitusrahastoista, pankkien likviditeetin valvonta sekä pankkien ja riskirahastojen väliset suhteet. Lisäksi Suomen Pankki osallistui eurojärjestelmän yhteiseen krii- siharjoitukseen sekä oli jäsenenä uudessa EKPJ:n pankkivalvontakomitean ja Euroopan pankkivalvojien komitean (CEBS) kriisienhallinnan työryhmässä.

Suomen Pankki osallistui sekä EKPJ:n että Euroopan komission maksu- ja selvi- tysjärjestelmäasioita käsittelevien komi- teoiden työskentelyyn. Kertomusvuoden aikana nämä komiteat edistivät mm. SEPAn ja TARGET 2:n syntymistä sekä vakuushallinnan kehittämistä. Pankki korosti erityisesti sitä, että yhtenäisen euromaksualueen maksuliikenteen tulee olla riittävän automatisoitua. Suomen Pankki osallistui aktiivisesti myös EKPJ:n ja Euroopan arvopaperimarkkinavalvo- jien komitean (CESR) yhteiseen työ- ryhmään, jossa laadittiin selvitysjärjestel- mien standardiluonnosta.

Pankilla oli runsaasti yhteistyötä myös Pohjoismaiden ja Baltian keskuspankkien kanssa. Yhteistyökokouksissa käsiteltiin sekä rahoitusmarkkinoiden integraatiota että infrastruktuurikysymyksiä. Lisäksi pohjoismaisten keskuspankkien välillä kehitettiin kriisienhallintaa ja aloitettiin yhteisen vakausanalyysin tekeminen.

EU-maiden pankkivalvojat, keskuspankit ja valtiovarainministeriöt allekirjoittivat toukokuussa 2005 yhteistyöpöytäkirjan, jonka tavoitteena on tukea ja edistää yhteistyötä mahdollisissa kriisitilanteissa. Pöytäkirja rakentuu nykyisen EU-lainsäädännön ja muiden sopimusten varaan. Uusi pöytäkirja tuli voimaan heinäkuun 2005 alusta lähtien.

Kehikko 1.

Suomen Pankin maksu- ja selvitysjärjestelmäsimulaattori

Suomen Pankissa on kehitetty maksu- ja selvitysjärjestelmien simuloimallinnusta jo liki kymmenen vuoden ajan. Uusittu simulaattori, BoF-PSS2, julkaistiin keväällä 2004. Simulaattori on vapaasti saatavissa tutkimuskäyttöön, ja tällä hetkellä sillä on noin 40 käyttäjää lähinnä eri keskuspankeissa maailmanlaajuisesti.

Simulaattoria on käytetty tehokkuus- ja riskikysymysten tarkasteluun maksujärjestelmissä sekä arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmissä. Se lisää yleisvalvonnan kvantitatiivisuutta merkittävästi. Vuoden 2005 aikana Suomen Pankissa selvitettiin simuloimalla mm. APK:n HEXClear-järjestelmän likviditeetin käyttöä ja toiminnallisten häiriöiden vaikutusta selvitykseen. Simulaattorin kehittämistä jatkettiin käyttäjien sponsoroinnin tuella, ja kertomusvuoden aikana siitä julkaistiin kaksi uutta versiota. Suomen Pankki julkaisi koosteen simulaattorilla tehdyistä tutkimuksista kesällä 2005¹. Lisäksi simulaattorin käyttäjät eri puolilta maailmaa kokoontuivat elokuussa Suomen Pankin järjestämään seminaariin.

¹ Ks. www.bof.fi/fin/6_julkaisut/6.1_SPn_julkaisut/index.stm.

Suomen rahoitus- ja vakuutussektorin integraatio

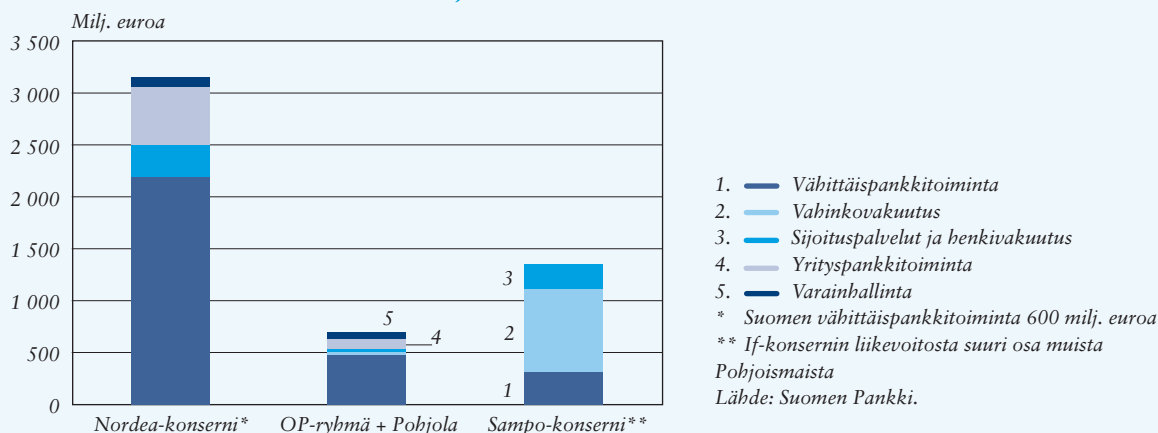
Rahoitus- ja vakuutussektorin rakennejärjestelyt jatkuivat vuonna 2005. Vakuutusyhtiö Pohjolan kaupan myötä OP-ryhmä vahvisti asemiaan yhtenä kolmesta suuresta finanssitavaratalosta Suomessa. Kaupan jälkeen kolmen suurimman finanssitavaratalon yhteenlaskettu markkinaosuus oli luotonannossa lähes 80 %, henkivakuutustoiminnassa 82 % (maksutulolla mitattuna) ja vahinkovakuutustoiminnassa 56 % (maksutulolla mitattuna).

Erot eri finanssiryhmittymien liiketoiminnan painopistealueissa ovat kuitenkin suuret. Nordealla on vahva pankkitoiminta kaikissa Pohjoismaissa. Lisäksi Nordean henkivakuutustoiminta on laajaa, mutta konsernilla ei ole lainkaan vahinkovakuutustoimintaa. Sammolla on Suomessa merkittävää pankkitoimintaa, mutta sen liiketoimintaa hallitsee pohjoismainen vahinkovakuutus. OP-ryhmän liiketoiminta puolestaan keskittyy

Suomeen ja pankkitoiminnalla on edelleen keskeinen asema.

Finanssitavaratalojen syntyminen muuttaa juridisten rakenteiden lisäksi myös finanssikonsernien tuottorakenteita. Suomessa pankkisektorin yhteenlasketuista tuotoista noin kaksi kolmasosaa on perinteisesti kertynyt korkokatteesta ja yksi kolmasosa muista tuottolähteistä. Vakuutusliiketoiminnan lisääntymisen myötä muiden tuottojen määrä on kasvanut ja korkokatteen suhteellinen osuus vastaavasti pienentynyt. Esimerkiksi kolmen suurimman finanssitavaratalon tammi-kesäkuun 2005 tuloksesta jo kaksi kolmasosaa tuli muista lähteistä kuin korkokatteesta. Tuottorakenne muistuttaa Euroopassa toimivien suurten finanssiryhmittymien keskimääräistä tuottorakennetta, jossa 45 % tuotoista tulee korkokatteesta ja 55 % muista tuotoista.

Kuvio.
Kolmen suurimman Suomessa toimivan finanssitavaratalon tulos ennen veroja (= liikevoitto) eri liiketoiminta-alueilla tammi-joulukuussa 2005

Tilastot

Suomen Pankki tuottaa EKP:n tilastovaatimusten edellyttämät Suomea koskevat tiedot euroalueen rahalaitostilastoihin ja muihin rahoitus- ja maksutasetilastoihin sekä lisäksi vastaavat kansalliset tilastot. Tilastojen laadinta EKPJ:n ja EU:n tarpeisiin on yhteisölainsäädännön Suomen Pankille määrittelemä viranomaistehtävä. Sitä toteutetaan yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa.

Suomen Pankki osallistuu EKPJ- ja EU-yhteistyön kautta rahaliittoa palvelevien tilastojen kehittämisselmaan. Ohjelman avulla euroalueen taloustilastot pyritään saamaan raha- ja talouspolitiikan valmistelun sekä markkinoiden käyttöön nykyistä tuntuvasti nopeammin ja kattavammin. Eurojärjestelmä käyttää tilastoja laajasti, ja kaikilta osin tilastojen saatavuus ja luotettavuus eivät ole vielä tyydyttäviä. Kertomusvuonna EKP panostikin varsinaisten rahoitustilastojen tuotannon lisäksi myös euroalueen neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidon kehittämiseen yhdessä Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston Eurostatin kanssa. Eurostatin merkittävin hanke tähtäsi EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen noudattamisen seurannassa käytettävien julkisen sektorin tilastojen laadun parantamiseen.

Euroalueen tilastojen jatkuva laajeneminen kuormittaa merkittävästi jäsenkeskuspankkien ja tiedonantajien resursseja. Asiaan kiinnitettiin Suomen aloitteesta huomiota. EKPJ:ssä sovittiinkin, että tilastojen kustannusten ja hyötyjen arviointia tarkennetaan. Jo päätettyjen laajennusten toteuttaminen kestää vielä vuosia.

Suomen Pankin tilastoyksikössä keskityttiin tehostamaan toimintaa panostuksella tilastoinnin tietoteknisiin järjestelmiin ja automatisoimalla manuaalisia työvaiheita. Rahalaitostilastoinnin järjestelmää kehitettiin vuonna 2005 käyttämällä soveltuvin osin samanlaisia ratkaisuja kuin vastikään uudistetussa maksutasetilastoinnin järjestelmässä. Järjestelmien yhtenäistämällä saadaan huomattavia kustannussäästöjä. Kansainvälisellä yhteistyöllä ja vuorovaikutuksella kehittämiseen on saatu hyödyllisiä tietoja muista maista ja vastaavasti pystytty vaikuttamaan muihin esitellemällä omia uudistettuja laadintajärjestelmiä ja toimintatapoja.

Vasta käynnistetyin verkkoviestintähankkeen tavoitteena on tilastojen selkeä ja käyttäjäystävällinen julkaisu Suomen Pankin kotisivulla. Keskeisten rahoitustilastojen julkaiseminen yhtenäistettiin euroalueen laajuisesti vuoden lopulla.

Kansainvälinen valuuttarahasto arvioi ns. ROSC-ohjelmansa (Report on the Observance of Standards and Codes) mukaisesti keväällä 2005 laajasti kansainvälisten suositusten noudattamista Suomen makrotalouden tilastoissa. Suomen Pankin tilastoista arviointi koski maksutasetilastointia, joka sai valuuttarahaston asiantuntijoilta myönteisen arvion. Valuuttarahasto julkaisi arvioinnit kotisivullaan marraskuussa 2005.

Operatiivinen pankkitoiminta

Rahapolitiikan toteutus euroalueella ja Suomessa

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot

Eurojärjestelmän keskeinen tehtävä on rahapolitiikan toteuttaminen. Rahapolitiikan toteutus on järjestetty euroalueella hajautetusti. Suomen Pankki toteuttaa euroalueen rahapoliittiset operaatiot Suomessa. Eurojärjestelmän rahapolitiikan ohjausjärjestelmä koostuu markkinaoperaatioista, maksuvalmiusjärjestelmästä ja vähimmäisvarantojärjestelmästä.¹

EKP:n neuvosto nosti 1.12.2005 kokouksessaan perusrahoitusoperaatioi-

¹ Lisätietoja EKP:n julkaisusta ”Rahapolitiikan toteuttaminen euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Helmikuu 2005 (www.bof.fi).

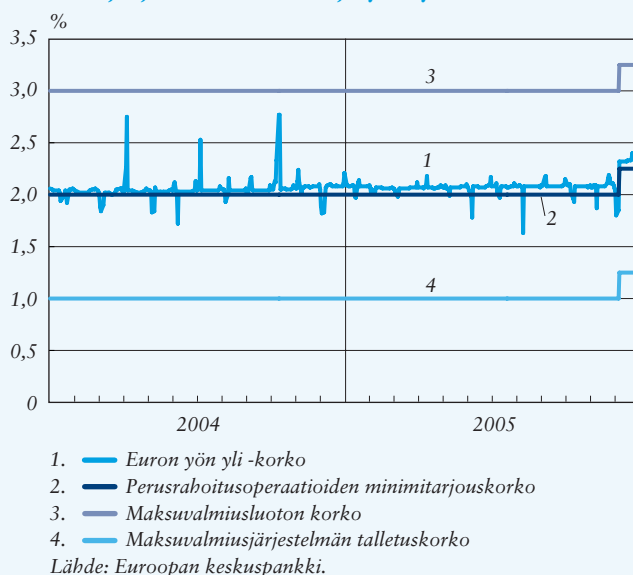
den minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin alkaen 6.12.2005 selvitettävästä perusrahoitusoperaatiosta. Nosto oli ensimmäinen sitten kesäkuun 2003. Samalla maksuvalmiusluoton korko nousi 3,25 prosenttiin ja yötalletuksille maksettava korko 1,25 prosenttiin. Vuoden 2005 aikana suoritettiin kaikkiaan 52 perusrahoitusoperaatiota ja 13 pitempiäaikaista rahoitusoperaatiota (liitetaulukot 2 ja 3). Ainoa muutos rahapolitiikan ohjausjärjestelmään vuonna 2005 oli neuvoston päätös lisätä pitempiäaikaisissa operaatioissa jaettavan likviditeetin määrä 25 mrd. eurosta 30 mrd. euroon 14.1.2005 lähtien. Pitempiäaikaisten operaatioiden osuus euroalueen likviditeetintarpeesta oli keskimäärin 23,7 % vuonna 2005.

Maaliskuussa 2004 uusittu rahapolitiikan ohjausjärjestelmä² on toiminut hyvin, ja eurojärjestelmä on kyennyt määrittämään euroalueen pankkijärjestelmän likviditeetintarpeen kokonaisuudessaan hyvin. Eurojärjestelmä pystyi vuoden 2005 aikana pitämään lyhyet markkinakorot pääosin vakaina sekä perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskoron ja lyhyiden markkinakorkojen välisen eron pienenä (kuvio 5).

Rahapolitiikan ohjausjärjestelmän luonteen vuoksi vähimmäisvarantojen pitoperiodien lopulla on esiintynyt lyhyiden rahamarkkinakorkojen heilahtelua. Tätä vähentää EKP muutti vuoden 2005 aikana ohjausjärjestelmän käytännön toteutusta. EKP toteutti vuoden 2005 aikana yhdeksän likviditeettiä sää-

² Lisätietoja Suomen Pankin ja EKP:n vuosikertomuksista vuodelta 2004.

Kuvio 5.
Eurojärjestelmän korot ja yön yli -korko

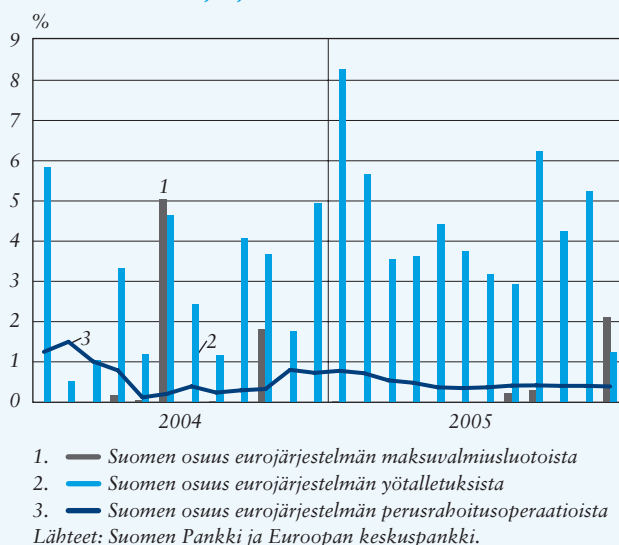
tävää hienosäätöoperaatiota (liitetaulukko 4) tasoittaakseen periodien lopun likviditeetitilannetta. Se myös ryhtyi jakamaan perusrahoitusoperaatioissaan normiallokaation³ ylittävää likviditeettiä lokakuusta 2005 lähtien. Tavoitteena oli saada sekä lyhyet markkinakorot että perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorke laskemaan lähemmäksi EKP:n rahapolitiikan ohjauksessa käytettävää operaatioiden minimitarjouskorkoa. Aluksi ylimääräistä likviditeettiä jaettiin 1 miljardi huutokauppaa kohden, mutta viimeisellä pitoperiodilla jaettiin 2 ja vuoden viimeisessä operaatioissa 3 miljardia euroa yli minimin. Näillä toimenpiteillä vakautettiin tavoitellusti markkinakorkoja vähimmäisvarantojen pitoperiodien loppuilla. Varsinkin vuodenvaihteessa lyhyet rahamarkkinakorot olivat edellisvuotisia vakaammat.

Suomalaisten luottolaitosten osallistuminen eurojärjestelmän rahapoliittisiin operaatioihin

Suomalaisten luottolaitosten osallistuminen eurojärjestelmän rahapoliittisiin operaatioihin pysyi vuonna 2005 kutakuinkin ennallaan edellisvuotiseen verrattuna. Luottolaitosten osuus euroalueella perusrahoitusoperaatioihin jaetusta likviditeetistä kasvoi vuonna 2005 edellisvuoden keskimääräisestä 1,2 mrd. eurosta 1,3 mrd. euroon (kuvio 6). Suomalaisten luottolaitosten suhteellinen osuus supistui kuitenkin 0,46 prosenttiin, sillä eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa jaettava likviditeetti lisääntyi

³ Lisätietoa EKP:n Kuukausikatsauksen artikkelista ”EKP:n likviditeetin hallinta”. Toukokuu 2002.

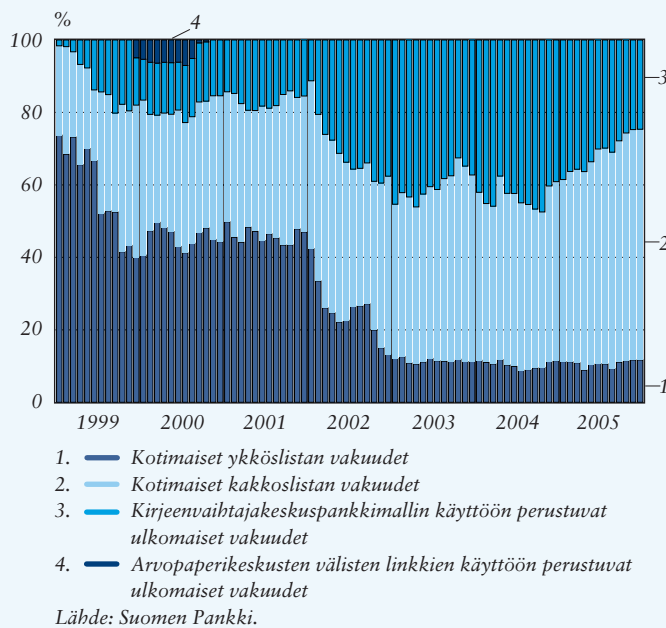
Kuvio 6.
Suomalaisten luottolaitosten osuudet eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioista ja maksuvalmiusjärjestelmästä

keskimäärin 290,1 mrd. euroon vuonna 2005, kun se vuonna 2004 oli ollut 220,3 mrd. euroa. Jaetun likviditeetin kasvun taustalla oli etupäässä vuonna 2005 jatkunut merkittävä setelistön määrän lisääntyminen euroalueella.

Suomalaisten luottolaitosten ottamien maksuvalmiusluottojen ja niiden tekemien yötalletusten perusteella luottolaitosten likviditeetti säilyi vuoden aikana hyvänä. Luottolaitokset tarvitsivat maksuvalmiusluottoja vuonna 2005 keskimäärin ainoastaan 0,3 milj. euroa päivätasolla, mikä on 0,2 % koko euroalueen maksuvalmiusluotoista (109,1 milj. euroa / päivä). Yötalletuksia suomalaiset luottolaitokset tekivät 4,0 % koko

Kuvio 7.
Vakuuksien käytön kehitys Suomessa talous- ja rahaliiton alusta lähtien

euroalueen yhteismäärästä, mikä oli noin 118,7 milj. euroa päivätasolla. Suomalaisen luottolaitosten osuus koko euroalueen vähimmäisvarantovelvoitteista oli vuonna 2005 keskimäärin 1,6 %.

Suomalaisten luottolaitosten vakuuksien käyttö

Suomen Pankin vastapuolet käyttävät rahapoliittisten operaatioiden ja päivän sisäisten luottojen vakuutena eniten kotimaisia arvopapereita. Vuonna 2005 vastapuolten vakuuksien kokonaismäärä supistui kymmenisen prosenttia eli vajaa 8 miljardiin euroon. Vakuuksista

noin 10 % oli kotimaisia ns. ykköslistan vakuuksia⁴ eli lähinnä valtion joukkovelkakirjoja, vajaat 60 % kotimaisia ns. kakkoslistan vakuuksia eli pankkien sijoitustodistuksia ja noin kolmannes muissa euroalueen maissa liikkeeseen laskettuja vakuuspapereita (kuvio 7). Kotimaisista vakuuksista pankkien sijoitustodistusten osuus oli lievässä kasvussa.

Ulkomaisten vakuuksien käytön suhteellinen osuus alkoi kertomusvuonna pienetä Suomessa, mikä poikkeaa jonkin verran koko euroalueella havaitusta kehityksestä. Ulkomaisten vakuuksien toimittamiseen Suomen Pankin vastapuolet käyttivät edellisvuosien tapaan yksinomaan eurojärjestelmän keskuspankkien operoimaa kirjeenvaihtajakeskuspankkimallia (ns. CCBM-malli). Arvopaperikeskusten välisten linkkien kautta vakuuksia ei toimitettu. Kirjeenvaihtajakeskuspankkimallia voivat hyödyntää myös ulkomaiset vastapuolet halutessaan käyttää vakuutena Suomessa liikkeeseen laskettuja ja arvopapereita. Suomen Pankki toimii tällöin näiden vakuuksien säilyttäjänä ulkomaisen keskuspankin lukuun. Vuonna 2005 tällaisia arvopapereita oli säilytyksessä Suomen Pankissa keskimäärin 2,7 mrd. euron verran eli jopa kolmannes enemmän kuin edellisvuonna.

⁴ Ykköslistan vakuudet täyttävät koko euroalueen kattavat yhdenmukaiset kelpoisuusvaatimukset, kun taas kakkoslistan vakuuksiin sovelletaan osin kansallisia kelpoisuusvaatimuksia.

Vakuusmateriaalin yhtenäistämisen eteneminen

Eurojärjestelmä on yhtenäistämässä keskuspankkiluoton vakuudeksi kelpaavien arvopapereiden ja muiden omaisuuserien joukkoa. Nykyiset vakuuksien ns. ykkös- ja kakkoslistat korvataan yhdellä yhteisellä listalla, ja listan koostumus muuttuu jonkin verran. Suurin osa tällä hetkellä vakuudeksi hyväksyttävistä papereista on valtioiden, luottolaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia jälkimarkkinakelpoisia velkainstrumentteja, mutta yhteinen vakuuslista tuo Suomeenkin pankkilainamuotoiset vakuudet. Lisäksi yhteislistalle on hyväksytty Euroopan talousalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden joukkovelkakirjoja.

Yhteiseen vakuuslistaan siirrytään vähitellen. Ensimmäiset käytännön askeleet otettiin vuoden 2005 keskivaiheilla, kun yhdysvaltalaisien, kanadalaisien ja japanilaisten liikkeeseenlaskijoiden euro-määräisiä velkainstrumentteja ryhdyttiin hyväksymään vakuudeksi. Samoihin aikoihin yhtenäistettiin vakuuspapereiden liikkeeseenlaskijoilta vaadittava luottokelpoisuusvaatimus siten, että luottolaitoksiltakaan ei vaadita enää emissio- tai ohjelmakohtaista luottoluokitusta, vaan hyvätasoinen liikkeeseenlaskijakohtainen luottoluokitus riittää.

Yrityksille ja julkisyhteisöille myönnetty pankkilainat hyväksytään

vakuudeksi vuonna 2007. Suomessa luottolaitokset saavat hyödyntää pankkilainan saaneen velallisen luottokelpoisuusarvioinnissa joko julkisia luottoluokituksia, luottolaitoksen omia sisäisiä luottoriskiarvioita tai hyväksytyjen luottoluokitusvälinepalveluiden (rating tools) arvioita. Toukokuusta 2007 lähtien luottolaitosten liikkeeseen laskemat jälkimarkkinakelpoiset velkakirjat, kuten esimerkiksi suomalaisten pankkien sijoitustodistukset, on listattava jossain Euroopan talousalueen pörssissä, jotta ne kelpaisivat vakuudeksi. Vakuusmateriaalin yhtenäistäminen saatetaan päätökseensä vuonna 2012, kun kaikki euroalueen keskuspankit ryhtyvät soveltamaan samaa 500 000 euron vähimmäiskokoa hyväksymiinsä pankkilainamuotoisiin vakuuksiin.

Suomessa merkittävin yhteislistan aiheuttama muutos on pankkilainojen hyväksyminen vakuuksiksi. Pankkilainat ovat kokonaan uudentyyppinen vakuusinstrumentti, jota varten on luotava käsittelyprosessit. Eurojärjestelmässä on päätetty, että kukin kansallinen keskuspankki toteuttaa tarvittavat järjestelmät ja käsittelymenetelmät kansallisen lainsäädännön ja toimintaympäristön mukaisesti. Suomen Pankki onkin aloittanut valmistelut pankkilainojen vakuuskäytön mahdollistamiseksi.

Maksuliike

EU-alueen keskuspankkien ylläpitämä maksujärjestelmä TARGET hoitaa maksut reaaliaikaisesti keskuspankkirahassa, ja maksut ovat lopullisia heti. Järjestelmä on avoinna päivittäin 11 tuntia. Se avautuu klo 8.00, ja asiakasmaksujen hoito lopetetaan klo 18.00, minkä jälkeen rahalaitokset voivat vielä tunnin ajan siirtää varoja tiliensä välillä. Eurojärjestelmä tarjoaa rajoittamattomasti vakuudellista korotonta päivänsisäistä likviditeettiä, jotta maksut voidaan hoitaa nopeasti ja sujuvasti. Myös vähimmäisarannot ovat päivän aikana pankkien käytettävissä.

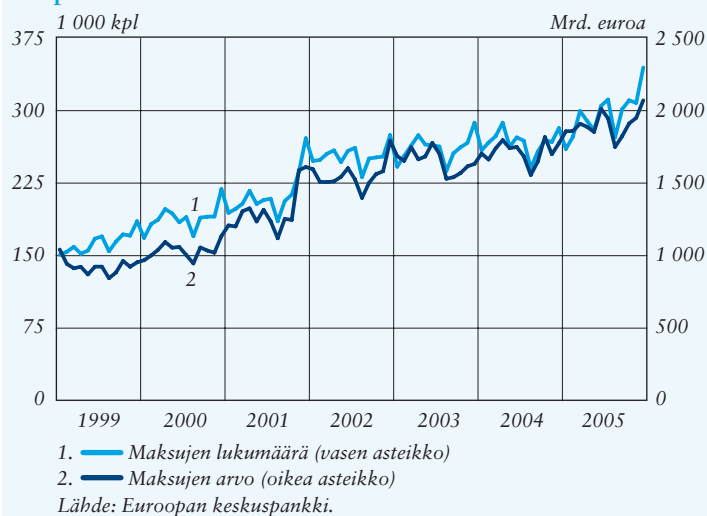
Vuoden 2005 aikana TARGETin volyymit ja liikevaihto kasvoivat edelleenkin. Suomen Pankin RTGS-järjestelmän (BoF-RTGS) kautta kulkevia maksuja oli 3,6 % enemmän kuin edellisenä

vuonna. Liikevaihto kasvoi 5 % ja oli enimmillään noin 21 mrd. euroa päivässä. BoF-RTGS, joka on osa suurta TARGET-kokonaisuutta, toimi hyvin luotettavasti. Se oli käytettyvyydeltään kolmen parhaan eurooppalaisen RTGS-järjestelmän joukossa.

TARGETin suosio on kasvanut jatkuvasti: kun vuonna 1999 TARGETissa hoidettiin päivässä keskimäärin 163 000 maksua (kotimaiset ja maasta toiseen lähtevät maksut), joiden yhteisarvo oli 925 miljardia euroa, vuonna 2004 maksuja olikin päivässä keskimäärin jo 267 000 ja niiden yhteisarvo 1 714 miljardia euroa. Maasta toiseen lähtevien asiakasmaksujen lukumäärä on kasvanut kaikkein eniten ja on nyt noin viisinkertainen vuoden 1999 määrään verrattuna. Suomessa TARGET-maksujen lukumäärä ja liikevaihto eivät ole muuttuneet merkittävästi viime vuosien aikana. Suomalaiset pankit lähettävät TARGETin kautta paljon vähemmän asiakasmaksuja kuin Keski- ja Etelä-Euroopan pankit. Suomesta ulkomaille suuntautuvat euroääräiset asiakasmaksut hoidetaan suurelta osin EBA:n (Euro Banking Association) EURO 1 -järjestelmän välityksellä.

TARGET on hajautettu järjestelmä, jossa eurojärjestelmän keskuspankkien lisäksi ovat mukana Ison-Britannian, Ruotsin, Tanskan ja Puolan keskuspankit. Uuden keskitetympään TARGETin suunnittelu aloitettiin jo vuonna 2003. TARGET 2 -järjestelmässä käytetään yhtä yhteistä palveluiltaan yhdenmukaistettua teknistä laitealustaa¹, joka nykyis-

Kuvio 8.
Kotimaisten ja maasta toiseen lähtevien TARGET-maksujen lukumäärä ja arvo keskimäärin päivässä EU15-alueella

¹ Single Shared Platform, SSP.

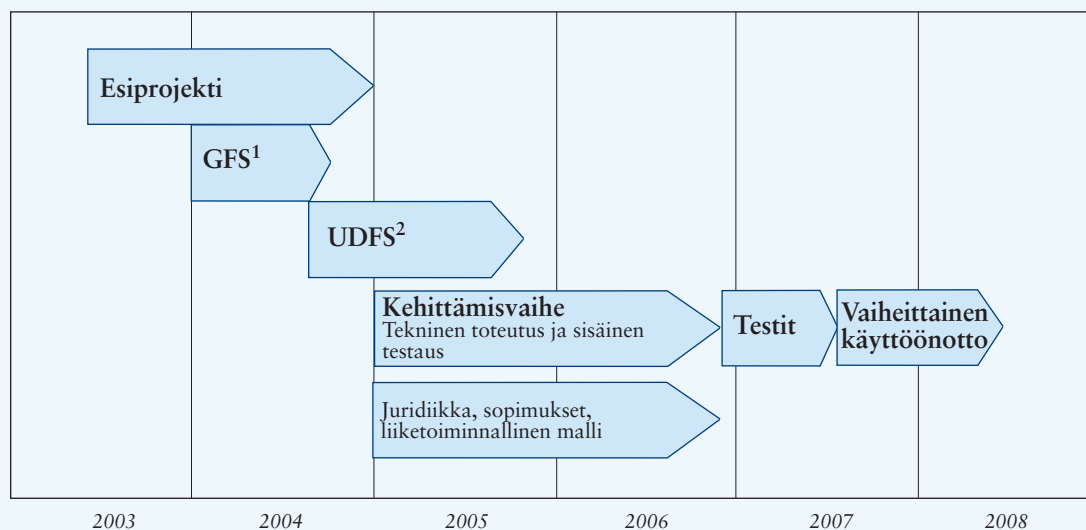
tä TARGETia paremmin vastaa käyttäjien vaatimuksia. TARGET 2:sta tulee kustannustehokas järjestelmä, jossa noudatetaan yhdenmukaista hinnoittelua.

Uusi järjestelmä otetaan käyttöön vaiheittain kolmessa eri maaryhmässä vuosien 2007 ja 2008 aikana. Suomen Pankki koordinoi omien tilinhaltijoidensa kytkeytymistä yhteiseen laitealustaan. Suomessa toimivat rahalaitokset siirtyvät TARGET 2 -järjestelmän käyttäjiksi toisessa maaryhmässä. Suunnitelmien mukaan uuden järjestelmän käyttöönotto ajoittuu tässä ryhmässä helmikuuhun 2008. Samalla Suomen Pankki luopuu omasta RTGS-järjestelmästä.

TARGET 2:n kehittäminen on jatkunut tiiviinä sekä yhteisen laitealustan tarjoavissa keskuspankeissa (Deutsche

Bundesbank, Banca d'Italia ja Banque de France) että EKP:n maksu- ja selvitysjärjestelmäkomiteassa (PSSC) ja sen alatyöryhmissä. EKPJ on jatkanut vuoropuhelua pankkiyhteisön kanssa niin kansallisesti kuin koko euroalueella uuteen järjestelmään rakennettavista ominaisuuksista, jotka tehostavat likviditeetin hallintaa ja maksuliikenteen sujuvuutta. Marraskuussa 2005 kaikille käyttäjille jaettiin lopulliset versiot yksityiskohtaisista toiminnallisista kuvauksista. Jo aiemmin rahalaitokset ovat saaneet käyttöönsä määrityksiä, joiden avulla ne ovat voineet käynnistää omat hankkeensa TARGET 2 -järjestelmään liittymistä varten. Lokakuussa ilmestyneessä EKP:n raportissa Second Progress Report on TARGET2 vahvistettiin, että TARGET 2:n

Kuvio 9.
TARGET 2 -projektin vaiheistus

¹ Yleiset toiminnalliset määritykset.

² Yksityiskohtaiset toiminnalliset määritykset käyttäjille.

Lähde: Euroopan keskuspankki.

aloituspäivä on 19. marraskuuta 2007. Raportissa mm. esiteltiin TARGETin ydinpalvelujen hinnoittelumallia sekä selostettiin TARGET 2 -päivän kulkua, johon sisältyy myös liitännäisjärjestelmistä² yöaikaan toteutettava selvitys. Raportti on kokonaisuudessaan luettavissa Euroopan keskuspankin Internet-sivustossa (<http://www.ecb.int>).

² Vähittäismaksujärjestelmät, suurten maksujen järjestelmät, arvopapereiden selvitysjärjestelmät ja clearingtalot.

Taulukko 1. Suomen Pankin varannon valuuttajakauma

	31.12.2005 %
<i>Yhdysvaltain dollari</i>	30
<i>Punta</i>	2,5
<i>Jeni</i>	5
<i>Tanskan kruunu</i>	22,5
<i>Ruotsin kruunu</i>	12,5
<i>Sveitsin frangi</i>	5

Lähde: Suomen Pankki.

Taulukko 2. Valuuttavarannon arvon muutos

Korkotuotto	Vuotuista %
<i>Yhdysvaltain dollari</i>	2,08
<i>Punta</i>	5,47
<i>Jeni</i>	-0,01
<i>Tanskan kruunu</i>	2,80
<i>Ruotsin kruunu</i>	3,16
<i>Sveitsin frangi</i>	1,96
<i>Varannon korkotuotto (pl. kulta ja erityisten nosto- oikeuksien määräiset erät)</i>	3,08
<i>Valuuttakurssien muutos</i>	4,74
<i>Varannon arvon muutos (pl. kulta ja erityisten nosto- oikeuksien määräiset erät)</i>	7,82
<i>Kullan korkotuotto</i>	0,82

Lähde: Suomen Pankki.

Valuuttavaranto

Suomen Pankki hallinnoi omaa valuuttavarantoon sekä osaansa Euroopan keskuspankin valuuttavarannosta pitkäjänteisesti, ammattitaitoisesti ja aktiivisesti tiukkoja riskienhallintaperiaatteita noudattaen. Vuoden 2005 lopussa oman valuuttavarannon (ml. kulta ja erityisten nosto-oikeuksien määräiset erät) arvo oli noin 9 546 milj. euroa. EKP:n puolesta hallinnoitavan osuuden arvo oli noin 717 milj. euroa.

Suomen Pankin valuuttavaranto

Nykyoloissa Suomen Pankin valuuttavarannon koko on melko vakaa. Suomen Pankki pitää valuuttavarantoa varautukseen mahdollisiin varannon lisäsiirtoihin EKP:lle, Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) rahoitustarpeita varten sekä varautukseen poikkeusoloihin, kuten rahoitusmarkkinoiden vakaviin toimintahäiriöihin. Mahdolliset valuuttainterventiot tehdään eurojärjestelmässä ensisijaisesti EKP:n varannolla. Kun eurojärjestelmään kuuluvien kansallisten keskuspankkien omien valuuttavarantojen likvidiysvaatimus on pienentynyt, valuuttavarantojen sijoittamisessa voidaan painottaa tuottotavoitteita hieman enemmän kuin ennen EMU-aikaa.

Varannon sijoituspolitiikassa ovat keskeisiä turvallisuus, likvidiys ja tuotto. Varannon valuuttamääräinen markkina-arvo ei saa vaihdella liikaa eri riskien vuoksi. Lisäksi osan varannosta tulee olla kyllin likvidi eli se pitää pystyä tarvittaessa muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti ja pienin kustannuksin. Näissä rajoissa varannolle pyritään saamaan mahdollisimman hyvä tuotto.

Tärkeimmät valuuttavarantoon liittyvät riskit ovat valuutta-, korko-, luotto- ja likvidiysriski. Valuuttavarannon sijoituspolitiikkaa määriteltäessä on pyritty löytämään sellainen tuotto-odotusten ja eri riskien yhdistelmä, joka vastaa parhaiten pankin pitkän aikavälin tavoitteita. Sijoituspolitiikan kulmakivi on sijoitusten tehokas hajautus.

Valuuttariskiä pyritään rajoittamaan hajauttamalla varanto useisiin valuuttoihin (taulukko 1). Valuuttajakaumaa arvioidaan uudelleen yleensä parin kolmen vuoden välein. Arviointien välillä jakauma pidetään kiinteänä mahdollisimman lähellä tätä edellisessä tarkastelussa sopivaksi katsottua jakaumaa. Vuoden 2005 aikana valuuttajakaumaan ei tehty muutoksia.

Korkoriskiä mitataan ja hallitaan duraation ja value at risk -menetelmän (VaR) avulla. Duraatio kuvaa sijoitusten arvon muutosta, kun markkinakorkotaso muuttuu. VaR-menetelmällä tarkastellaan varannon arvon todennäköisyysjakaumaa valuuttojen, korkojen ja korkoerojen vaihdellessa. Valuuttavarannon tavoite- eli ns. normiduraatio on kaikissa varantovaluutoissa 2,5 vuotta, eikä sitä muutettu vuoden 2005 aikana. VaR-menetelmää on käytetty riskienhallinnassa kokonaisvaltaisesti vuoden 2004 loppupuolelta alkaen. Korkoriskiä rajoitetaan lisäksi hajauttamalla sijoitukset eripituisiin velkakirjoihin kaikissa varantovaluutoissa.

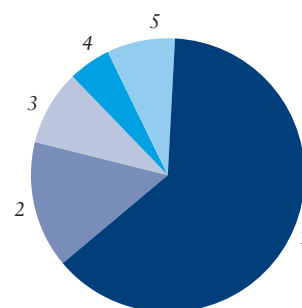
Likvidiysriskiin on varauduttu siten, että suurin osa varannosta on sijoitettu valtioiden liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin ja lyhytaikaisiin sijoituksiin, joiden vakuutena on näitä velkakirjoja.

Noin neljäsosa varannosta on sijoitettu luottokelpoisuudeltaan hyvien yhteisöjen, mm. yritysten, liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin. Nämä sijoituskohteet tuottavat pitkän ajan kuluessa enemmän kuin vastaavat valtion velkakirjat, koska ne sisältävät luottoriskiä ja niiden likvidiys on huonompi kuin valtion velkakirjojen. Tämän ns. luottosal- kun sisältämää luottoriskiä tarkastellaan niin ikään VaR-menetelmän avulla. Luottoriskin hallinnassa keskeisellä sijalla on salkun tehokas hajautus. Hajautus saavutetaan asettamalla liikkeeseenlaskijoille ja vastapuolipankeille enimmäislimiitit ja vähimmäisluottoluokitusrajoite sekä luottosal- kun luottoriskistä aiheutuville VaR-luvuille enimmäislimiitit.

Suomen Pankin kannalta pitkällä aikavälillä parhaaksi arvioitu sijoitus- salkku ilmaistaan valuuttajakaumana ja valuuttakohtaisina vertailu- eli normisalkkuina. Valuuttajakauma ja normisalkkujen rakenne määräävät pitkälti valuuttavarannon tuoton (taulukko 2). Aktiivisella sijoittamisella valuuttavarannolle pyritään saavuttamaan normisalkun tuottoa parempi tuotto.

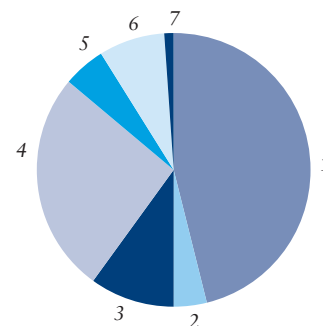
Valuuttavarannon riskienhallinnasta, normisalkkujen asettamisesta, limiittien valvonnasta ja tuottojen laskennasta vastaa salkunhallinnasta erillinen riskienhallintayksikkö. Yksikkö raportoi riskienhallintaan liittyvistä asioista johtokunnan jäsenelle, joka on eri kuin sijoitustoimintalinjasta vastaava johtokunnan jäsen. Maaliskuussa 2005 toteutetun organisatiouudistuksen yhteydessä perustettiin johtokunnan jäsenen johdolla kokoontuva riskikomitea, jonka tehtävänä on riip-

Kuvio 10.
Suomen Pankin valuuttavarannon jakauma ilman kultaa 31.12.2005

1. Valtioiden kotimaiset velkakirjat 63 %
  2. Valtioiden ulkomaiset velkakirjat ja ylikansallisten yhteisöjen velkakirjat 15 %
  3. Rahamarkkinasijoitukset 9 %
  4. Yritysten velkakirjat 5 %
  5. Rahoituslaitosten velkakirjat 8 %
- Lähde: Suomen Pankki.

Kuvio 11.
Suomen Pankin luottosal- kun luokituksen mukaan 31.12.2005

1. AAA 46 %
  2. AA+ 4 %
  3. AA 10 %
  4. AA- 26 %
  5. A+ 5 %
  6. A 8 %
  7. A- 1 %
- Lähde: Suomen Pankki.

pumattomasti arvioida ja valvoa sijoitus-toiminnan riskejä ja riskienhallintaa.

Monien keskuspankkien tavoin Suomen Pankin valuuttavarannossa on myös kultaa. Pankin kultavarannon määrä on 49 tonnia. Keväällä 2004 vahvistetun keskuspankkien uuden 5-vuotisen kultasopimuksen perusteella Suomen Pankin kultavarannosta voi olla sijoitettuna enintään 25 tonnia. Tämä vastaa määrää, joka Suomen Pankilla oli sidottuna talletuksiin syyskuussa 1999, kun pankki yhtenä 15 eurooppalaisesta keskuspankista allekirjoitti kullannmyyntejä ja talletusmääriä rajoittavan sopimuksen.

Kullan sijoittamisen tuottoa mitataan suhteessa normiin. Vuonna 2005 Suomen Pankin kultasijoitusten korkotuotto oli 0,82 %, kun se edellisellä vuonna oli 1,03 %.

Euroopan keskuspankin valuuttavaranto

Euroopan keskuspankin valuuttavaranto on jaettu eurojärjestelmän kansallisille keskuspankeille hallinnoitavaksi. EKP:n puolesta hallinnoitavat varannot koostuvat Yhdysvaltain dollarin ja Japanin jenin määräisistä saamisista sekä kullasta. Eurojärjestelmän mahdolliset valuuttainterventiot tehdään EKP:n varannolla,

joten sijoittamisessa korostuvat turvallisuus- ja likvidiystavoitteet.

EKP:n valuuttavarantoa hallinnoivat kansalliset keskuspankit EKP:ssä sovittujen rajoitteiden mukaisesti. Sijoitusvaluuttojen osuudet eli ns. valuuttaja-kauma pidetään kiinteänä. EKP on asettanut varannolle valuuttakohtaiset normisalkut. Valuuttavarannon riskejä ja tuottoja seurataan jatkuvasti.

Euroopan keskuspankin valuuttavarannon arvo oli vuoden 2005 lopussa noin 43,5 mrd. euroa. Sen hoidosta on saatavissa tietoa EKP:n vuosikertomuksessa.

Rahahuolto

Suomen Pankin tehtävänä on turvata eurokäteisen saatavuus Suomessa sekä huolehtia uusien ja kierrosta palautuneiden hyväkuntoisiksi lajiteltujen seteleiden ja kolikoiden liikkeeseenlaskusta. Kolikkoliikenteessä Suomen Pankin tehtävänä on ensisijaisesti laskea liikkeeseen uudet käyttörahat, sillä kulumattomuuden vuoksi kolikoita ei juuri poisteta rahaliikenteestä.

Suomen Pankilla on rahahuolto varten viisi aluekonttoria (Vantaa, Tampere, Kuopio, Oulu ja Turku) kattavasti eri puolilla Suomea. Lisäksi Suomessa toimii alueellinen rahansäilytysvarasto kuudessa rahakuljettajien laskentakeskuksessa haja-asutusalueiden rahankuljetustarpeen vähentämiseksi ja rahahuollon turvallisuuden varmistamiseksi.

Vuonna 2005 Suomesta liikkeeseen lasketun eurokäteisen määrä kasvoi aiempien eurovuosien tapaan ripeästi edelleen yli 20 prosentin vauhdilla (kuvio 12). Vuonna 2002 toteutetun rahanvaihdon jälkeen Suomessa liikkeeseen lasketun setelistön arvo on jo yli kaksinkertaistunut. Setelistön kasvun taustalla ei ole niinkään käteisen käytön lisääntyminen kotimaisissa vähittäismak-suissa vaan euroseteleiden käyttömahdollisuuksien laajentuminen euromaissa ja euroalueen ulkopuolella. Koko euroalueella seteleiden liikkeeseenlasku on kasvanut niin ikään voimakkaasti.

Suomen Pankin liikkeeseen lasketuista euroseteleistä varsinaisten vaihtorahaseteleiden eli 5 ja 10 euron setelin nettoliikkeeseenlasku ei ole juuri kasvanut. Suuremmista arvoseteleistä 100 ja 200 euron seteleiden liikkeeseenlasku ei

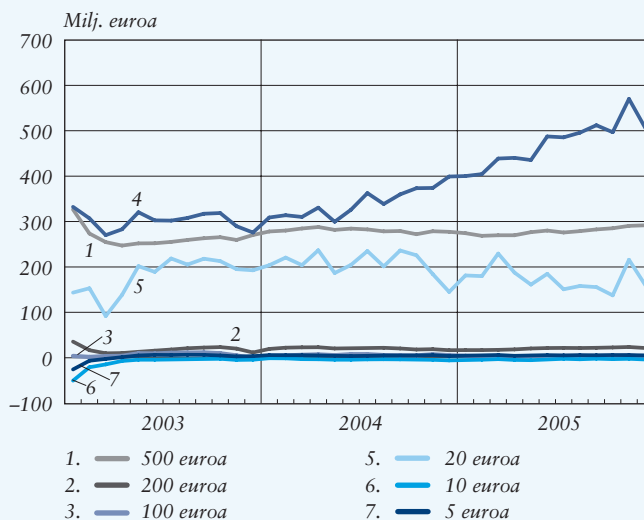
ole myöskään erityisemmin kasvanut (kuvio 13). Tämä johtuu osin näiden vähemmän aktiivisesta käytöstä maksuis- sa mm. sen takia, että näiden seteleiden

Kuvio 12.
Suomesta liikkeeseen laskettu markka-/eurosetelistö

Lähde: Suomen Pankki.

Kuvio 13.
Euroseteleiden vuotuinen nettoliikkeeseenlasku Suomessa

Lähde: Suomen Pankki.

edelleenjakelu hoidetaan pankkikontto-reista, sekä myös siitä, että käteissästä-miseen ja suurempiin käteismaksuihin on tarjolla nimellisarvoltaan suurempi 500 euron seteli.

Suomessa tavallisia käyttöseteleitä ovat 20 ja 50 euron setelit, koska niiden edelleenjakelu kuluttajille toteutetaan pääasiassa pankkiautomaattien kautta. Näistä 20 euron automaattiseteli on tavallisin käteismaksuväline vähittäis-kaupoissa. Liikkeeseen lasketun setelis-tön vuotuisesta nettokasvusta puolet aiheutuu 50 euron setelistä. Toiseksi eniten lisääntyi 500 euron seteli, jonka kysynnän kasvu on pysynyt euromääräi-sesti hyvin tasaisena. Näiden seteleiden migraatio ulkomaille on merkittävää, sillä kaikki liikkeeseen lasketut setelit eivät ole käytön jälkeen palautuneet Suomen Pankkiin.

Eurokolikoiden kysyntä on niin ikään jatkanut kasvuaan Suomessa, vaika kolikoiden kasvuvauhti on hidastunut nopeammin kuin seteleiden kysyntä. Kolikoita käytetään tyypillisesti enem-män vaihtorahoina, eikä eurokolikoita siirry muihin euromaihin yhtä paljon kuin euroseteleitä. Eurokolikoiden kysynnän kasvu on edelleen hidastunut, mutta oli vuonna 2005 vielä euromää-räisesti 10 prosentin vauhdissa. Kolikoi-den kysynnän kasvu on euromääräisesti ollut edellisvuosien tapaan nopeinta yhden ja kahden euron kolikoissa.

Ensimmäisenä eurovuonna käteisen kiertonopeus oli Suomessa euomaiden suurin. Varsinkin 20 ja 50 euron auto-maattiseteleiden kiertonopeudet olivat suuret. Eurosetelit kävivät tuolloin kes-

kuspankissa keskimäärin yli 7 kertaa vuodessa. Nyt kiertonopeudet ovat puo-littuneet ja lähestyneet euroalueen seteli-kohtaisia keskiarvoja. Kiertonopeuden hidastuminen Suomessa johtuu pääasias-sa siitä, että käteisraha kiertää aiempaa useammin kaupan ja yksityisten rahanla-jittelukeskusten kautta käymättä välillä Suomen Pankissa. Seteleiden kierron hidastumisen myötä Suomen Pankin lajittelemien seteleiden määrä on euro-aikana vähentynyt. Vuonna 2005 Suomen Pankissa lajiteltujen seteleiden määrä jäi 336 milj. kappaleeseen, mikä on noin puolet markka-ajan viimeisen vuoden (2001) setelilajittelumäärästä (liitetaulukko 19).

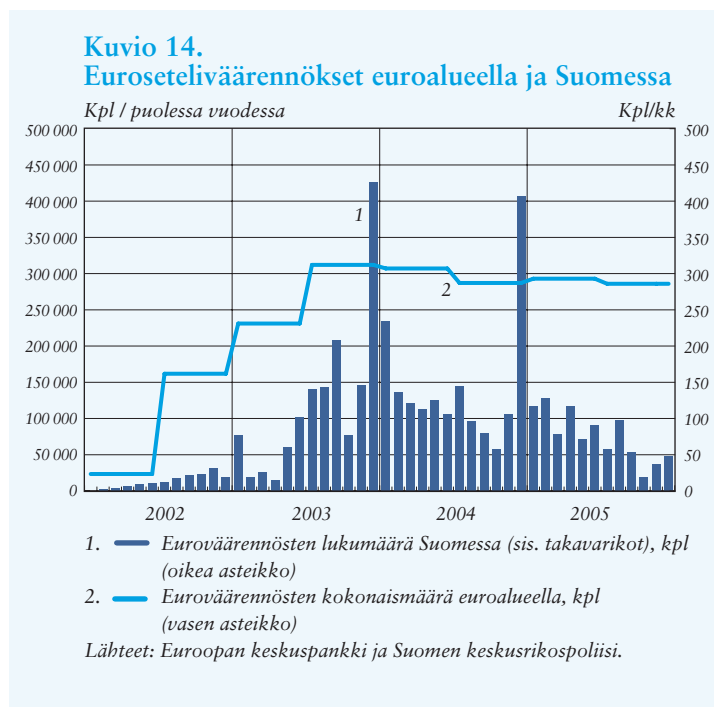
Väärennösten lukumäärä tasoittunut euroalueella ja Suomessa

Eurokäteisen turvallisuus on ollut tähän asti kansainvälisesti katsoen huippuluok-kaa, mistä syystä euroseteleiden väären-nösten määrä on jäänyt vuosittain pie-nemmäksi kuin kansallisten seteleiden aikana. Euroseteleiden aitous- ja turvatekijät ovat olleet erittäin pitkälle kehitet-tyjä ja teknisesti hankalia valmistaa tai imitoida. Turvallisuusajattelun pääpaino onkin ollut seteliväärennösten ennaltaeh-käisyssä. Koko euroalueella seteliväären-nösten lukumäärä on viime vuonna enti-sestään hieman vähentynyt eikä vakavia seteliväärennösaaltoa ole päässyt synty-mään. Eurojärjestelmä ja EKP kehittelevät kuitenkin parhaillaan jo uutta, entis-tä turvallisempaa ja kestävämpää euro-setelisarjaa, jonka liikkeeseenlasku aloi-tetaan vaiheittain suunnitelmien mukaan kuluvan vuosikymmenen lopulla.

Suomessa tavattujen euroseteliväärennösten lukumäärä jäi vuonna 2005 jälleen euromaiden vähäisimmäksi. Pääasiallinen syy tähän lienee Suomen syrjäinen sijainti. Kuten aiempinakin vuosina, valtaosa Suomessa tavatuista seteliväärennöksistä on ollut muualla euroalueella levitetyistä väärennössarjoista, joita on yritetty levittää myös Suomessa. Suomalaisen maksujärjestelmien laaja sähköistyminen ja käteisen käytön vähentyminen sekä kauppojen valppaus ovat tehneet euroväärennöksistä erittäin harvinaisia. Suomen Pankki järjesti keväällä 2005 yhteensä kuusi seteliseminaaria ammattimaisesti rahaa käsitteleville rahahuollon osapuolille. Myös poliisin ja median ripeä toiminta ovat johtaneet siihen, että väärentäjät ja levittäjät on saatu Suomessa nopeasti kiinni. Vuonna 2005 Suomessa tavattiin kierrosta yhteensä 850 euroseteliväärennöstä, mikä oli 37 % vähemmän kuin edellisvuonna. Vuosien 2003 ja 2004 väärennöstilastoja Suomessa heikensivät kummankin vuoden joulukuussa tehdyt suuret takavarikot (kuvio 14).

Euroseteleiden lajittelua ja kiertoon palauttamista koskeva toimintamalli tulossa käyttöön

Joulukuussa 2004 EKP:n neuvosto hyväksyi euroseteleiden kiertoon palauttamista koskevan toimintamallin yleisistä periaatteista. Vuoden 2005 aikana euromaissa on valmisteltu tämän toimintamallin voimaantuloa. Toimintamalli sisältää euroseteleiden lajittelu-, kierrätys- ja talletusautomaatteja koskevat vaatimukset, jotka koskevat takaisin

yleisölle palautettavien euroseteleiden aitous- ja laatutunnistamista. Aitoustunnuksen takia seteleiden ulosjaku pankkiautomaateista on joissakin euromaissa mm. edellyttänyt niiden keskuspankkilajittelua. Toimintamallin astuttua voimaan euroseteleitä ei tarvitse enää palauttaa tarkistettavaksi keskuspankkiin, vaan lajittelukoneet tai kierrätysautomaatit testaavat niiden aitouden ja laadun. Tämä tarjoaa yksityisille rahankäsittelijöille aiempaa suuremman logistisen toimintavapauden rahahuollossa ja saattaa lähivuosina vähentää euroseteleiden lajittelua euromaiden keskuspankeissa. Suomessa rahankuljetusyhtiöillä on käytössä lajittelukoneita laskentakeskuksissaan. Ei kuitenkaan ole tiedossa, että Suomessa otettaisiin käyttöön euroseteleiden kierrätysautomaatteja.

Euromaat ottavat käyttöön euroseteleiden kiertoon palauttamista koskevan säännösten vuoden 2006 kuluessa. Toimintamallin astuessa voimaan viimeistään vuoden 2006 lopulla euroseteleiden kierrätykseen kelpaavat automaattit on testattava jossakin euroalueen keskuspankissa. Hyväksytyjen kierrätyslaitteiden luettelo julkaistaan ja sitä ylläpidetään EKP:n Internet-sivustolla.

Muu toiminta

Viestintä

Suomen Pankki tehosti kertomusvuoden aikana viestintäänsä käyttäen yhä enemmän hyväksi verkkoviestinnän suomia mahdollisuuksia. Kaikki pääjohtajan tiedotustilaisuudet Euron & talouden ilmestyessä välitettiin suorina lähetyksinä pankin kotisivun kautta. Pääjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten puheet ja esitelmät julkaistiin myös tuoreeltaan kotisivulla.

Verkkopalvelut ovat yhä tärkeämpi osa pankin viestintä-, asiantuntija- ja asiointipalveluja. Kesällä 2005 käynnistettiin pankin strategian mukaisesti laaja kehittämishanke pankin verkkopalveluiden uudistamiseksi vastaamaan yhä asiantuntijapainotteisemmaksi muuttuvan organisaation tarpeita. Vuoden aikana valmistauduttiin jo enenevässä määrin verkkojulkaisemiseen ja korvaamaan osa painojulkaisuista niiden sähköisillä versioilla.

Suomen Pankin aikakauslehdet Euro & talous ja Bank of Finland Bulletin ilmestyivät neljännesvuosittain. Syksyllä kummastakin lehdestä julkaistiin rahoitusmarkkinoiden vakautta käsittelevä erikoisnumero. Vuosikertomus ilmestyi keväällä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Pankkivaltuusto julkisti toimintakertomuksensa suomeksi ja ruotsiksi. Tutkimusjulkaisujen sarjassa E ilmestyi kolme julkaisua. Vuosikertomus Suomen Pankin eläkerahaston toiminnasta julkaistiin suomeksi ja ruotsiksi.¹

¹ Luettelo pankin julkaisuista vuonna 2005 on vuosikertomuksen liitteenä. Suomen Pankin ja siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen sekä monet EKP:n julkaisut löytyvät myös pankin Internet-sivustosta (www.suomenpankki.fi).

Suomen Pankin ja Rahoitustarkastuksen käännöstöiden lisäksi Suomen Pankissa jatkettiin EKP:n tärkeimpien julkaisujen suomentamista. Vuonna 2005 suomennettiin EKP:n vuosikertomuksen ja Kuukausikatsauksen neljännesvuosinumeroiden lisäksi myös uusi versio julkaisusta ”Rahapolitiikan toteuttaminen euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä”.

J. V. Snellmanin syntymän 200-vuotisjuhlan kunniaksi Suomen Pankki julkaisi alkuvuodesta 2006 Snellmanin muistomerkkiä käsittelevän teoksen. Suomen Pankin rahamuseon kävijämäärä pysyi lähes edellisvuotisen suuruisena ja oli lähes 12 000. Kansantaloudesta ja taloushistoriasta pidetyt ”Studia monetaria” -yleisöluennot vakiintuivat museon merkittäväksi toimintamuodoksi. Opastettuja ryhmävierailuja museossa oli 180 eli jonkin verran edellisvuotista vähemmän.

Kansainvälinen toiminta

Suomen Pankki Euroopan keskuspankkijärjestelmässä

Euroopan keskuspankin ja eurojärjestelmän ylin päättävä elin on EKP:n neuvosto, ja Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja Erkki Liikanen on tämän neuvoston jäsen. Johtokunnan varapuheenjohtaja Matti Louekoski on Erkki Liikasen henkilökohtainen varajäsen ja avustaja EKP:n neuvoston kokouksissa.

Vuonna 2005 Euroopan keskuspankin neuvosto piti 24 kokousta, joista kaksi oli puhelinkokouksia ja kaksi pidettiin Frankfurtin ulkopuolella, 4.5.2005 Berliinissä ja 6.10.2005 Ateenassa.

Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja on jäsen myös EKP:n yleisneuvostossa, johon kuuluvat kaikkien EU-maiden kansallisten keskuspankkien pääjohtajat sekä EKP:n pääjohtaja ja varapääjohtaja. Vuonna 2005 yleisneuvosto kokoontui entiseen tapaan neljännesvuosittain.

Suomen Pankin johto ja asiantuntijat osallistuivat lisäksi Euroopan keskuspankkijärjestelmän työhön kaikissa valmisteluvaiheissa. Komiteoissa (13) sekä useimmissa työryhmissä (noin 60 pysyvää tai määräaikaista) oli Suomen Pankin edustaja; yhteensä yli 80 pankin asiantuntijaa osallistui EKP:n komiteaja työryhmyöskentelyyn vuonna 2005. Komiteat ja työryhmät kokoontuivat kunkin toimialueen tarpeiden mukaisesti useita kertoja vuodessa. Lisäksi monet muutkin pankin asiantuntijat osallistuivat neuvostojen, komiteoiden ja työryhmien kokousten valmisteluun.

Suomen Pankki kansainvälisessä talouspolitiikassa

Suomen Pankki osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön monien eri järjestöjen ja yhteistyöelimien kautta. Lain mukaan Suomen Pankki vastaa Suomen valtion yhteyksistä Kansainväliseen valuuttarahastoon (International Monetary Fund, IMF). Lisäksi Suomen Pankki osallistuu Kansainvälisen järjestelypankin (Bank for International Settlements, BIS) sekä taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (Organization for Economic Co-operation and Development, OECD) toimintaan. Suomen Pankki on mukana myös viidessä Euroopan unionin komiteassa.

Kansainvälinen valuuttarahasto

Suomen edustajana Kansainvälisen valuuttarahaston ylimmässä päätöksenteoelimessä hallintoneuvostossa toimi Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen ja varajäsenenä pankinjohtaja Matti Louekoski. Hallintoneuvosto kokoontui vuosittaiseen kokoukseensa syyskuussa. Valuuttarahaston neuvoa-antava kansainvälinen valuutta- ja rahoituskomitea (International Monetary and Financial Committee, IMFC) kokoontui vuoden aikana kahdesti Ison-Britannian valtiovainministerin Gordon Brownin johdolla.

Valuuttarahaston toiminnasta vastaavat 24-paikkainen johtokunta ja toimitusjohtaja, joka toimii myös johtokunnan puheenjohtajana. Toimitusjohtajan tehtäviä hoiti kertomusvuonna espanjalainen Rodrigo de Rato, joka aloitti viisivuotiskautensa vuoden 2004 puolivälissä. Toimitusjohtaja de Rato jatkoi vuonna 2004 käynnistettyä laajaa valuuttara-

haston toimintojen ja strategisten linjausten määrittelyä. Tämä työ kulmineitui de Raton kansainväliselle valuutta- ja rahoituskomitealle luovuttamaan raporttiin syyskuussa 2005.

Suomi kuuluu valuuttarahastossa Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiiriin, jolla on yhteinen edustaja rahaston johtokunnassa. Vuoden 2004 alusta lähtien vaalipiirin edustajana ja johtokunnan jäsenenä on toiminut norjalainen Jon Solheim. Norjan keskuspankki koordinoi vaalipiirin kannanottoja. Tämän koordinaation avulla valuuttarahaston johtokunnassa käsiteltävistä asioista pyritään muodostamaan vaalipiirin yhteinen näkemys, jonka johtokunnan jäsen esittää johtokunnassa. Suomen Pankki ja valtiovarainministeriö toimivat yhteistyössä vaalipiirin kantoja muodostettaessa.² Tammikuussa 2006 Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiirin edustajana johtokunnassa aloitti kaksivuotisen toimikauden Tuomas Saarenheimo Suomesta. Samalla vaalipiirin yhteisten kannanottojen koordinoituvastuu siirtyi Suomen Pankille.

Pohjoismaiden ja Baltian maiden valuutta- ja rahoituskomitea (Nordic-Baltic Monetary and Financial Committee, NBMFC) kokoontui vuonna 2005 kahdesti vaalipiirin politiikkalinjausten valmistelun merkeissä. Suomen Pankin edustajana komiteassa oli pankinjohtaja Matti Louekoski. NBMFC-komitean työtä pohjusti sijaistason komitea, joka

² Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiirin kannanottoihin voi tutustua kahdesti vuodessa julkistettavassa raportissa ”Biannual Report on Recent Policy Developments in the International Monetary Fund” (<http://www.bof.fi>).

niin ikään kokoontui kahdesti vuonna 2005 ja jossa Suomen Pankin edustajana toimi Olli-Pekka Lehmussaari.

Vaalipiirin edustusta Kansainvälisen valuuttarahaston johtokunnassa vuoden 2010 jälkeen selvitti Pohjoismaiden ja Baltian maiden valuutta- ja rahoituskomitean alaisuudessa toimiva työryhmä, jonka puheenjohtaja oli Kjell Peter Söderlund Suomen Pankista. Selvitystyö jatkuu edelleen.

Kansainvälisen valuuttarahaston tilastoasiantuntijat arvioivat Suomen makrotaloudellisia tilastoja (Report on the Observance of Standards and Codes, ROSC) toukokuussa. Arvion mukaan Suomi täyttää hyvin makrotaloudelliselle tilastoinnille kansainvälisesti hyväksytyt tilastojen laadun, kattavuuden ja ajankäytön standardit. Lisäksi Suomella on tehokas lakiin perustuva järjestelmä, joka mahdollistaa laadukkaat tilastointitoiminnot.

Suomen talouden seurannasta vastaava valuuttarahaston asiantuntijaryhmä laati lokakuussa rahaston neljännen sopimusartiklan mukaisen arvioinnin talouden kehityksestä ja harjoitetusta talouspolitiikasta. Asiantuntijaryhmän vierailun lopussa julkaistussa lausunnossa todetaan, että Suomen talouskehitys on ollut edelleen ainutlaatuista ja kasvu oli vuonna 2005 jälleen euroalueen keskiarvoa nopeampaa. Myös vuonna 2006 talouskasvu on mitä todennäköisimmin yli 3 %.

Suotuisia talouden näkymiä uhkaavat valuuttarahaston arvion mukaan kuitenkin väestön ikääntymisen myötä nopeasti kasvavat julkisten palvelujen

menot, jollei sektorin tehokkuutta pystytä parantamaan. Lisäksi viranomaisten tavoite valtiontalouden tasapainottamisesta vuoteen 2007 mennessä saattaa jäädä toteutumatta, jos julkisia menoja ei rajoiteta lisätoimin, sillä tuloverojen keventäminen on heikentänyt julkista taloutta. Ristiriitaisena asiantuntijat näkivät yhtäältä Suomen hyvän kilpailukykyisyyden kansainvälisissä vertailuissa ja toisaalta talousnäkymistä koetun epävarmuuden, joka näkyy sijoitusten ja yrittäjyyden vähäisyytenä. Suomen väestö ikääntyy aiemmin kuin muualla Euroopan unionissa, ja näin ollen Suomi voisi toimia esimerkkinä sopeuttamalla ajoissa talouden rakenteita ja yleistä suhtautumistaan globalistumisen tuomiin talouden muutospaineisiin, todettiin lausunnossa.

EU:n komiteat

Talous- ja rahoituskomitea

EU:n talous- ja rahoituskomitea (Economic and Financial Committee, EFC) valmisteli talous- ja rahaliiton toimintaan liittyviä asioita EU:n talous- ja valtiovarainministerien kokoonpanossa kokonaisuudelle neuvostolle (Ecofin). Talous- ja rahoituskomitean jäsenet ovat EU-maiden valtiovarainministeriöiden ja kansallisten keskuspankkien, EKP:n sekä Euroopan komission edustajia. Suomen Pankista jäsenenä oli pankinjohtaja Sinikka Salo 17.3.2005 asti, jolloin pankinjohtaja Pentti Hakkarainen nimitettiin hänen tilalleen. Komitean varsinaisen jäsenen varajäsenenä toimi johtokunnan neuvonantaja Paavo Peisa 29.9.2005 asti, jolloin tehtävään nimitettiin neuvonantaja Hannu Mäkeläinen.

EU:n laajentumisen myötä käytönotetun uuden työjärjestyksen mukaisesti kansallisten keskuspankkien edustajat osallistuvat komiteassa niihin kokouksiin, joissa käsitellään taloudelliseen tilanteeseen, rahoitusmarkkinoihin ja tilastojen tuotantoon sekä Kansainväliseen valuuttarahastoon liittyviä asioita. Näitä asioita käsitteleviä ns. laajan kokoonpanon kokouksia pidettiin vuonna 2005 seitsemän kertaa.

Talous- ja rahoituskomitea järjesti sekä huhti- että syyskuussa EU-maiden rahoitusmarkkinoiden uuteen sääntely- ja valvontajärjestelmään liittyvän kokouksen. Näihin ns. vakauspöytäkeskusteluihin (Financial Stability Table) osallistuvat komitean varsinaisten jäsenten lisäksi EU:n valvojien komiteoiden ja rahoituspalveluiden komitean edustajat. Suomen edustajat kiinnittivät keskusteluissa huomiota mm. tarpeeseen entisestään tehostaa ja systematisoida rahoitusmarkkinoiden vakauden seurantaa. Komiteassa oli esillä myös kysymys EU:n pankkivalvonnan tulevaisuuden haasteista.

IMF-asioissa komitea myös valmisteli EU:n yhteiset linjaukset kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean kokouksiin sekä analysoi valuuttarahaston tulevaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Komitean alaisuuteen kuuluu IMF-asioiden alakomitea, jossa Suomen Pankin edustajana toimi johtokunnan neuvonantaja Olli-Pekka Lehmuksaari.

Talospoliittinen komitea

EU:n talospoliittinen komitea (Economic Policy Committee, EPC) valmisteli talouspolitiikan laajoihin suuntaviivoihin

ja uudistettuun Lissabonin ohjelmaan kuuluvia rakennepoliittisia asioita ministerineuvoston käsittelyä varten. Komiteassa olivat edustettuina jäsenmaiden valtiovarainministeriöt ja osa keskuspankeista sekä Euroopan komissio ja EKP. Suomen Pankista neuvonantaja Tapio Peura jatkoi Suomen delegaation varajäsenenä vuonna 2005. Talouspoliittinen komitea piti kertomusvuonna kaikkiaan 12 kokousta.

Euroopan pankkivalvojen komitea

Euroopan pankkivalvojen komitea (Committee of European Banking Supervisors, CEBS) käsitteli pankkisektorin sääntely- ja valvontakysymyksiä. Tämän komitean jäseninä olivat Rahoitustarkastuksen johtaja Kaarlo Jännäri sekä Suomen Pankista osastopäällikkö Heikki Koskenkylä.

Raha-, rahoitus- ja maksutasetilastokomitea

Eurostatin neuvoa-antavan raha-, rahoitus- ja maksutasetilastokomitean (Committee on Monetary, Financial and Balance of Payments Statistics, CMFB) tehtävänä on ottaa osaa EKP:n ja Eurostatin väliseen tilastoyhteistyöhön ja antaa kannanottoja tilastoalueeltaan. Kertomusvuonna sen työn painopiste oli julkisen sektorin tilastoinnin parantamisessa liiallisten alijäämien seuranta varten. Vuonna 2005 Suomen Pankin edustaja tässä komiteassa oli neuvonantaja Jorma Hilpinen.

Maksutasetilastokomitea

Eurostatin vuonna 2005 perustetun uuden maksutasetilastokomitean

(Balance of Payments Committee) tehtävänä on avustaa Eurostatia Euroopan yhteisön maksutasetilastoa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen toteuttamisessa. Suomen Pankista tässä komiteassa oli jäsenenä neuvonantaja Jorma Hilpinen.

Kansainvälinen järjestelypankki

Suomen Pankin pääjohtaja osallistui säännöllisesti Kansainvälisen järjestelypankin (Bank for International Settlements, BIS) kokouksiin, joita pidettiin kuusi kertaa vuonna 2005. Näissä kokouksissa keskusteltiin mm. kansainvälisistä rahoitus- ja valuuttamarkkinoista sekä keskuspankkien hallinnosta ja organisaatiosta.

OECD

Suomen Pankin edustajat osallistuivat aikaisempaan tapaan taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (Organization for Economic Co-operation and Development, OECD) toimintaan kahden komitean kautta. OECD:n talouspoliittisessa komiteassa (Economic Policy Committee) olivat mukana osastopäällikkö Antti Suvanto ja toimistopäällikkö Veli-Matti Mattila. Rahoitusmarkkina-komiteaan (Committee on Financial Markets) osallistuivat osastopäällikkö Heikki Koskenkylä ja ekonomisti Jyrki Haajanen.

Muu kansainvälinen yhteistyö

Suomen Pankki on tehnyt koulutusyhteistyötä Venäjän keskuspankin kanssa sen henkilöstön kehittämiseksi. Tämän ohjelman kautta järjestettiin vuoden

2005 aikana kaksi seminaarimuotoista koulutusvierailua Suomeen. Kahdenvälisen yhteistyön ohella Suomen Pankki osallistui myös Euroopan keskuspankkijärjestelmän yhteiseen EU-TACIS-projektiin ”Central Bank Training III”. Siinä koulutettiin Venäjän keskuspankin asiantuntijoita vuosina 2004–2005.

Pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin myös kertomusvuonna sekä pääjohtajattä asiantuntijatasolla. Pohjoismaisten keskuspankkien pääjohtajien perinteinen vuotuinen kokoontuminen järjestettiin Norjassa. Teemana kokouksessa, johon pääjohtajien ja johtokuntien muiden jäsenten lisäksi osallistui myös keskuspankkien asiantuntijoita, oli keskuspankkien turvallisuus. Pääjohtajat tapasivat vuoden aikana myös epävirallisissa yhteyksissä useaan otteeseen.

Johtaminen ja organisaatio

Organisaatio

Pankkivaltuusto

Suomen Pankin hallintoa ja toimintaa valvoo pankkivaltuusto. Se koostuu yhdeksästä eduskunnan valitsemasta pankkivaltuutetusta. Pankkivaltuuston jäseniä olivat vuoden 2005 lopussa Olavi Ala-Nissilä (puheenjohtaja), Jouni Backman (varapuheenjohtaja), Ilkka Kanerva, Arja Alho, Janina Andersson, Sirkka-Liisa Anttila, Timo Kalli, Martti Korhonen ja Jyrki Katainen. Pankkivaltuuston talouspoliittisena neuvonantajana toimii tohtori Jaakko Kiander ja sihteerinä varatuomari Anton Mäkelä. Eduskunta myönsi 22.4.2005 Ben Zyskovicille pyynnöstä vapautuksen pankkivaltuuston jäsenyydestä. Hänen tilalleen valittiin 26.4.2005 Jyrki Katainen. Mari Kiviniemelle myönnettiin vapautus pankkivaltuuston jäsenyydestä 6.9.2005 Kiviniemen tultua valtioneuvoston jäseneksi. Hänen tilalleen valittiin 9.9.2005 Timo Kalli. Syyskuun 23. päivänä vapautuksen saaneen Eero Heinäluoman tilalle valittiin 27.9. Jouni Backman Heinäluoman tultua valtioneuvoston jäseneksi.

Pankkivaltuuston tehtävänä on valvoa Suomen Pankin hallintoa ja toimintaa. Pankkivaltuusto muun muassa vahvistaa johtokunnan esityksestä pankin tilinpäätöksen perusteet, päättää tilintarkastajien lausunnon perusteella pankin tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä tilikauden tulosta koskevista toimenpiteistä. Pankkivaltuusto antaa eduskunnalle vuosittain kertomuksen pankin toiminnasta ja hallinnosta sekä tarvittaessa ajankohtaiskertomuksia. Pankkivaltuusto myös tekee valtioneuvostolle esitykset johtokunnan viran täyttämistä, määrää johtokunnan

varapuheenjohtajan ja vahvistaa pankin eläke- ja perhe-eläkesäännöt.

Pankkivaltuusto valvoo myös Rahoitustarkastuksen toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Pankkivaltuusto saa vähintään kerran vuodessa kertomuksen Rahoitustarkastuksen toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta. Sen tehtäviin kuuluu muun muassa nimittää Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsenet ja varajäsenet, määrätä johtokunnan puheenjohtaja sekä vahvistaa Rahoitustarkastuksen työjärjestys.

Pankkivaltuusto toimii lisäksi Suomen itsenäisyyden juhlarahaston hallintoneuvostona.

Johtokunta

Suomen Pankille kuuluvien tehtävien hoitamisesta vastaa johtokunta. Johtokuntaan kuuluvat puheenjohtajana toimivan pääjohtaja Erkki Liikasen lisäksi johtokunnan varapuheenjohtaja Matti Louekoski sekä jäsenet Sinikka Salo ja Pentti Hakkarainen.

Organisaatiouudistus 1.3.2005

Suomen Pankin johtokunta vahvisti helmikuussa 2005 pankin uuden organisaation ja johtokunnan työnjaon, ja ne tulivat voimaan 1.3.2005. Uudessa organisaatiossa toimintoja on keskitetty entistä kattavampiin osastoihin. Tavoitteena on tehostaa strategian toimeenpanoa ja resurssien käyttöä sekä parantaa toiminta-alueiden yhteistyötä ja tiedonkulkua. Aiempaa isommat osastokokonaisuudet selkiyttävät myös johtamisjärjestelmää ja vastuita. Uudessa organisaatiossa toiminnot on järjestetty kuudelle osastolle ja sisäisen tarkastuksen yksikköön.

Suomen Pankin organisaatio

31.12.2005

PANKKIVALTUUSTO

Puheenjohtaja **Olavi Ala-Nissilä**, varapuheenjohtaja **Jouni Backman, Ilkka Kanerva, Arja Alho, Janina Andersson, Sirkka-Liisa Anttila, Timo Kalli, Jyrki Katainen, Martti Korhonen**

Pankkivaltuuston sihteeri Anton Mäkelä

JOHTOKUNTA

Erkki Liikanen
johtokunnan
puheenjohtaja

Matti Louekoski
johtokunnan
varapuheenjohtaja

Sinikka Salo
johtokunnan jäsen

Pentti Hakkarainen
johtokunnan jäsen

Johtokunnan sihteeri Heikki T. Hämäläinen

Yleisvastuu EKPJ-asioista	Rahoitusmarkkina- ja tilasto-osasto <i>Heikki Koskenkylä</i> <ul style="list-style-type: none"> • Vakaustoimisto • Yleisvalvontatoimisto Tilastoyksikkö <ul style="list-style-type: none"> • Maksutasetoimisto • Rahoitustilasto-toimisto • Tilastojärjestelmä-toimisto	Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto <i>Antti Suvanto</i> <ul style="list-style-type: none"> • Ennustetoimisto • Kirjasto ja tietopalvelut -toimisto • Seurantatoimisto Siirtymätalouksien tutkimuslaitos (BOFIT) Tutkimusyksikkö	Pankkitoimintaosasto <i>Pentti Pikkarainen</i> <ul style="list-style-type: none"> • Markkinaoperaatioiden toimisto • Riskienhallinta-toimisto • Sijoitustoimisto Maksuliikkeysikkö <ul style="list-style-type: none"> • Selvitys- ja maksu-toimisto • TARGET-toimisto
Johdon sihteeristö <i>Kjell Peter Söderlund</i> Johtokunnan sihteeripalvelut Kansainvälinen yksikkö Lakiasiaain yksikkö Viestintäyksikkö Strategia- ja organisaatioryhmä	Maksuvälineosasto <i>Urpo Levo</i> <ul style="list-style-type: none"> • Aluekonttorit Kuopio, Oulu, Tampere, Turku, Vantaa		Hallinto-osasto <i>Esa Ojanen</i> <ul style="list-style-type: none"> • Hallintopalvelu-toimisto • Kielipalvelutoimisto • Kiinteistötoimisto • Taloushallinto-toimisto Henkilöstöyksikkö IT-yksikkö Turvallisuusyksikkö
Sisäinen tarkastus <i>Erkki Kurikka</i>			

Suomen Pankin yhteydessä toimii **Rahoitustarkastus**, jonka johtaja on Kaarlo Jännäri.

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto osallistuu eurojärjestelmän rahapolitiikan valmisteluun ja analysointiin sekä vastaa pankin kokonaistaloudellisten ennusteiden laatimisesta. Osastoon kuuluvat myös tutkimusyksikkö ja siirtymätalouksien tutkimuslaitos. Tutkimusyksikön tutkimukset suuntautuvat rahapolitiikkaan sekä rahoitusmarkkinoiden ja maksujärjestelmien toimintaan. Siirtymätalouksien tutkimuslaitos seuraa ja analysoi erityisesti Venäjän ja Kiinan kehitystä.

Rahoitusmarkkina- ja tilasto-osasto

Rahoitusmarkkina- ja tilasto-osasto toimii vakaan ja tehokkaan rahoitus- ja maksujärjestelmän ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi Suomessa sekä vastaa Suomea koskevien tietojen tuottamisesta euroalueen ja kansallisiin rahoitus- ja maksutasetilastoihin. Osasto kehittää valmiuksia rahoitusjärjestelmän kriisien ja poikkeusolojen hallintaan. Lisäksi se osallistuu kansainväliseen ja erityisesti EU:n, euroalueen ja Pohjoismaiden rahoitusjärjestelmien luotettavuuden ja tehokkuuden edistämiseen.

Pankkitoimintaosasto

Pankkitoimintaosasto toteuttaa markkinaoperaatioin eurojärjestelmän rahapolitiikkaa Suomessa sekä vastaa valuuttavarannon sijoittamisesta ja riskienhallinnasta. Se tuottaa Suomessa toimiville rahalaitoksille keskuspankkipalvelut likviditeetti-, luotto- ja talletusasioissa sekä kotimaisessa ja kansainvälisessä maksuliikenteessä.

Maksuvälineosasto

Maksuvälineosaston keskeisenä tehtävänä on huolehtia tehokkaasta ja turvallisesta rahahuoltojärjestelmästä Suomessa. Osasto vastaa euroseteleiden ja -kolikoiden liikkeeseenlaskusta, laadusta ja aitoudesta sekä alueellisen rahahuollon järjestämisestä Suomessa. Lisäksi se osallistuu euroseteleitä ja -kolikoita koskevaan viestintään ja antaa niihin liittyvää koulutusta.

Hallinto-osasto

Hallinto-osasto vastaa Suomen Pankin ja Rahoitustarkastuksen henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä sisäisistä palveluista kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti. Osaston tehtäviin kuuluvat pankin kirjanpito, tilinpäätöksen valmistelu, vakavaraisuuden seuranta, sisäinen laskenta ja budjetointi, pankin IT-palveluiden tuottaminen, IT-ratkaisujen valmistelu sekä tietotekniikan kehittäminen ja ylläpito tilaaja-toimittajamallin mukaisesti. Lisäksi osasto vastaa henkilöstöpolitiikan valmistelusta, henkilöstön kehittämisestä, työhyvinvoinnista ja muista henkilöstöhallinnon palveluista sekä turvallisuustoiminnoista, riskienhallinnasta, jatkuvuus- ja valmiussuunnittelusta. Myös kiinteistöjen ja toimitilojen hallinnointi ja tekninen ylläpito, hankinnat, toimisto-, kuljetus- ja ravintolapalvelut, asiakirja- ja julkaisupalvelut sekä käännös- ja kielentarkistustyöt kuuluvat hallinto-osaston vastuualueeseen.

Johdon sihteeristö

Osasto huolehtii johtokunnan päätösvalmistelun asiallisesta ja juridisesta laaduk-

kuudesta, sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta sekä päätösten toteutumisen seurannasta. Osasto koordinoi EKP:n neuvoston kokousvalmistelua Suomen Pankissa ja avustaa johtokuntaa kansainvälisiin yhteyksiin liittyvien tehtävien hoitamisessa. Lisäksi osasto hoitaa pankkivaltuuston toimintaan liittyviä tehtäviä.

Sisäinen tarkastus

Yksikkö tuottaa Suomen Pankin toiminnalle lisäarvoa riippumattomalla ja objektiivisella tarkastustoiminnalla, jonka tavoitteena on edistää pankin toimintavarmuutta. Tarkastuksessa arvioidaan riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien toimivuutta.

Rahoitustarkastus

Suomen Pankin yhteydessä, mutta valvontatehtävissään itsenäisenä viranomaisena toimii rahoitusmarkkinoita valvova Rahoitustarkastus, jonka tavoitteena on edistää rahoitusmarkkinoiden vakautta sekä luottamusta valvottavien ja markkinoiden toimintaan. Rahoitustarkastuksen johtokunnan yksi jäsen ja yksi varajäsen nimetään Suomen Pankin ehdotuksen perusteella. Rahoitustarkastus antaa toiminnastaan oman vuosikertomuksensa.

Suomen Pankin johtokunta hyväksyy Rahoitustarkastuksen vuotuisen talousarvion. Rahoitustarkastuksen toiminnasta Suomen Pankille aiheutuneet kustannukset katetaan jälkikäteen valvottavilta perittävillä maksuilla. Suomen Pankki vastaa myös hallinto- ja tukitoimintojen tuottamisesta Rahoitustarkastukselle.

Johtamisjärjestelmä

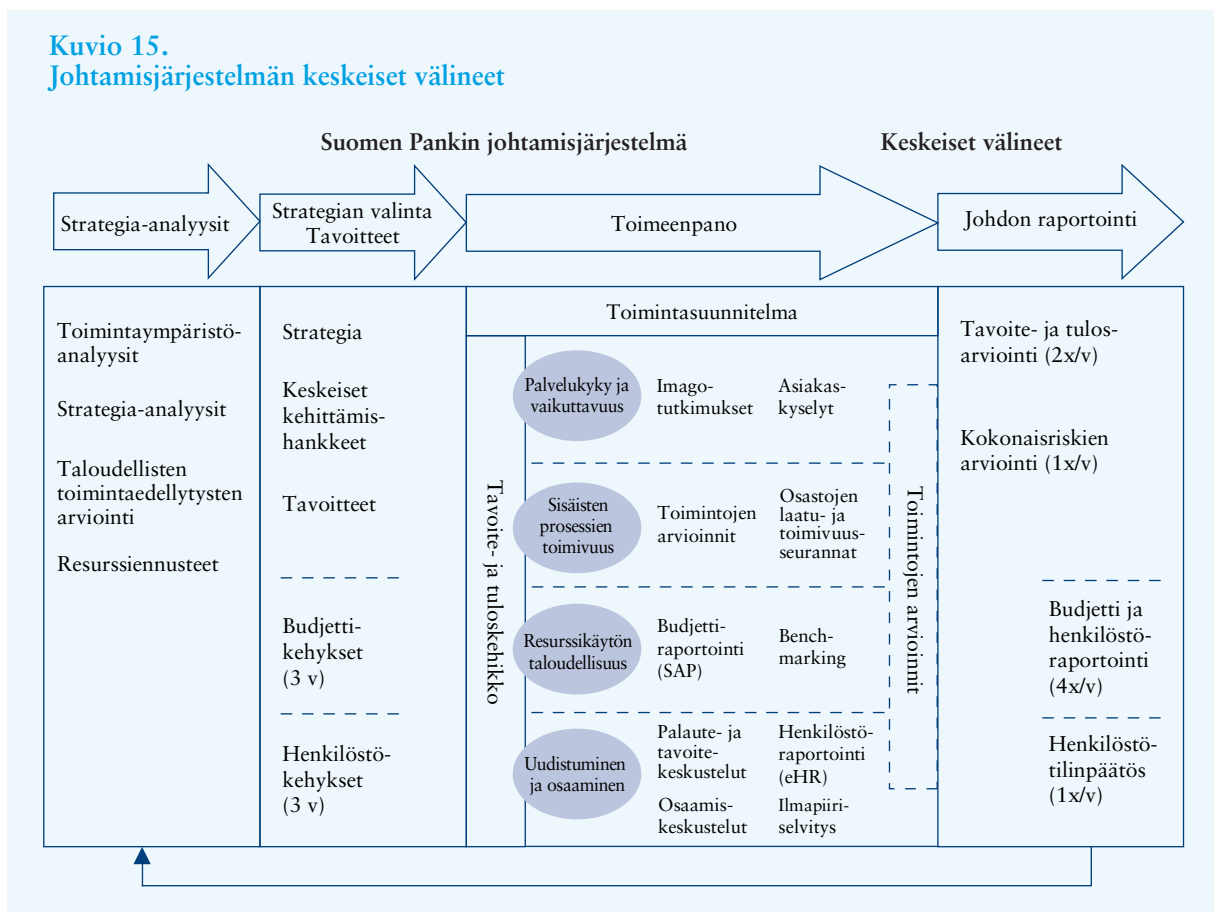
Suomen Pankin johtamisjärjestelmän keskeisiä osia ovat strategia, henkilömäärä- ja budjettikehykset, toiminnansuunnittelu, kokonaisriskien arviointi sekä tavoitteiden saavuttamisen arviot. Henkilöstön kanssa käytävät palaute- ja kehityskeskustelut ovat myös tärkeä osa pankin johtamisjärjestelmää.

Johtamisjärjestelmää uudistettiin merkittävästi vuoden 2005 aikana. Suomen Pankin johtokunta hyväksyi uuden strategian, jossa pankin keskeiset tavoitteet on määritelty entistä täsmällisemmin. Strategian toimeenpanoa tehoste-

taan ns. tavoite- ja tuloskehikolla, joka otetaan käyttöön vuosien 2005–2006 aikana. Tässä kehikossa osastoille annetaan toiminnalliset tavoitteet, jotka koskevat palvelukykyä ja vaikuttavuutta, sisäisten prosessien toimivuutta, resursien käytön tehokkuutta sekä uudistumista ja osaamista. Tavoite- ja tuloskehikko toimii myös tavoitteiden toteutumisen seurantavälineenä.

Budjetointimenettelyä uudistettiin lisäksi siten, että johtokunta asettaa osastoille sitovat henkilöstömäärää ja budjetia koskevat kehykset seuraavaksi kol-

Kuvio 15.
Johtamisjärjestelmän keskeiset välineet

meksi vuodeksi ennen osastojen toiminnansuunnittelun alkua. Toimintaa suunnitellaan rullaavana kolmen vuoden suunnitteluna. Osana suunnitteluprosessin uudistusta myös toiminnansuunnitteluun käytettyä aikaa lyhennetään. Kokonaisriskien arviointi liitettiin niin ikään osaksi toiminnansuunnittelua.

Toiminnansuunnittelun uudistuksen myötä osastot raportoivat johtokunnalle toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta puolivuositain tavoite- ja tuloskehikkoa käyttäen. Budjetin ja henkilöstösuunnitelman toteutumisesta sekä pankin tuloksen ja taseen kehityksestä raportoidaan neljännesvuositain.

Vuoden 2005 aikana riskienhallintaa on täydennetty liittämällä toiminnansuunnittelun yhteyteen kokonaisriskien seuranta. Se kattaa pankin toimintaan, henkilöstöön, omaisuuteen, tiloihin, prosesseihin ja tavoitteisiin liittyvät riskit ja mahdollisuudet. Ne ovat systemaattisen arvioinnin kohteena, ja niitä arvioidaan suhteessa pankin strategiaan sekä tavoitteisiin.

Henkilöstö

Henkilöstötyön painopistealueita ovat olleet henkilökunnan eläköitymisen hallinta, henkilöstömäärän supistaminen ja henkilöstörakenteen uudistaminen, organisaation kustannustehokas ja asiakaslähtöinen toiminta sekä ammattitaitoinen esimiestyö. Uuden organisaatorakenteen tullessa voimaan 1.3.2005 määriteltiin osastokohtaiset resurssitavoitteet. Lisäksi johto linjasi, että avoimeksi tulevista viroista täytetään korkeintaan 50 %.

Vuoden 2005 lopussa pankissa työskenteli 544 henkeä, joista pääkonttorissa 483 henkeä ja rahahuollossa 61. Paikalla olevan henkilöstön määrä pieneni vuoden 2005 aikana 2,9 %.

Asiantuntijatehtävissä (ml. esimies-tehtävät) työskenteli 56 % henkilöstöstä. Henkilökunnan keski-ikä oli 45,8 vuotta. Ulkoisia rekrytointeja tehtiin 27 ja niissä painotettiin työmarkkinoilla hankittua kokemusta, joten ne eivät kasvattaneet nuorempien ikäluokkien osuutta. Rekrytoitujen keski-ikä oli 31 vuotta.

Rahoitustarkastuksen henkilöstömäärä oli vuoden 2005 lopussa 138 henkeä. Rahoitustarkastus käyttää toiminnassaan Suomen Pankin henkilöstöpalveluja.

Henkilöstötyön toimintatavat muuttuivat

Vuonna 2005 jatkettiin Suomen Pankin eläketurvan hoitopalvelujen siirtoa Valtiokonttoriin. Tavoitteena on saada työ päätökseen vuoden 2006 lopussa. Suomen Pankin eläkelaitos vastaa eläkkeiden rahoituksesta ja eläketurvan hoidosta. Eläkkeitä maksetaan noin 900:lle pankista eläkkeelle jääneelle entiselle työntekijälle.

Palkkahallinnossa siirryttiin ostopalveluihin 1.9.2005 alkaen. Palkkapalveluiden tuottajana on Personec Oy.

Vuoden alussa otettiin käyttöön henkilöstötyön hajautusta tukeva henkilötietojärjestelmä (eHR). Järjestelmän esimiesportaali toimii johtamisen työvälineenä, jonka kautta esimiehet saavat ja käsittelevät henkilöstönsä koskevaa informaatiota ja hoitavat henkilöstötyöprosesseja. Itsenäiskäytön periaatteella toimivan työntekijäportaalin kautta puolestaan henkilöstö näkee ja syöttää järjestelmään omat henkilötietonsa. Sähköiset lomakkeet ja hyväksymiskierrot nopeuttavat prosesseja. Myös ajantasaiset henkilöstöraportit ja tärkeimmät tunnusluvut tukevat esimiestyötä. Ns. yhden syötön periaate poistaa päällekkäistä työtä ja vähentää hallintorutiineja sekä rekisterien ja lomakkeiden määrää. Järjestelmä tarjoaa perusrekisterin myös henkilöstöammattilaisille.

Uusia toimintoja lisätään järjestelmän piiriin vaiheittain. Vuosien 2005 ja 2006 vaihteessa otetaan käyttöön koko henkilöstöä koskevat uudet toimintatavat ajanhallinnassa ja sisäpiirin ilmoituksissa. Ajanhallinnan prosesseja virtaviivaistetaan, ja sähköiset asianhallintamenetelmät korvaavat pääosan paperiraportoinnista. Sisäpiirin ilmoitukset, seuranta ja raportit hoidetaan uuden portaalin kautta.

Henkilöstöhallinnon työstä osa on jo poistunut kokonaan eHR:n myötä. Tavoitteena on kattaa yhä suurempi osuus henkilöstötyöstä järjestelmän avulla mm. ottamalla käyttöön henkilöstön kehittämistä ja osaamisen johtamista tukevia toimintoja.

Työmarkkinatoiminta

Pankin virkaehtosopimus on voimassa 1.3.2004–15.2.2006. Loppuvuodesta 2005 käynnistettiin virkaehtosopimusneuvottelut, joiden tavoitteena oli saada kaksivuotinen virkaehtosopimus kaudeksi 2006–2008.

Luottamusmiesorganisaatiota kehitettiin vuoden 2005 aikana rakenteeltaan. YT:n alaisten toimikuntien määrä muutettiin vastaamaan pankin uudistettua organisaatiota.

Työhyvinvointi ja osaamisen kehittäminen

Pankissa ja Rahoitustarkastuksessa tehtiin marraskuussa 2005 ilmapiiritutkimus yhteistyössä Psycon Oy:n kanssa. Vastausprosentti oli pankissa keskimäärin 88,3 ja Ratassa 88,0. Tuloksia tullaan hyödyntämään johtamisessa ja organisaation toimintatapojen kehittämisessä.

Kertomusvuonna uudistettiin osaamisen kehittämisen linjaukset, koulutuksen organisointivastuut ja uusille pankkilaisille suunnattu perehdytysohjelma.

Henkilökunnan peruskoulutustaso parani vuoden 2005 aikana. Korkeakoulutasoinen tutkinto on 52 prosentilla henkilöstöstä. Henkilökuntaa kannustettiin edelleen myös sisäiseen ja ulkoiseen tehtävien vaihtoon osaamisen laaja-alaisuudeksi ja syventämiseksi. Henkilöstön sisäinen liikkuvuus oli vuoden aikana 8 %.

Koulutukseen käytettiin 0,9 milj. euroa vuonna 2005. Ekonomistikoulutus painottui yleisen tasapainon makromalleihin sekä niiden simulointi- ja estimointiohjelmiin. Asiantuntijoiden viestintävalmiuksia vahvistettiin sekä suomen- että englanninkielisillä kursseilla ja esimiesten ryhmämuotoista työnohjausta jatkettiin. Lisäksi osallistuttiin EKPJ:n yhteisiin johtamis-, perehdytys-, vuorovaikutus- ja asiantuntijavaihto-ohjelmiin. Tietotekniikan käyttäjäkoulutus painottui ajokorttitutkintoihin.

Taulukko 3. Henkilöstöjohtamisen keskeiset tunnusluvut

	2004	2005
Henkilöstömäärä		
Toimintavahvuus	559,5	543,5
Henkilötyövuodet yhteensä	601,2	565,4
Lähtövaihtuvuus	18 %	8 %
Tulovaihtuvuus	5 %	5 %
Sisäinen liikkuvuus	7 %	8 %
Eläkkeelle siirtyneiden määrä	36	25
Eläkkeelle siirtyvän keski-ikä	57 v	57 v
Maksussa olevien eläkkeiden määrä	875	917
Henkilöstökustannukset¹/htv²	41,1 milj. euroa / 601,2 htv	39,1 milj. euroa / 565,4 htv
	68 406 euroa / htv	64 976 euroa / htv
Henkilöstörakenne		
Henkilöstön keski-ikä	45,6 v	45,8 v
Asiantuntijoiden ja esimiesten osuus	54 %	56 %
Naisten osuus henkilöstöstä	51 %	50 %
Koulutustasoindeksi ³	5,3	5,4
Palkkaus ja palkinta		
Subde markkinapalkkatasoon ⁴	101,8 %	102,0 %
Palkankorotukset	3,27 %	3,75 %
Yleiskorotus (TUPO)	2,15 %	2,55 %
Järjestelyvara	0,30 %	0,40 %
Henkilökohtaiset korotukset	0,82 %	0,80 %
Palkitsemisen osuus palkkasummasta	0,64 %	0,23 %
Naisten keskipalkka / miesten keskipalkka	99,6 %	98,8 %
Eläkkeet		
Maksetut eläkkeet ⁵	16,0 milj. euroa	16,6 milj. euroa
Osaaminen		
Koulutuskustannukset/palkkasumma	3,7 %	3,2 %
Koulutuspäivät/htv	5,2	4,4
Työhyvinvointi		
Sairauspoissaoloprosentti	2,8 %	3,5 %
Työtyytyväisyysindeksi (ilmapiiritutkimus 2005)	–	3,35

¹ Henkilöstökustannukset sisältävät maksetun palkkasumman, välilliset palkat, lakisääteisen sosiaaliturvan sekä muut välilliset kustannukset, kuten koulutus, työsuojelu, vapaaehtoiset sosiaalikulut ja työterveyshuollon kustannukset. Suomen Pankin tuloslaskelmassa vastaavat erät sisältävät myös Rahoitustarkastuksen kustannukset.

² htv = henkilötyövuosi.

³ Koulutustasoindeksi lasketaan toimintavahvuuteen kuuluvan henkilöstön peruskoulutustasoista. Indeksien vaihteluväli on 1–8.

⁴ Suomen Pankin viiteryhmänä HAY-markkinapalkkavertailussa käytetään pankki- ja rahoitussektorin, julkisen sektorin sekä teollisuus- ja palvelualan organisaatioita. Suomen Pankin palkkapolitiikan tavoite-tasoksi on asetettu HAY-markkinapalkkavertailun mediaanitaso.

⁵ Luku sisältää myös Rahoitustarkastuksen henkilöstölle maksetut eläkkeet.

Lähde: Suomen Pankki.

Budjetti ja operatiiviset kustannukset

Vuonna 2005 kulubudjettiin sisältyviä operatiivisia toimintakuluja toteutui yhteensä 88,0 milj. euroa, mikä on edellisen vuoden lopputilanteeseen verrattuna noin 1,5 milj. euroa (1,9 %) enemmän. Toimintakulubudjettiin kiinnitettyjä tuottoja toteutui noin 12,4 milj. euroa. Nettomääräisesti kulubudjetin loppusumma oli 75,5 milj. euroa.

Vuonna 2006 toimintakulujen arvioidaan olevan noin 8,6 milj. euroa suuremmat kuin vuonna 2005. Arvioitu kokonaisuutos johtuu setelihankintojen, eläkkeiden ja poistojen kasvusta. Lisäksi muut kustannukset -erässä erityisesti ostopalvelut nostavat kuluja. Henkilöstökulut säilyvät lähes samalla tasolla kuin vuonna 2005 (kasvu 0,7 %).

Keskipitkällä aikavälillä toimintakulujen arvioidaan säilyvän varsin vakaina. Toimintakulujen ennen setelihankintoja ja eläkkeitä arvioidaan nousevan tarkas-

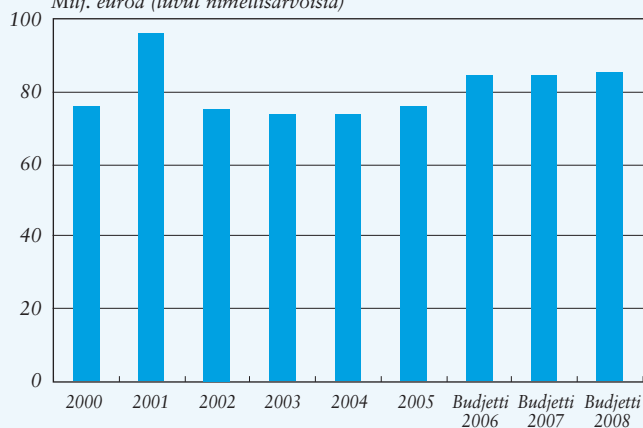
telujakson (2006–2008) lopputilanteeseen mennessä 4,3 %. Arvioitu kasvu johtuu suurien investointien päättymisestä ja niihin liittyvän poistolaskennan aloittamisesta. Tästä seuraa poistojen huomattava 2,9 milj. euron kasvu (20,4 %) tarkastelujakson aikana. Maksettavien eläkkeiden kokonaissumma kasvaa seuraavan kolmen vuoden aikana 4 milj. euroa vuoden 2005 tasosta. Muu osa toimintakulujen lisäyksestä selittyy setelihankintojen 2 milj. euron kasvulla.

Investointeihin käytettiin vuonna 2005 yhteensä 14 miljoonaa euroa. Tästä mm. tilankäytön tehostamiseen liittyvien kiinteistöprojektien osuus oli 72,4 %, ja muiden pitkävaikutteisten investointien 24,5 %. Pitkävaikutteisista investoinneista aiheutuvien kustannusten lisäksi hankintabudjettiin sisältyi 0,4 miljoonaa euroa suoraan poistoina raportoituja toimintakuluja.

Vuonna 2006 investointien arvioidaan toteutuvan noin 7,3 milj. euroa suurempina kuin vuonna 2005. Muutos aiheutuu pääosin jo meneillään olevien kiinteistöjen perusparannushankkeiden kustannuksista. Keskipitkällä aikavälillä investointien taso tulee asettumaan noin 6–8 milj. euron tasolle.

Kuvio 16.
Suomen Pankin nettokulut 2000 – budjetti 2008

Milj. euroa (luvut nimellisarvoisia)

Lähde: Suomen Pankki.

Taulukko 4.
Suomen Pankin toimintakulut ja tuotot, milj. euroa

1. Toimintakulut ja tuotot	Budjetti 2008	Budjetti 2007	Budjetti 2006	Toteutunut 2005
Kulut				
<i>Palkat ja palkkiot</i>	28,1	28,5	28,9	28,8
<i>Sosiaalikulut</i>	3,5	3,5	3,7	3,6
<i>Muut kulut</i>	23,4	23,8	25,2	22,5
	55,0	55,8	57,7	54,9
Poistot				
<i>Atk-laitteista</i>	2,5	2,5	2,4	1,6
<i>Rahankäsittelykoneista</i>	1,0	1,0	0,9	0,9
<i>Rakennuksista</i>	11,6	11,1	10,8	10,6
<i>Muusta käyttöomaisuudesta</i>	1,8	1,6	1,4	1,0
	17,0	16,2	15,5	14,1
Yhteensä	71,9	72,0	73,2	69,0
<i>Setelien bankintakulut</i>	4,8	4,8	4,8	2,7
<i>Eläkkeet</i>	20,3	19,5	18,6	16,3
Toimintakulut yhteensä	97,0	96,3	96,6	88,0
Tuotot				
<i>Palvelut Raboitustarkastukselle</i>	-2,1	-2,1	-2,2	-2,2
<i>Kiinteistöjen tuotot</i>	-8,3	-8,2	-8,1	-8,0
<i>Muut tuotot</i>	-1,7	-1,8	-2,0	-2,3
Tuotot yhteensä	-12,1	-12,1	-12,2	-12,4
Netto	84,9	84,2	84,3	75,5
2. Hankinnat				
<i>Atk-laitteet ja ohjelmistot</i>	3,3	3,5	4,4	2,6
<i>Muut kalusteet ja koneet</i>	1,6	1,9	5,4	1,2
Hankinnat yhteensä	4,9	5,4	9,8	3,9
3. Kiinteistöprojektit				
<i>Pääkonttorikiinteistöt</i>	0,2	0,5	8,0	6,8
<i>Vantaan kiinteistö</i>	1,0	1,0	3,0	2,4
<i>Muut kiinteistöt</i>	0,3	0,9	0,6	1,0
Kiinteistöprojektit yhteensä	1,5	2,3	11,5	10,2

Lähde: Suomen Pankki.

Tilinpäätös

Tase, milj. euroa

	31.12.2005	31.12.2004
Vastaavaa		
Kulta ja kultasaamiset (1)	686	507
Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta (2)	8 719	8 790
Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)	384	591
Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset	8 336	8 199
Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta (3)	854	775
Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta (4)	0	0
Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja lainat	0	0
Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta (5)	1 692	2 450
Perusrahoitusoperaatiot	1 200	1 800
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	492	650
Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta (6)	0	2
Eurojärjestelmän sisäiset saamiset (7)	6 407	4 639
Osuus EKP:n pääomasta	74	74
Valuuttavarantojen siirtoon perustuva saaminen	717	717
TARGET-järjestelmään ja kirjeenvaihtajapankkitileihin liittyvät saamiset (netto)	1 686	-
Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvä nettosaaminen	3 930	3 848
Muut saamiset (8)	840	786
Euroalueen metalliraha	31	17
Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus	209	210
Muu vaihto-omaisuus	471	425
Muut	129	134
Yhteensä	19 198	17 948

Pyöristyksien vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

	31.12.2005	31.12.2004
Vastattavaa		
<i>Liikkeessä olevat setelit (1)</i>	9 374	8 313
<i>Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille (2)</i>	3 536	3 156
<i>RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantalletukset)</i>	3 535	3 156
<i>Yötalletukset</i>	1	0
<i>Euromääräiset velat muille euroalueella oleville (3)</i>	1	0
<i>Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle (4)</i>	1	1
<i>Valuuttamääräiset velat euroalueelle (5)</i>	0	0
<i>Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle (6)</i>	509	930
<i>Talletukset ja muut velat</i>	509	930
<i>Myönnettyjen erityisten nosto-oikeuksien vastaerä (7)</i>	173	163
<i>Eurojärjestelmän sisäiset velat (8)</i>	11	526
<i>Muut velat (9)</i>	153	179
<i>Arvonmuutostili (10)</i>	974	514
<i>Varaukset (11)</i>	2 735	2 580
<i>Oma pääoma (12)</i>	1 530	1 474
<i>Kantarahasto</i>	841	841
<i>Vararahasto</i>	689	633
<i>Tilikauden voitto (13)</i>	200	112
Yhteensä	19 198	17 948

Tuloslaskelma, milj. euroa

	1.1.-31.12.2005	1.1.-31.12.2004
KORKOTUOTOT (1)	403	397
KORKOKULUT (2)	-73	-115
KORKOKATE (3)	331	282
VALUUTTAKURSSIMUUTOKSISTA REALISOITUNEET VOITOT JA TAPPIOT (4)	67	-196
ARVOPAPEREIDEN REALISOITUNEET HINTAEROT (5)	1	29
VALUUTTAKURSSI- JA HINTAEROVARAUKSEN MUUTOS (6)	-68	167
RAHOITUSKATE	331	282
RAHOITUSTULON NETTO-OSUUS (7)	3	-22
OSUUS EKP:N VOITOSTA (8)	-	-
MUUT KESKUSPANKKITOIMINNAN TUOTOT (9)	3	3
KESKUSPANKKIERIEN KATE	336	263
MUUT TUOTOT (10)	23	24
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut (11)	-49	-69
Hallinnolliset kulut (12)	-17	-18
Poistot käyttöomaisuudesta (13)	-6	-4
Setelien hankintakulut (14)	-3	-1
Muut kulut (15)	-8	-9
TOIMINNALLINEN TULOS	277	186
ELÄKERAHASTO		
Eläkerahaston tuotot (16)	55	58
Eläkerahaston kulut (17)	-19	-18
VARAUSTEN MUUTOS (18)	-113	-114
TILIKAUDEN TULOS (19)	200	112

Tilinpäätöksen liitteet

	31.12.2005	31.12.2004
Valuuttamääräiset futuurisopimukset, milj. euroa		
Ostosopimukset	931,9	–
Myyntisopimukset	931,9	–
Osakkeet ja osuudet, nimellisarvo, milj. euroa		
Bank for International Settlements ¹	22,4 (1,96 %)	11,5 (1,96 %)
Asunto-osakkeet	6,2	6,2
Muut osakkeet ja osuudet	0,1	0,1
Yhteensä	28,6	17,7
Laskennallinen osuus arvopaperikeskuksen rahastosta, milj. euroa	0,3	0,3
Eläkesitoumuksista johtuva vastuu, milj. euroa		
Suomen Pankin eläkevastuu	470,3	457,8
– tästä varauksilla katettu	442,1	406,5
Suomen Pankin huoltokonttori, milj. euroa		
– talletukset	20,0	20,3
– luotot	4,6	4,8

¹ Suluissa Suomen Pankin subteellinen omistusosuus BIS:n liikkeessä olevista osakkeista. Aikaisemmin prosentuaalinen omistusosuus ilmoitettiin BIS:n koko osakepääoman mahdollisesta maksimimäärästä.

Suomen Pankin kiinteistöt

Kiinteistö	Osoite	Valmistumisvuosi	Tilavuus noin m ³
Helsinki	Rauhankatu 16	1883/1961	49 500
	Unioninkatu 33 ¹	1848	11 710
	Rauhankatu 19	1954	38 790
	Snellmaninkatu 6 ²	1857/1892/2001	26 930
	Snellmaninkatu 2 ²	1901	3 200
	Ramsinniementie 34	1920/1983/1998	4 600
Kuopio	Puutarbakatu 4	1993	11 900
Oulu	Kajaaninkatu 8	1973	17 700
Tampere	Hämeenkatu 13 ²	1942	36 000
Turku	Linnankatu 20	1914	10 500
Vantaa	Suometsäntie 1	1979	311 500
Inari	Saariselkä	1968/1976/1998	6 100

¹ Unioninkatu 33 (11 710 m³) on eriytetty omaksi kiinteistöksi ja myyty Helsingin yliopistolle. Omistusoikeus siirtyy 1.9.2006.

² Siirretty vuoden 2002 alussa Suomen Pankin eläkerahaston omaisuudeksi.

Johtokunta esittää pankkivaltuustolle, että Suomen Pankin voitto, 200 218 415,81 euroa, käytetään seuraavasti:
Voitosta 66 218 415,81 euroa käytetään LSP 21 §:n 2 momentin perusteella vararahaston kartuttamiseen ja muu osa eli 134 000 000,00 euroa siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin.

Helsingissä 22. helmikuuta 2006

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNTA

Erkki Liikanen, puheenjohtaja

Matti Louekoski

Sinikka Salo

Pentti Hakkarainen

Tilinpäätöksen kommentit

Kirjanpito- ja tilinpäätöskäytäntö

Suomen Pankki noudattaa EKP:n neuvoston hyväksymiä talousperusteisia kirjanpitoperiaatteita ja tekniikoita, ja tilinpäätökset laaditaan näiden yhdenmukaistettujen periaatteiden mukaisesti. Pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankista annetun lain 11 pykälän mukaisesti pankin tilinpäätöksen perusteet johtokunnan esityksen perusteella.

Kulta ja valuuttamääräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset erät sekä kulta on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaan rahan määräisten erien arvostus on tehty valuutukohtaisesti. Arvopapereiden arvostus on tehty arvopaperilajeittain. Valuuttakursseista johtuva arvostusero käsitellään erillään arvopapereiden hintojen muutoksesta johtuvasta erosta. Kullan hinnanmuutos- ja kurssimuutoserot käsitellään yhtenä eränä.

Arvopapereiden takaisinmyynti- ja takaisinostositoumukset

Arvopapereiden takaisinmyyntisitoumukset eli käänteiset reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina talleuksina vastaavaa-puolelle. Arvopapereiden takaisinostositoumukset eli reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina luottoina vastattavaa-puolelle. Reposopimuksilla myydyt arvopaperit jäävät Suomen Pankin taseeseen.

EU-maiden kansallisten keskuspankkien väliset saamiset ja velat

EU-maiden kansallisten keskuspankkien välisiä tapahtumia käsitellään ensisijaisesti TARGET-järjestelmässä, joka on Euroopan laajuinen automatisoitu reaaliaikainen maksujärjestelmä. Tapahtumista syntyy kahdenvälisiä saamisia ja velkoja EU:n keskuspankkien toisilleen pitämillä tileillä. Nämä saamiset ja velat nettoutetaan siten, että EKP asettuu kummankin osapuolen vastapuoleksi. Siten kansallisille keskuspankeille jää vain yksi netto-positio EKP:hen nähden.

Käyttöomaisuus

Tilikauden 1999 alusta lukien käyttöomaisuus on arvostettu hankintahintaan poistoilla vähennettynä. Poistot laskeetaan tasapoistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden odotettuna taloudellisena käyttöaikana siten, että ne aloitetaan toisen hankintaa seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Vuoden 1999 taseessa markkinahintaan aktivoitujen rakennusten ja maa-alueiden vastaera on arvonnmuutostili. Näiden rakennusten poistot on kirjattu arvonnmuutostiliä purkamalla siten, ettei niillä ole tulosvaikutusta.

Taloudelliset käyttöajat ovat seuraavat:

- ATK-laitteet ja -ohjelmistot, autot: 4 vuotta
- koneet, kalustot: 10 vuotta
- rakennukset: 25 vuotta.

Käyttöomaisuus, jonka arvo on alle 10 000 euroa, poistetaan hankintavuonna.

Eurosetelit ja rahoitustulo

EKP ja euroalueen 12 kansallista keskuspankkia, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, ovat laskeneet liikkeeseen euroseteleitä 1.1.2002 alkaen.¹ Liikkees-

¹ Euroopan keskuspankin päätös, tehty 6. päivänä joulukuuta 2001, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (EKP/2001/15), EYVL L 337, 20.12.2001.

<i>EKP:n pääomaan sovellettava jakoperuste 1.5.2004, %</i>	
<i>Belgian keskuspankki</i>	2,5502
<i>Saksan keskuspankki</i>	21,1364
<i>Kreikan keskuspankki</i>	1,8974
<i>Espanjan keskuspankki</i>	7,7758
<i>Ranskan keskuspankki</i>	14,8712
<i>Irlannin keskuspankki</i>	0,9219
<i>Italian keskuspankki</i>	13,0516
<i>Luxemburgin keskuspankki</i>	0,1568
<i>Alankomaiden keskuspankki</i>	3,9955
<i>Itävallan keskuspankki</i>	2,0800
<i>Portugalin keskuspankki</i>	1,7653
<i>Suomen Pankki</i>	1,2887
<i>Eurojärjestelmä yhteensä</i>	71,4908
<i>Tšekin keskuspankki</i>	1,4584
<i>Tanskan keskuspankki</i>	1,5663
<i>Viron keskuspankki</i>	0,1784
<i>Kyproksen keskuspankki</i>	0,1300
<i>Latvian keskuspankki</i>	0,2978
<i>Liettuan keskuspankki</i>	0,4425
<i>Unkarin keskuspankki</i>	1,3884
<i>Maltan keskuspankki</i>	0,0647
<i>Puolan keskuspankki</i>	5,1380
<i>Slovenian keskuspankki</i>	0,3345
<i>Slovakian keskuspankki</i>	0,7147
<i>Ruotsin keskuspankki</i>	2,4133
<i>Englannin pankki</i>	14,3822
<i>Euroalueeseen kuulumattomat kansalliset keskuspankit yhteensä</i>	28,5092
<i>Yhteensä</i>	100,0000

sä olevien eurosetelien kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä setelien jakoperusteen mukaisesti.² EKP:lle on merkitty 8 prosentin osuus liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta ja loput 92 % on merkitty kansallisille keskuspankeille ns. pääoma-avainten mukaisesti. Osuus ilmoitetaan taseen vastattavaa-puolella erässä ”Liikkeessä olevat setelit”. Kullekin kansalliselle keskuspankille setelien pääoma-avainten mukaisesti kohdistetun eurosetelien osuuden arvon ja kyseisen keskuspankin tosiasiallisesti liikkeeseen laskemien eurosetelien arvon erotuksesta aiheutuu myös eurojärjestelmän sisäisiä saamisia tai velkoja, joille maksetaan korkoa. Nämä korolliset³ saamiset tai velat ilmoitetaan aluerässä ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset/velat: Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvä nettosaaminen/-velka”. Suomen Pankin taseessa erä on vastaavaa-puolella.

Vuodesta 2002 vuoteen 2007 euroseteleistä aiheutuvia eurojärjestelmän sisäisiä saamisia ja velkoja porrastetaan, jotta vältettäisiin merkittävät muutokset kansallisten keskuspankkien suhteellisessa tulonjaossa aiempaan verrattuna. Porrastukset tehdään ottamalla huomioon se ero, mikä on kunkin kansallisen keskuspankin liikkeeseen laskemien, heinäkuun

² Setelien jakoperuste on johdettu prosenttiosuuksista, jotka saadaan, kun eurosetelien liikkeeseenlaskujen kokonaismäärästä vähennetään EKP:n prosenttiosuus ja jäljelle jäävään kansallisten keskuspankkien osuuteen sovelletaan EKP:n pääoma-avainta.

³ Euroopan keskuspankin päätös (EKP/2001/16) rahoitukseen osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien rahoitustulon jakamisesta tilikaudesta 2002 alkaen.

1999 ja kesäkuun 2001 välisenä aikana keskimäärin liikkeessä olleiden setelien arvon ja niiden setelien arvon välillä, joka pankeille olisi tuona aikana keskimäärin kohdistettu EKP:n pääomavainten mukaisesti. Vuosi vuodelta näitä porrastuksia pienennetään vuoden 2007 loppuun asti. Tämän jälkeen seteleistä saatava rahoitustulo jaetaan kansallisten keskuspankkien kesken yksinomaan suhteessa niiden EKP:n pääomasta maksamiin osuuksiin. Näistä eristä kertyvät korkotuotot ja -kulut selvitetään EKP:n tilien kautta, ja ne ovat osa korkokatetta.

Setelitulo, joka EKP:lle kertyy sen 8 prosenttien osuudesta liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta, jaetaan pääasiassa kansallisille keskuspankeille.⁴ Vuonna 2004 tämä setelitulo jätettiin jakamatta, koska EKP:n tilikauden voitto oli pienempi kuin sille liikkeessä olevista euroseteleistä kertynyt tulo. Vuonna 2005 EKP:lle kertynyt rahoitustulo jätettiin jakamatta EKP:n valuuttakurssi- ja hintaerovarauksien kerryttämiseksi.

Jos EKP:n tulos on tappiollinen, tappio katetaan EKP:n yleisrahastosta ja tarvittaessa EKP:n neuvoston päätöksellä kyseisen tilikauden rahoitustulolla suhteessa kansallisille keskuspankeille kohdennettuun määrään ja enintään tähän määrään asti.

⁴ EKP:n päätös (EKP/2002/9).

Tuloslaskelmaan kirjaamisen periaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti.

Realisoituneet tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan. Realisoituneiden valuuttakurssivoittojen ja -tappioiden laskemisessa on käytetty päivittäisen nettokeskihinnan menetelmää. Arvopapereiden hintaeroista johtuvien voittojen ja tappioiden laskemisessa on käytetty arvopapereiden keskihinnan menetelmää.

Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvonmuutostilille.

Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvonmuutostilille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Jos arvopaperilajista tai valuutasta kirjataan tilinpäätökseen realisoitumattomia tappioita, tämän arvopaperilajin keskihintaa tai valuutan nettokeskikurssia muutetaan vastaavasti ennen seuraavan tilikauden alkua.

Realisoitumattomat tappiot ja voitot (netto) kirjataan arvopaperilajeittain, valuutoittain ja kullaan osalta erikseen.

Arvopapereiden hankintahinnan ja nimellisarvon erotus kirjataan tulosvaiikutteisesti juoksuajan kuluessa.

Suomen Pankin tuloslaskelma sisältää Suomen Pankin eläkerahaston ja Rahoitustarkastuksen tuotot ja kulut.

Eläkerahasto

Vuonna 2001 tehtiin päätökset Suomen Pankin eläkevastuun hoitamisesta pankin

taseessa olevan eläkerahaston avulla. Vuoden 2002 alusta voimaan tulleen järjestelyn tarkoituksena on huolehtia Suomen Pankin henkilöstön eläketurvan kattamiseen liittyvien varojen tuottavasta sijoittamisesta. Suomen Pankin eläkerahastosta laaditaan erillinen vuosikertomus.

Taseen ulkopuoliset erät

Valuuttatermiinit otetaan huomioon laskettaessa valuuttaposition nettokeskihintaa. Taseen ulkopuolisista eristä aiheutuvat voitot ja tappiot käsitellään samalla tavalla kuin taseessa olevista eristä aiheutuneet voitot ja tappiot.

Taseen kommentit

Vastaavaa

1. Kulta ja kultasaamiset

Suomen Pankilla on 1 576 835 troyunssia kulta, joka on tilipäätöksessä arvoitettu markkinahintaan. Vuoden 1999 alussa Suomen Pankki, kuten muutkin eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit, siirsi noin 20 % kullastaan EKP:lle.

	31.12.2005	31.12.2004
<i>Kulta</i>		
<i>Määrä (troyunssia)</i>	1 576 835	1 576 831
<i>Hinta troyunssilta (euroa)</i>	434,86	321,56
<i>Arvo markkinahintaan (euroa)</i>	685 696 274	507 182 825
<i>Markkina-arvon muutos (euroa)</i>	178 513 450	-13 915 608

Pieni muutos kullan määrässä johtuu painoerokaupoista.

2. Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erässä ovat valuuttavarantoon luettavat valuuttasaamiset euroalueen ulkopuolelta sekä SDR-määräiset saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).

Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) koostuvat seuraavista eristä (miljoonina):

	31.12.2005		31.12.2004	
	EUR	SDR	EUR	SDR
<i>Varanto-osuus IMF:ssä</i>	227,7	198,3	462,7	406,0
<i>Erityiset nosto-oikeudet</i>	130,1	113,3	121,6	106,7
<i>Muut saamiset IMF:ltä</i>	6,7	5,8	6,6	5,8
	364,5	317,4	590,8	518,5

Suomen jäsenosuuden kokonaismäärä valuuttarahastossa on 1 263,8 milj.

SDR:ää. Varanto-osuus on se osuus Suomen Pankin jäsenosuudesta, joka on maksettu IMF:lle valuuttana. Toinen osa jäsenosuudesta on maksettu aikoinaan markkoina. Tämän osan valuuttarahasto on lainannut takaisin Suomen Pankille. Markkoina maksetun jäsenosuuden nettovaikutus Suomen Pankin taseessa on nolla, sillä edellä mainittu saaminen ja velka ovat samassa tase-erässä.

Suomen Pankin erityisten nosto-oikeuksien (Special Drawing Rights, SDR) määrä on 130,1 milj. euroa. Erityiset nosto-oikeudet ovat IMF:n luomaa valuuttavarantoa, jonka rahasto on jakanut jäsenmailleen. Erityisiä nosto-oikeuksia käytetään valuuttakaupoissa normaalien valuuttojen tapaan. Erän arvo muuttuu valuuttarahaston jäsenmaiden välisten valuuttakauppojen seurauksena. Lisäksi erän suuruuteen vaikuttavat saadut ja maksetut korot sekä voitto-osuus IMF:ssä.

Yhteensä Suomen Pankin saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta ovat 364,5 milj. euroa. Vuoden 2005 lopussa SDR:n ja euron välinen kurssi oli 1,21. Tässä tase-erässä näkyy myös tilinpäätöksessä tehty SDR-valuutta-arvostus.

Tase-erässä ovat IMF-erien lisäksi pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta.

Suomen Pankki siirsi vuoden 1999 alussa osan dollari- ja jenimääräisistä saamisistaan EKP:lle.

3. Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Tase-erässä ovat valuuttamääräiset talletukset ja arvopaperit euroalueelta.

4. Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erä sisältää euromääräisiä saamisia Kansainväliseltä järjestelypankilta (BIS).

5. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Tase-erässä ovat rahapolitiikassa käytettyjen instrumenttien saldot.

Perusrahoitusoperaatio on viikoittainen likviditeettiä lisäävä käänteisoperaatio, joka toteutetaan vakiohuutokauppana. Perusrahoitusoperaatioilla on keskeinen asema eurojärjestelmän markkinaoperaatioiden tavoitteiden täyttämässä, ja niiden avulla turvataan suurin osa rahoitussektorin keskuspankkirahan tarpeesta. Saamiset perusrahoitusoperaatioista olivat 1 200 milj. euroa vuoden 2005 lopussa.

Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot ovat kerran kuussa toteutettavia likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioita, jotka toteutetaan vakiohuutokauppoja. Saamiset niistä olivat 491,7 milj. euroa. Vuoden 2005 aikana tehtiin myös pika-huutokauppoina hienosäätöoperaatioita. Operaatiot toteutettiin käänteisoperaationa tai keräämällä määräaikaista talletuksia, mutta niistä ei ollut saamisia eikä velkoja vuoden lopussa. Hienosäätöoperaatioita toteutetaan tarpeen mukaan, kun halutaan tasata rahamarkkinoiden likviditeetin odottamattomista muutoksista johtuvia korkovaihteluita.

6. Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Tase-erässä ovat tilit euroalueen luottolaitoksissa.

7. Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

Tase-erä sisältää eurojärjestelmän sisäiset saamiset. Kunkin eurojärjestelmään kuuluvan kansallisen keskuspankin osuus EKP:n pääomasta määräytyy ns. pääoma-avaimen mukaan. Pääoma-avaimen vaikuttavat maan asukasluku ja bruttokansantuote. Pääoma-avain tarkistetaan viiden vuoden välein ja kun uusia jäseniä liittyy EU:hun. Saamiselle maksetaan viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa, lukuun ottamatta kultaa, jolle ei makseta korkoa. Saaminen on euromääräinen, ja sen arvo perustuu saamisen arvoon siirtohetkellä. Tase-erä sisältää myös Suomen Pankin TARGET-maksuihin liittyvän saamisen. Saamisen vastapuolena on EKP, sillä kansallisten keskuspankkien keskinäiset TARGET-maksuihin liittyvät saamiset ja velat on nettoutettu suhteessa EKP:hen. Tähän tase-erään kuuluu myös nettosaaminen, joka liittyy euroseteleiden arvon kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä.

8. Muut saamiset

Tase-erässä ovat euroalueen kolikot, sijoitusomaisuutena olevat arvopaperit ja käyttöomaisuus (rakennukset, koneet ja kalusto). Vuonna 2005 Suomen Pankki osallistui osakeantiin, jossa Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) jäsenpankeilla oli mahdollisuus merkitä järjestelypankin osakkeita niin, että sama suhteellinen omistusosuus säilyy myös osakeannin jälkeen. Suomen Pankki käytti tämän oikeuden täysimääräisesti ja merkitsi osakkeita lisää 10,9 milj. euron arvosta.

Tase-erään sisältyvät myös eläkerahaston omaisuus- ja sijoituserät, taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät sekä siirtosaamiset ja muut saamiset.

Vastattavaa

1. Liikkeessä olevat setelit

Tase-erässä on Suomen Pankin osuus, 9 374 milj. euroa, liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaismäärästä.

2. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Tase-erään sisältyvät luottolaitosten RTGS-tilien saldot. Luottolaitokset täyttävät vähimmäisvarantovelvoitteensa siten, että niiden RTGS-tilin päivittäisten saldojen keskiarvo seurantajakson aikana on vähintään varantovelvoitteen suuruinen. Vähimmäisvarantojärjestelmän tarkoituksena on ensisijaisesti tasata rahamarkkinakorkoja sekä lisätä rakenteellisen keskuspankkirahoituksen tarvetta.

Tähän tase-erään kuuluvat myös luottolaitosten yötalletukset.

3. Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

Tase-erässä ovat euromääräiset velat muille kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille.

4. Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Tase-erässä ovat kansainvälisten organisaatioiden ja euroalueen ulkopuolella sijaitsevien pankkien tilien saldot Suomen Pankissa.

5. Valuuttamääräiset velat euroalueelle

Erään sisältyy valuuttamääräisiä varoja, jotka Valtiokonttori on tallettanut omia maksujaan varten.

6. Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Valuuttavarannon hallinnoimiseksi tehdyt reposopimukset on kirjattu tähän tase-erään.

7. Myönnettyjen erityisten nosto-oikeuksien vastaerä

Tase-erä on erityisten nosto-oikeuksien (vrt. vastaavaa-puolen erä) vastaerä. Alun perin erityiset nosto-oikeudet ja niiden vastaerä olivat yhtä suuret. Kaupankäynnin seurauksena Suomen Pankin erityisiin nosto-oikeuksiin liittyvät saamiset olivat vuoden 2005 lopussa pienemmät kuin niiden vastaerä. Vastaerän suuruus on 143 milj. SDR, ja se on pysynyt vuosia samansuuruisena.

8. Eurojärjestelmän sisäiset velat

Tase-erä sisältää EKP:lle kertyvän setelitulon palautuksesta johtuvan velan.

9. Muut velat

Tase-erässä ovat siirtovelat ja muut velat.

10. Arvonmuutostili

Tase-erässä ovat maa-alueiden ja rakennusten arvonorotukset sekä kirjanpitoikäntännön muutoksesta johtuvat muut arvostuserot. Lisäksi tase-erä sisältää valuuttamääräisten erien ja arvopapereiden markkinahinta-arvostuksesta syntyneet realisoitumattomat arvostusvoitot.

11. Varaukset

Suomen Pankista annetun lain 20 pykälän mukaan tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopapereiden markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihteluiden tasaamiseksi on tarpeen. Näiden varausten yhteismäärä on 2 293 milj. euroa. Varausten muutos koostuu tuloslaskelman eristä ”Valuuttakurssi- ja hintaerovaruksen muutos”, 68 milj. euroa, sekä ”Oman pääoman reaaliarvovaruksen muutos”, 76,5 milj. euroa.

Lisäksi tilinpäätöksessä on tehty varaus eläkevastuun kattamiseksi. Suomen Pankin eläkevastuun kokonaismäärä on 470 milj. euroa, ja tästä on katettu 94 % eli 442 milj. euroa.

12. Oma pääoma

Tase-erässä ovat kantarahasto ja vararahasto. Suomen Pankista annetun lain 21 pykälän mukaan tappio on katettava vararahastosta, jos pankin tilinpäätös on tappiollinen. Siltä osin kuin vararahasto ei riitä, tappio voidaan jättää kattamatta toistaiseksi. Seuraavien vuosien voitto on ensisijaisesti käytettävä kattamatta jääneiden tappioiden kattamiseen.

13. Tilikauden voitto

Tilikauden 2005 voitto oli 200 milj. euroa.

Tuloslaskelman kommentit

1. Korkotuotot

Korkotuotot olivat yhteensä 403 milj. euroa. Niistä suurin osa, 311 milj. euroa, kertyi valuuttavarannon korkotuotoista ja loput 56 milj. euroa euromääräisistä saamisista. Näistä 43 milj. euroa koostui rahapoliittisista operaatioista syntyneistä korkotuotoista ja 13 milj. euroa valuuttavarannon siirtoon perustuvasta saamisesta EKP:ltä. EKP:n seteliosuudesta, pääoma-avainten soveltamisesta ja porrastuksesta aiheutuvasta saamisesta ja velasta syntyvä korkotuotto, 33 milj. euroa, on esitetty nettomääräisenä.

2. Korkokulut

Korkokulut olivat yhteensä 73 milj. euroa. Niistä 48 milj. euroa on vähimmäisarantotalletuksille maksettuja korkoja. Korkokuluja syntyi myös eurojärjestelmän sisäisistä veloista ja eurojärjestelmään kuulumattomien EU-keskuspankkien TARGET-saldoille maksettavista koroista, 13 milj. euroa.

3. Korkokate

Korkokate, joka oli 331 milj. euroa, lasketaan korkotulojen ja korkokulujen erotuksena.

4. Valuuttakurssimuutoksista realisoituneet voitot ja tappiot

Erä sisältää valuuttamääräisten erien myynnistä realisoituneet voitot ja tappiot. Vuonna 2005 valuuttakurssien muutoksista realisoituneet voitot olivat 67 milj. euroa.

5. Arvopapereiden realisoituneet hintaerot

Erä sisältää arvopapereiden myynnistä realisoituneet voitot ja tappiot. Jokaista arvopaperilajia tarkastellaan kirjanpidossa erikseen. Vuonna 2005 arvopapereista realisoitui niiden hinnan muutosten johdosta 1 milj. euroa voittoa.

6. Valuuttakurssi- ja hintaerovaruksen muutos

Vuonna 2005 varausta lisättiin 68 milj. euroa tilinpäätöspolitiikan mukaisesti.

7. Rahoitustulon netto-osuus

Erässä esitetään eurojärjestelmälle maksetun ja eurojärjestelmästä takaisin jaetun rahoitustulon nettosumma. Kunkin kansallisen keskuspankin rahoitustulo on laskettu käyttämällä velkapohjaa vastaan yksilöityjen varojen todellista tuottoa. Velkapohja koostuu seuraavista eristä: liikkeessä olevat setelit, rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat luottolaitoksille, TARGET-transaktioista johtuvat eurojärjestelmän sisäiset nettovelat sekä eurojärjestelmän sisäiset nettovelat, jotka liittyvät euroseteleiden arvonnäkökulmaan eurojärjestelmän sisällä. Velkapohjaan sisältyville veloille maksetut korot vähennetään yhteenlaskettavan rahoitustulon määrästä. Yksilöidyt varat koostuvat seuraavista eristä: rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset saamiset luottolaitoksilta, valuuttavarantojen siirtoon perustuva euromääräinen saaminen, TARGET-järjestelmään liittyvä nettosaaminen, euroseteleiden kohdentamiseen liittyvä nettosaaminen, pääoma-avaimen avulla laskettu rajallinen osuus kansallisen keskuspankin kullan määrästä. Kullan ei oleteta tuottavan. Kun yksilöityjen

varojen määrä on enemmän tai vähemmän kuin velkapohja, erolle lasketaan tuotto käyttämällä kaikkien kansallisten keskuspankkien yksilöityjen varojen keskituottoa. Eurojärjestelmän yhteenlaskettu rahoitustulo jaetaan kansallisten keskuspankkien kesken merkityn pääoman jakoperusteen mukaisesti. Rahoitustulon netto-osuus oli 2,2 milj. euroa. Erä sisältää myös EKP:n tappion kattamisesta vuodelta 2004 ylijääneen ja palautetun rahoitustulon osuuden.

8. Osuus EKP:n voitosta

EKP ei jakanut voittoa tilikaudelta 2004.

9. Muut keskuspankkitoiminnan tuotot

Tässä erässä ovat osingot, toimitusmaksut ja palkkiot sekä muut tuotot.

10. Muut tuotot

Tässä erässä ovat Rahoitustarkastuksen valvontamaksut, 15 milj. euroa, sekä sekalaiset muut tuotot.

11. Henkilöstökulut

Palkkakulut olivat 37 milj. euroa. Sosiaalikulut ja työnantajan eläkemaksu olivat yhteensä 12 milj. euroa.

12. Hallinnolliset kulut

Erään sisältyvät vuokrat, kokous- ja sidosryhmäkulut, ostopalveluista aiheutuneet kulut ja tarvikkeet. Lisäksi erässä on henkilöstön koulutus-, virkamatka- sekä rekrytointikuluja.

13. Poistot käyttöomaisuudesta

Poistot käyttöomaisuudesta olivat yhteensä 16 milj. euroa, ja tästä katettiin

arvonkorotusrahosta 9 milj. euroa.

Nettopoistoiksi jää siten Suomen Pankin osalta 6 milj. euroa. Eläkerahaston osuus poistoista oli 1 milj. euroa. Eläkerahaston tuotot ja kulut on esitetty omana eränään osana Suomen Pankin tuloslaskelmaa.

14. Setelien hankintakulut

Setelien hankintakulut olivat 3 milj. euroa.

15. Muut kulut

Muista kuluista enin osa liittyy kiinteistöjen käyttöön ja ylläpitoon.

16. Eläkerahaston tuotot

Erään sisältyvät Suomen Pankin eläkerahaston sijoitustoiminnan tuotot, 46 milj. euroa. Lisäksi erässä on Suomen Pankin ja Rahoitustarkastuksen työnantajan osuudet sekä työntekijän osuus maksutuloista, 9 milj. euroa.

17. Eläkerahaston kulut

Erään sisältyvät Suomen Pankin eläkerahaston sijoitusten kulut, maksetut eläkkeet, 17 milj. euroa, hoitokulut sekä poistot.

18. Varausten muutos

Suomen Pankista annetun lain 20 pykälän mukaista oman pääoman reaaliarvo-varausta kartutettiin 76,5 milj. euroa. Eläkevarauksen lisäys tuloslaskelmassa oli 36 milj. euroa.

19. Tilikauden tulos

Tilikauden 2005 tulos oli 200 milj. euroa. Johtokunta esittää pankkivaltuustolle, että voitosta 134 milj. euroa siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin.

Tilintarkastuskertomus

Eduskunnan valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet Suomen Pankin tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2005 hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Pankin tarkastusyksikkö on tilivuoden aikana tarkastanut pankin kirjanpitoa ja toimintaa. Olemme perehtyneet sisäisestä tarkastuksesta laadittuihin kertomuksiin.

Olemme lukeneet pankin vuosikertomuksen ja saaneet johtokunnalta pankin toimintaa koskevia selostuksia.

KHT-yhteisö Ernst & Young Oy on suorittanut Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 27 mukaisen pankin kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastuksen. Olemme perehtyneet tarkastuksesta laadittuun 28.2.2006 päivättyyn raporttiin.

Tilinpäätös on laadittu eduskunnan pankkivaltuuston vahvistamien tilinpäätösperusteiden ja voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta.

Esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista tarkastamaltamme tilivuodelta. Puollamme tilivuoden tuloksen käyttöä pankin johtokunnan esittämällä tavalla.

Helsingissä maaliskuun 23. päivänä 2006

Timo Seppälä

Arto Bryggare

Esko Kiviranta

Markku Koskela KHT

Veli Vanhanen KHT

. / . Kalervo Virtanen KHT

Lausunto

Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön artiklan 27 tarkoittamasta tilintarkastuksesta

Olemme tarkastaneet Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön artiklan 27 tarkoittamina ja Euroopan keskuspankin neuvoston suosittelemina ja Euroopan unionin neuvoston hyväksyminä riippumattomina ulkopuolisina tilintarkastajina Suomen Pankin kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2005. Johtokunnan laatima tilinpäätös sisältää tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot.

Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu Euroopan keskuspankin neuvoston 5.12.2002 hyväksymien kirjanpitoperiaatteiden ja -tekniikoiden mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot Suomen Pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2006

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Eija Niemi-Nikkola
KHT

Liitteet

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 2005

Tammikuu

EKP:n neuvoston 14.1.2005 tekemän päätöksen mukaisesti pitempikäisissä operaatioissa vuonna 2005 jaettava likviditeetin määrä kasvatettiin 25 miljardista eurosta 30 miljardiin euroon.

Joulukuu

EKP:n neuvoston 1.12.2005 tekemän päätöksen mukaisesti perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa nostettiin 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritettiin 6.12.2005. Samalla maksuvalmiusluoton korkoa nostettiin 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,25 prosenttiin.

Rahoitusmarkkinoita koskevat keskeiset viranomaistoimenpiteet vuonna 2005

Euroopan keskuspankki-järjestelmän toimenpiteet

Tammikuu

Euroopan keskuspankki (EKP) ilmoitti tukevansa SWIFTin aloitetta kehittää EU:lle yhteinen arvopapereiden välitystä koskeva sanomaliikennestandardi. Kaikkia markkinaosapuolia kehoitettiin osallistumaan aktiivisesti hankkeesta käytävään keskusteluun.

EKP julkaisi vuosittaisen arvionsa euron kansainvälisestä käytöstä. Katsauksessa tarkasteltiin vuoden 2003 puolivälistä vuoden 2004 puoliväliin ulottuvaa ajanjaksoa. Euron käytön todettiin lisääntyneen euroalueen ja sen ulkopuolisten maiden välisessä kaupankäynnissä. Lisäksi sijoittajien kiinnostus euromääräisiin joukkovelkakirjoihin on lisännyt myös euroalueen ulkopuolisten yritysten halua laskea liikkeesen euromääräisiä velkapapereita.

EKP julkaisi raportin, joka käsittelee uusien jäsenmaiden pankkisektorin rakennetta. Raportissa todetaan uusien jäsenmaiden pankkisektorien olevan rakenteiltaan monelta osin samankaltaisia. Pankkisektorin kannattavuus todetaan hyväksi ja kilpailun olevan terveellä pohjalla. Sääntelyn ja pankkivalvonnan arvioidaan kehittyneen merkittävästi verrattuna 1990-luvun lopun tilanteeseen.

EKP:n neuvosto päätti, että arvopaperikeskusten välillä voidaan käyttää ketjutettuja linkkejä eurojärjestelmän luotto-operaatioiden vakuusmateriaalin siirtämisessä.

Helmikuu

EKP julkaisi uuden version raportistaan ”Rahapolitiikan toteuttami-

nen euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä”.

EKP päivitti julkaisunsa uusien jäsenmaiden sekä Romanian ja Bulgarian maksu- ja selvitysjärjestelmätilastoista (Blue Book).

EKP julkaisi TARGET 2 -seurantareportin.

Maaliskuu

EKP:n neuvosto antoi kriittisen lausunnon Ecofin-neuvostolle kasvun ja vakaussopimukseen esitetyistä muutoksista. Lausunnossa korotettiin vakaan raha- ja finanssipolitiikan merkitystä talous- ja rahaliiton menestyksessä.

Toukokuu

EKP ilmoitti Euroopan pankkivalvojen, keskuspankkien ja valtiovarainministeriöiden allekirjoittaneen rahoitusjärjestelmän kriisinhallintaa koskevan yhteistyöpöytäkirjan (Memorandum of Understanding, MoU). Pöytäkirjan tavoitteena on tukea ja edistää yhteistyötä mahdollisissa kriisitilanteissa.

Kesäkuu

EKP päivitti arvionsa niistä linkeistä, joita arvopaperikeskusten välillä voidaan käyttää eurojärjestelmän luotto-operaatioiden vakuusmateriaalin siirtämisessä.

Heinäkuu

EKP:n neuvosto hyväksyi asteittaisen siirtymisen uuteen yhden vakuuslistan järjestelmään.

Elokuu

EKP julkaisi Euroopan unionin vanhojen jäsenmaiden maksu- ja selvitysjärjestelmätilastot (Blue Book).

EKP julkaisi politiikkakannanotton siitä, miten kansalliset keskuspankit voivat tarjota vähittäismaksujärjestelmiä tai -palveluita markkinaosapuolille.

EKP julkaisi arvion siitä, miten euroalueen vähittäismaksujärjestelmät täyttävät niiltä vaaditut yleisvalvontastandardit.

EKP ilmoitti tukevansa Euroopan komission rahoituspalveluja koskevaa pitkän aikavälin suunnitelmaa ”Green Paper on Financial Services Policy 2005–2010”.

Lokakuu

EKP julkaisi selvityksen Euroopan unionin pankkisektorin rakenteista. Pankkisektorin rakenteiden todettiin poikkeavan toisistaan varsin paljon eri EU-maissa. Erojen odotetaan kuitenkin kaventuvan integraation edetessä. Raportissa ennustettiin maiden välisten suurien yritysjärjestelyjen olevan vielä edessäpäin, vaikka konsolidointi onkin hidastunut vuoden 2002 jälkeen.

Euroopan unionin rahoittama kahden vuoden TACIS-koulutusohjelma Venäjällä saatiin päätökseen. Ohjelman avulla järjestettiin lisäkoulutusta yli 800 pankkivalvojalle sekä seminaareja poliitikoille, markkinaosapuolille ja yliopistoille. Projekti toteutettiin yhteistyössä EKP:n ja yhdeksän euroalueen keskuspankin kanssa.

EKP julkaisi EKPJ:n pankkivalvontakomitean raportin EU-alueen pankkisektorin vakaudesta. Raportissa todetaan pankkien kannattavuuden olevan yleisesti hyvällä tasolla. Eroja jäsenmaiden välillä on kuitenkin runsaasti. Pankkisektori on hyötynyt viime vuosien voimakkaasta luottojen kysynnästä

sekä markkinoiden likviditeetin runsaudesta. Pankkisektorin riskien nähdään liittyvän etupäässä kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ja talouden tasapaino-ongelmiin.

EKP julkaisi toisen TARGET 2 -seurantaportin.

Euroopan unionin sääntelyhankkeet ja niiden täytäntöönpano Suomessa

Tammikuu

Kansainvälinen IFRS-tilinpäätös-säännöstö otettiin käyttöön vuoden alusta alkaen. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan laadittu tilinpäätös tuli pakolliseksi niille kirjanpitovelvollisille konserneille, joiden arvopapereita on julkisen kaupankäynnin kohteena.

Euroopan komissio perusti asiantuntijaryhmän (Legal Certainty Group) pohtimaan arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmiä koskevaa lainsäädäntöä.

Huhtikuu

Rahoituspalveluiden ja -välineiden etämyyntiä koskevat kuluttajansuojalain säännökset tulivat voimaan. Uudistuksen tarkoituksena on mm. parantaa asiakkaan suojaa rahoituspalveluiden etämyynnissä.

Toukokuu

Ns. yritysostotarjousdirektiivin kansallista toimeenpanoa pohtinut valtiovarainministeriön työryhmä sai mietintönsä valmiiksi. Mietinnössä ehdotettiin direktiivin kansallista täytäntöönpanoa 1.1.2006 alkaen, jos osakeyhtiölain kokonaisuudistus tulee silloin voimaan. Valtiovarainministeriön vuonna 2004

asettaman työryhmän tehtävänä oli ollut valmistella hallituksen esityksen muotoon markkinakehityksen huomioon ottava ehdotus lainsäädännöstä, jota tarvitaan yritysostotarjousdirektiivin ja komission sen nojalla antamien säännösten panemiseksi täytäntöön. Työryhmä teki osakeyhtiölain kokonaisuudistukseen liittyviä ehdotuksia osakeyhtiölainsäädännön ja arvopaperimarkkinalainsäädännön lähemmästä yhteensovittamisesta.

Euroopan komissio julkisti vihreän kirjan vuosien 2005–2010 rahoituspalvelupolitiikasta. Kirja sisältää alustavia suunnitelmia siitä, kuinka rahoituspalvelupolitiikkaa pitäisi kehittää lähivuosina. Vihreä kirja oli avoin julkiselle keskustelulle ja kommenteille.

Heinäkuu

Arvopaperimarkkinalakia muutettiin vastaamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (2003/71/EY) arvopapereiden yleisölle tarjoamisen ja kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä. Esitedirektiivin tarkoituksena on yhdenmukaistaa EU-maiden vaatimukset esitteen laatimisesta, hyväksymisestä ja levittämisestä. Arvopaperimarkkinalakiin tehtiin myös listayhtiöiden ja arvopaperivälittäjien sisäpiirirekisterin pitovelvollisuutta koskevia muutoksia.

Euroopan komissio antoi asetusehdotuksen, jonka tavoitteena on estää maksujärjestelmien käyttö rikollisiin tarkoituksiin. Asetusehdotus koskee maksajan tietojen välitystä maksutietojen mukana.

Syyskuu

Nykyisen talletussuojadirektiivin uudistamis- tai muuttamistarvetta selvittäneessä Euroopan pankkivalvojen komitean (CEBS) esityksessä päädyttiin siihen, että nykyinen järjestelmä toimii hyvin ja ettei talletussuojajärjestelmään ole tarvetta tehdä merkittäviä lisäyksiä tai muutoksia. Muutokset rahoitusmarkkinoilla voivat kuitenkin tulevaisuudessa antaa aiheen tarkastella asiaa uudelleen samoin kuin se, että talletussuojasta muodostuisi markkinoillepääsyn este.

Euroopan parlamentti hyväksyi rahoituslainsäädännön suurimpiin kansainvälisiin hankkeisiin lukeutuvan ns. Basel II -direktiiviesityksen. Direktiivin avulla pyritään entistä paremmin varmistamaan, että luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten omat varat ovat niiden riskeihin nähden riittävän suuret.

Joulukuu

Euroopan komissio antoi maksupalveluja koskevan direktiiviehdotuksen (New Legal Framework). Tavoitteena on poistaa jäljellä olevat oikeudelliset esteet ja luoda EU:hun yhtenäinen maksualue.

Euroopan komissio julkisti valkoisen kirjan vuosien 2005–2010 rahoituspalvelupolitiikasta. Kirja pohjautuu aiemmin keväällä julkaistuun vihreään kirjaan ja on komission lopullinen kanta siitä, kuinka EU:n rahoitusmarkkinoita kehitetään tulevaisuudessa entistä kilpailukykyisemmäksi, tehokkaammaksi ja paremmin integroituneeksi kokonaisuudeksi.

Muita keskeisiä sääntelyhankkeita ja viranomaistoimenpiteitä

Kesäkuu

Euroopan pankkivalvojen komitea (CEBS) julkaisi uuden, aiempaa laajemman version ohjeistusluonnoksesta, joka koskee vakavaraisuus uudistuksen toisen pilarin toteutusta. Ohjeistuksen avulla komitea pyrkii edistämään vakavaraisuussääntelyn ja valvonnan yhdenmukaista toteutusta Euroopassa.

Heinäkuu

Euroopan pankkivalvojen komitea (CEBS) julkaisi kaksi uutta ohjeistusluonnosta Basel II -vakavaraisuus uudistuksen toteutuksesta ja pyysi niistä markkinaosapuolten lausuntoja. Komitea pyysi niin ikään markkinaosapuolilta lausuntoja konsultaatiopaperistaan, jossa käsitellään komitean roolia ja tehtäviä. Paperissa linjataan ensimmäisen toimintavuoden kokemusten perusteella pankkivalvojen komitean työn keskeiset tavoitteet sekä välineet näiden tavoitteiden toteuttamiseksi. Lisäksi tarkastellaan, miten komitea vastaa lähitulevaisuuden haasteisiinsa.

Ns. säästödirektiivi tulee voimaan. Se koskee tietojenvaihtoa, jolla mahdollistetaan luonnollisten henkilöiden korkotulojen verottaminen asuinjäsenvaltiossa.

Elokuu

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lähdeverolakia muutettavaksi siten, että hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta perittäisiin tulevaisuudessa veroa 15 % tai verosopimuksen niin edellyttäessä tätä enemmän. Osingon maksajan ei tarvitsisi enää antaa osingon saajan tietoja viranomaisille muutoin kuin erikseen pyydettyä.

Syyskuu

Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman selvitysmiehen, pankinjohtaja Matti Louekosken väliraportti työeläkevakuutusyhtiölain (TVYL) uudistamistarpeista julkistettiin.

Suomen Pankin vuonna 2005 antamia lausuntoja

Rahoitusmarkkinoiden lainsäädäntöä ja kehittämistä koskevia lausuntoja

Lausunto

- valtiovarainministeriölle EU:n uuden esitedirektiivin täytäntöönpanosta 24.1.
- valtiovarainministeriölle kiinteistörahastotyöryhmän väliraportista 11.2.
- valtiovarainministeriölle Suomen Arvopaperikeskuksen hakemuksesta alentaa toimintavastuuvakuutuksen korvausmäärää 15.4.
- Suomen Arvopaperikeskukselle sen sääntöjen muuttamisesta 15.4.
- Rahoitustarkastukselle standardiluonnoksista 28.4., 11.5., 21.6., 28.6., 1.7., 5.8., 31.8., 14.9.
- Vakuutusvalvontavirastolle vakuutusalan varautumisohjeesta 2.5.
- oikeusministeriölle ehdotuksesta luottotietolaiksi 31.5.
- valtiovarainministeriölle Sijoittajien korvausrahaston sääntöjen muutoksesta 20.6.
- valtiovarainministeriölle arvopapereita koskevan esitteen asetuksesta 27.6.
- Euroopan komissiolle vihreästä kirjasta (post-FSAP Green Paper) 29.7.
- valtiovarainministeriölle julkisia ostotarjouksia koskevasta työryhmän mietinnöstä 12.8.
- valtiovarainministeriölle lakiesityksistä, jotka koskevat varallisuusverolain kumoamista, varojen arvostamista verotuksessa ja eräitä muita niihin liittyviä lakeja 16.8.
- Rahoitustarkastukselle sisäisten luottoluokitusten menetelmän hyväksymisprosessin kustannusten kattamisesta 19.8.
- valtiovarainministeriölle Suomen Arvopaperikeskuksen sääntöjen muuttamisesta 1.9.
- G10-maiden maksu- ja selvitysjärjestelmäkomitealle (CPSS) maksujärjestelmien kehittämistä koskevasta raportista 2.9.
- valtiovarainministeriölle Sijoittajien korvausrahastoon vuonna 2005 kerättävien kannatusmaksujen yhteismäärän vahvistamisesta 6.9.
- oikeusministeriölle Euroopan komission yhtiöoikeuden toimintasuunnitelman tarkistamisesta 3.10.
- Rahoitustarkastukselle ehdotuksesta, joka koskee Rahoitustarkastuksen toimenpidepalkkioita valvojien yhteisessä sisäisten luottoluokittelujen hyväksymisessä 20.10.
- valtiovarainministeriölle Helsingin Pörssin kaupan käyntisääntöjen ja niiden muutoksien vahvistamisesta 24.11.
- Rahoitustarkastukselle sen luottolaitokselle sallittua perintätoimintaa koskevasta tulkin-taluonnoksesta 15.12.

Suomen Pankin julkaisuja vuonna 2005

Euro & talous	Ilmestyy neljännesvuosittain sekä vuotuisena erikoisnumerona ”Rahoitusjärjestelmän vakaus”.
Bank of Finland Bulletin	Ilmestyy neljännesvuosittain sekä vuotuisena erikoisnumerona ”Financial stability”.
Vuosikertomus	Erikseen suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.
Tutkimukset	
Sarja E, väitöskirjat ja analyttiset tutkimukset	E:31 Harry Leinonen (toim.), Liquidity, risks and speed in payment and settlement systems – a simulation approach.
	E:32 Maritta Paloviita, The role of expectations in euro area inflation dynamics.
	E:33 Jukka Railavo, Essays on macroeconomic effects of fiscal policy rules. Väitöskirja.
Keskustelualoitteet	Sarjassa julkaistiin 27 tutkimusta ja selvitystä, jotka on tehty pankin eri osastoilla.
Tilastojulkaisut	Rahoitusmarkkinat, ilmestyy kuukausittain (suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi). Suomen maksutase, ilmestyy verkkojulkaisuna kuukausittain (suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi). Suomen maksutase, vuositilastot ilmestyy verkkojulkaisuna maaliskuu- ja syyskuussa (suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi). Arvopaperisijoitukset Suomen maksutaseessa, ilmestyy verkkojulkaisuna vuosittain (suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi). Suorat sijoitukset Suomen maksutaseessa, ilmestyy verkkojulkaisuna kerran vuodessa (suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi). Suomen joukkovelkakirjalainat, ilmestyy kerran vuodessa (suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi).
Siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen julkaisut	BOFIT Discussion Papers -sarjassa ilmestyi 20 tutkimusta (englanniksi). BOFIT Online -sarjassa ilmestyi 13 verkkojulkaisua (suomeksi tai englanniksi). BOFIT Viikkokatsaus, ilmestyy verkkojulkaisuna viikoittain (suomeksi). BOFIT Weekly, ilmestyy verkkojulkaisuna viikoittain (englanniksi). BOFIT Russia Review, ilmestyy kuukausittain (englanniksi). BOFIT China Review, ilmestyy verkkojulkaisuna neljä kertaa vuodessa (englanniksi).
Tilaukset	Suomen Pankin julkaisuja voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, Osoiterekisteri, PL 160, 00101 Helsinki, puh. 010 8311, telekopio (09) 174 872, sähköposti: publications@bof.fi. Samasta osoitteesta voi tilata myös Euro & talous- ja Bank of Finland Bulletin -aikakauslehdet, keskustelualoitteita, tilastojulkaisuja ja siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen julkaisuja. Täydellinen julkaisuluettelo löytyy Suomen Pankin verkkosivuilta (www.suomenpankki.fi).

Suomen Pankin edustus EKP:n ja EU:n elimissä vuonna 2005

Suomen Pankki EKP:n neuvostossa

Erkki Liikanen, jäsen
Matti Louekoski, varajäsen ja avustaja

Suomen Pankki EKPJ:n komiteoissa

Kansainvälisten suhteiden komitea

Sinikka Salo
Olli-Pekka Lehmussaari

Budjettikomitea

Antti Vuorinen

Kirjanpito- ja rahoitustulokomitea

Esa Ojanen
Tuula Colliander

Lakiasiain komitea

Maritta Nieminen
Eija Brusila

Maksu- ja selvitysjärjestelmäkomitea

Harry Leinonen
Mauri Lehtinen

Markkinaoperaatioiden komitea

Pentti Pikkarainen
Tuomas Välimäki

Pankkivalvontakomitea

Pentti Hakkarainen
(28.3.2005 saakka)
Heikki Koskenkylä
(29.3.2005 lähtien)

Rahapolitiikan komitea

Antti Suvanto
Tuomas Saarenheimo
(3.10.2005 saakka)
Jarmo Kontulainen
(4.10.2005 lähtien)

Setelikomitea

Urpo Levo
Kari Takala

Sisäisen tarkastuksen komitea

Erkki Kurikka
Pertti Ukkonen

Tietotekniikkakomitea

Armi Westin
Raimo Parviainen

Tilastokomitea

Helka Jokinen
Harri Kuussaari

Viestintäkomitea

Antti Juusela
Heli-Kirsti Airisniemi

Suomen Pankki EU:n komiteoissa

Talous- ja rahoituskomitea

Sinikka Salo
(16.3.2005 saakka)
Pentti Hakkarainen
(17.3.2005 lähtien)
Paavo Peisa, varajäsen
(28.9.2005 saakka)
Hannu Mäkeläinen, varajäsen
(29.9.2005 lähtien)

Talouspoliittinen komitea

Tapio Peura, varajäsen

Euroopan pankkivalvojen komitea

Heikki Koskenkylä

Liitetaulukot

Pyörityksien vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

0 havainto on vähemmän kuin puolet käytetystä yksiköstä

. loogisesti mahdoton

.. tietoa ei ole saatu

– nolla

– sarjan sisältö muuttunut

Taulukko 1.
Suomen Pankin tase kuukausittain, milj. euroa

Vastaavaa	I	II	III
1 Kulta ja kultasaamiset	507	507	507
2 Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	8 394	8 208	8 329
2.1 Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta	579	571	571
2.2 Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset	7 816	7 637	7 758
3 Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	951	1 057	984
4 Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	0	0	0
4.1 Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja lainat	0	0	0
4.2 ERM II:n luottojärjestelyihin perustuvat saamiset	–	–	–
5 Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	2 598	2 890	2 130
5.1 Perusrahoitusoperaatiot	1 916	2 113	1 353
5.2 Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	682	777	777
5.3 Käänteiset hienosäätöoperaatiot	–	–	–
5.4 Käänteiset rakenteelliset operaatiot	–	–	–
5.5 Maksuvalmiusluotot	–	–	–
5.6 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	–	–	–
6 Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	2	2	2
7 Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	–	–	–
8 Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	0	–	–
9 Eurojärjestelmän sisäiset saamiset	4 639	4 493	4 482
9.1 Osuus EKP:n pääomasta	74	74	74
9.2 Valuuttavarantojen siirtoon perustuva saaminen	717	717	717
9.3 EKP:n sijoitustodistusten liikkeeseenlaskuun liittyvät saamiset	–	–	–
9.4 TARGET-järjestelmään ja kirjeenvaihtajien pankkitileihin liittyvät saamiset (netto)	–	–	–
9.5 Muihin eurojärjestelmän toimintoihin liittyvät saamiset	3 848	3 702	3 691
10 Muut saamiset	753	782	765
Yhteensä	17 845	17 939	17 199

Pyörityksien vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.
Lähde: Suomen Pankki.

<i>IV</i>	<i>V</i>	<i>VI</i>	<i>VII</i>	<i>VIII</i>	<i>IX</i>	<i>X</i>	<i>XI</i>	<i>XII</i>
520	520	520	570	570	620	620	620	686
8 031	7 903	7 850	8 196	8 408	8 116	8 175	8 251	8 719
579	538	538	520	522	521	517	470	384
7 452	7 365	7 313	7 676	7 886	7 595	7 658	7 781	8 336
1 104	1 104	1 069	1 011	898	1 021	999	920	854
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 215	1 515	1 827	1 730	1 761	1 809	1 922	1 921	1 692
1 333	727	1 039	1 130	1 160	1 119	1 231	1 230	1 200
882	788	788	600	600	690	690	690	492
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	0	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	0	0	0	0	0	0	0
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 539	4 733	4 482	4 616	6 019	4 710	4 904	4 525	6 407
74	74	74	74	74	74	74	74	74
717	717	717	717	717	717	717	717	717
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	194	438	-	1 403	202	400	-	1 686
3 748	3 748	3 772	3 825	3 825	3 717	3 713	3 734	3 930
829	832	816	879	868	894	892	833	840
17 241	16 609	17 082	17 002	18 523	17 171	17 511	17 070	19 198

Taulukko 1.
(jatkoa)

Vastattavaa	I	II	III
1 Liikkeessä olevat setelit	8 229	8 136	8 268
2 Rabapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	1 819	2 553	2 251
2.1 RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	1 818	2 552	2 250
2.2 Yötalletukset	1	1	1
2.3 Määräaikaistalletukset	–	–	–
2.4 Käänteiset hienosäätöoperaatiot	–	–	–
2.5 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	–	–	–
3 Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	–	–	–
4 Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	0	0	1
4.1 Julkisyhteisöt	–	–	–
4.2 Muut	0	0	1
5 Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	1	1	1
6 Valuuttamääräiset velat euroalueelle	0	0	0
7 Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	699	603	610
7.1 Talletukset ja muut velat	699	603	610
7.2 ERM II:n luottojärjestelyihin perustuvat velat	–	–	–
8 Myönnettyjen erityisten nosto-oikeuksien vastaerä	163	163	163
9 Eurojärjestelmän sisäiset velat	2 083	1 608	1 018
9.1 EKP:n sijoitustodistuksiin liittyvä velkajärjestely	–	–	–
9.2 TARGET-järjestelmään ja kirjeenvaihtajien pankkitileihin liittyvät velat (netto)	2 083	1 608	1 018
9.3 Muihin eurojärjestelmän toimintoihin liittyvät velat	–	–	–
10 Muut velat	229	277	290
11 Arvonmuutostili	514	514	514
12 Varaukset ja oma pääoma	4 108	4 083	4 083
12.1 Kantarahasto	841	841	841
12.2 Vararahasto	633	633	633
12.3 Eläkevaraukset	366	366	366
12.4 Muut varaukset	2 267	2 243	2 243
Yhteensä	17 845	17 939	17 199

Pyörityksien vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.
Lähde: Suomen Pankki.

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
8 408	8 494	8 709	8 853	8 845	8 843	8 919	9 001	9 374
2 377	2 715	3 097	2 324	3 873	2 614	2 841	2 273	3 536
2 377	2 714	3 097	2 324	3 872	2 613	2 841	2 272	3 535
0	1	1	0	0	1	0	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	1	12	12	1	1	0	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	1	12	12	1	1	0	1
1	1	1	1	1	1	1	8	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0
311	192	57	91	150	29	56	34	509
311	192	57	91	150	29	56	34	509
-	-	-	-	-	-	-	-	-
166	166	166	172	172	172	172	172	173
960	-	-	100	-	-	-	58	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-
960	-	-	100	-	-	-	58	-
-	-	-	-	-	-	-	-	11
270	295	305	376	396	463	473	476	153
660	660	660	989	989	962	962	962	974
4 086	4 086	4 086	4 086	4 086	4 086	4 086	4 086	4 465
841	841	841	841	841	841	841	841	841
689	689	689	689	689	689	689	689	689
407	407	407	407	407	407	407	407	442
2 149	2 149	2 149	2 149	2 149	2 149	2 149	2 149	2 493
17 241	16 609	17 082	17 002	18 523	17 171	17 511	17 070	19 198

Taulukko 2.
Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot

Huuto- kaupan maksujen suoritus- päivä	Tehdyt tarjoukset, milj. euroa	Hyväksytyt tarjoukset, milj. euroa	Niistä suomalaisten luottolaitosten osuus, milj. euroa	Osallistu- neiden euroalueen luottolaitosten lukumäärä	Vaihtuvakorkoinen huutokauppa			Operaation kesto, päivää
					Minimi- tarjous- korko, %	Marginaali- korko, %	Hyväksytyjen tarjousten painotettu keskikorko, %	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005								
4.1.	324 154	259 000	2 429	321	2,00	2,06	2,07	7
12.1.	343 643	265 000	2 255	332	2,00	2,06	2,07	7
19.1.	362 771	279 500	1 672	364	2,00	2,06	2,07	7
26.1.	368 794	273 000	1 916	358	2,00	2,06	2,07	7
2.2.	332 197	277 500	1 919	329	2,00	2,06	2,06	6
8.2.	327 172	275 500	1 977	305	2,00	2,06	2,06	8
16.2.	352 917	276 500	1 900	341	2,00	2,05	2,06	7
23.2.	349 248	284 500	2 113	352	2,00	2,05	2,06	7
2.3.	329 036	275 000	1 800	325	2,00	2,05	2,06	7
9.3.	320 545	272 500	1 722	335	2,00	2,05	2,05	7
15.3.	317 574	276 500	1 074	350	2,00	2,05	2,05	7
23.3.	346 871	291 000	1 353	370	2,00	2,05	2,05	7
30.3.	312 429	276 000	1 447	337	2,00	2,05	2,06	7
6.4.	292 103	275 000	1 113	350	2,00	2,05	2,05	7
13.4.	313 575	270 500	1 411	348	2,00	2,05	2,05	7
20.4.	328 593	282 000	1 408	370	2,00	2,05	2,05	7
27.4.	329 984	280 500	1 333	351	2,00	2,05	2,05	7
4.5.	339 182	273 000	1 216	301	2,00	2,05	2,05	7
11.5.	349 569	267 500	1 263	325	2,00	2,05	2,05	7
18.5.	358 949	272 500	686	342	2,00	2,05	2,05	7
25.5.	376 920	271 000	727	351	2,00	2,05	2,05	7
1.6.	369 397	281 500	964	337	2,00	2,05	2,06	7
8.6.	365 346	279 000	970	316	2,00	2,05	2,05	7
15.6.	372 104	283 500	969	340	2,00	2,05	2,05	7
22.6.	378 472	310 000	1 039	364	2,00	2,05	2,05	7
29.6.	353 941	308 000	1 054	343	2,00	2,05	2,06	7

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Suomen Pankki.

Huuto- kaupan maksujen suoritus- päivä	Tebdyt tarjoukset, milj. euroa	Hyväksytyt tarjoukset, milj. euroa	Niistä suomalaisten luottolaitosten osuus, milj. euroa	Osallistu- neiden euroalueen luottolaitosten lukumäärä	Vaihtuvakorkoinen huutokauppa			Operaation kesto, päivää
					Minimi- tarjous- korko, %	Marginaali- korko, %	Hyväksytyjen tarjousten painotettu keskikorko, %	
	1	2	3	4	5	6	7	8
6.7.	389 743	307 500	1 036	336	2,00	2,05	2,05	7
13.7.	388 642	298 500	1 235	334	2,00	2,05	2,05	7
20.7.	406 178	308 500	1 033	355	2,00	2,05	2,05	7
27.7.	391 489	317 000	1 130	357	2,00	2,05	2,06	7
3.8.	414 656	314 000	1 531	336	2,00	2,05	2,06	7
10.8.	432 277	308 000	1 029	345	2,00	2,05	2,05	7
17.8.	445 746	303 000	1 026	354	2,00	2,05	2,06	7
24.8.	474 374	310 000	1 160	367	2,00	2,05	2,06	7
31.8.	433 707	293 000	1 417	339	2,00	2,05	2,06	7
7.9.	447 874	294 500	1 114	332	2,00	2,05	2,06	7
14.9.	435 111	279 500	1 069	356	2,00	2,06	2,06	7
21.9.	396 280	287 500	1 410	402	2,00	2,06	2,06	7
28.9.	364 417	293 500	1 119	361	2,00	2,06	2,07	7
5.10.	382 662	288 000	1 110	348	2,00	2,06	2,07	7
12.10.	380 299	281 000	1 072	372	2,00	2,07	2,07	7
19.10.	383 949	296 000	1 224	397	2,00	2,06	2,07	7
26.10.	371 445	301 500	1 231	384	2,00	2,06	2,07	8
3.11.	354 563	294 000	1 241	340	2,00	2,05	2,06	6
9.11.	366 131	295 000	1 224	350	2,00	2,05	2,06	7
16.11.	401 859	293 500	1 000	393	2,00	2,05	2,06	7
23.11.	403 121	311 000	1 230	434	2,00	2,08	2,10	7
30.11.	361 548	306 500	1 252	379	2,00	2,09	2,11	6
6.12.	354 476	333 500	1 200	300	2,25	2,29	2,31	8
14.12.	378 799	308 500	1 250	345	2,25	2,29	2,30	7
21.12.	391 591	314 000	1 200	393	2,25	2,30	2,31	8
29.12.	315 797	315 000	1 200	386	2,25	2,25	2,42	6

Taulukko 3.
Eurojärjestelmän pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset, milj. euroa	Hyväksytyt tarjoukset, milj. euroa	Niistä suomalaisten luottolaitosten osuus, milj. euroa	Osallistujien lukumäärä	Marginaalikorko, %	Painotettu keskikorko, %	Operaation kesto, päivää
	1	2	3	4	5	6	7
2005							
27.1.	58 133	30 000	113	164	2,09	2,10	91
24.2.	40 340	30 000	95	145	2,08	2,09	91
31.3.	38 462	30 000	788	148	2,09	2,10	91
28.4.	47 958	30 000	0	148	2,08	2,09	91
26.5.	48 282	30 000	0	140	2,08	2,08	98
30.6.	47 181	30 000	400	141	2,06	2,07	91
28.7.	46 758	30 000	200	166	2,07	2,08	92
1.9.	62 563	30 000	32	153	2,08	2,09	91
29.9.	52 795	30 000	458	142	2,09	2,10	84
28.10.	51 313	30 000	200	168	2,17	2,19	90
1.12.	52 369	30 000	150	152	2,40	2,41	84
22.12.	89 877	12 500	52	165	2,45	2,45	98
23.12. ¹	45 003	17 500	90	127	2,44	2,45	97

¹ EKP toteutti pitempiaikaisen rahoitusoperaation menettelyihin perustuvan poikkeuksellisen operaation 23.12.2005, koska se ei virheellisen tarjouksen vuoksi ollut edellisenä päivänä voimut toteuttaa pitempiaikaista rahoitusoperaatiota täysimääräisesti.
Lähde: Euroopan keskuspankki.

Taulukko 4.
Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset, milj. euroa	Hyväksytyt tarjoukset, milj. euroa	Osallistujien lukumäärä	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			
					Kiinteäkorko, %	Marginaalikorko, %	Painotettu keskikorko, %	Operaation kesto, päivää
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005								
18.1.	Vaihtuvakorkoimen likviditeettiä lisäävä hienosäättöoperaatio	33 065	8 000	28	-	2,05	2,05	1
7.2.	Vaihtuvakorkoimen likviditeettiä lisäävä hienosäättöoperaatio	17 715	2 500	24	-	2,05	2,05	1
8.3.	Kiinteäkorkoimen likviditeettiä kiristävä hienosäättöoperaatio	4 300	3 500	5	2,0	-	-	1
7.6.	Kiinteäkorkoimen likviditeettiä kiristävä hienosäättöoperaatio	3 708	3 708	5	2,0	-	-	1
12.7.	Kiinteäkorkoimen likviditeettiä kiristävä hienosäättöoperaatio	9 605	9 605	11	2,0	-	-	1
9.8.	Kiinteäkorkoimen likviditeettiä kiristävä hienosäättöoperaatio	500	500	1	2,0	-	-	1
6.9.	Vaihtuvakorkoimen likviditeettiä lisäävä hienosäättöoperaatio	51 060	9 500	41	-	2,09	2,10	1
11.10.	Kiinteäkorkoimen likviditeettiä kiristävä hienosäättöoperaatio	23 995	8 500	22	2,0	-	-	1
5.12.	Kiinteäkorkoimen likviditeettiä kiristävä hienosäättöoperaatio	21 240	7 500	18	2,0	-	-	1

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Taulukko 5.
Eurojärjestelmän keskeiset ohjauskorot

<i>Kiinteäkorkoinen huutokauppa</i>			<i>Vaihtuvakorkoinen huutokauppa</i>		
<i>Perusrahoitusoperaation korko</i>			<i>Minimitarjouskorko</i>		
<i>Päätös</i>	<i>Voimaantulo-päivä</i>	<i>%</i>	<i>Päätös</i>	<i>Voimaantulo-päivä</i>	<i>%</i>
22.12.1998	1.1.1999	3,00	8.6.2000	28.6.2000	4,25
8.4.1999	14.4.1999	2,50	31.8.2000	6.9.2000	4,50
4.11.1999	10.11.1999	3,00	5.10.2000	11.10.2000	4,75
3.2.2000	9.2.2000	3,25	10.5.2001	15.5.2001	4,50
16.3.2000	22.3.2000	3,50	30.8.2001	5.9.2001	4,25
27.4.2000	4.5.2000	3,75	17.9.2001	19.9.2001	3,75
8.6.2000	15.6.2000	4,25	8.11.2001	14.11.2001	3,25
			5.12.2002	11.12.2002	2,75
			6.3.2003	7.3.2003	2,50
			5.6.2003	6.6.2003	2,00
			1.12.2005	6.12.2005	2,25
<i>Maksuvalmiusjärjestelmä</i>					
<i>Talletuskorko</i>			<i>Maksuvalmiusluoton korko</i>		
<i>Päätös</i>	<i>Voimaantulo-päivä</i>	<i>%</i>	<i>Päätös</i>	<i>Voimaantulo-päivä</i>	<i>%</i>
22.12.1998	1.1.1999	2,00	22.12.1998	1.1.1999	4,50
22.12.1998	4.1.1999	2,75	22.12.1998	4.1.1999	3,25
21.1.1999	22.1.1999	2,00	21.1.1999	22.1.1999	4,50
8.4.1999	9.4.1999	1,50	8.4.1999	9.4.1999	3,50
4.11.1999	5.11.1999	2,00	4.11.1999	5.11.1999	4,00
3.2.2000	4.2.2000	2,25	3.2.2000	4.2.2000	4,25
16.3.2000	17.3.2000	2,50	16.3.2000	17.3.2000	4,50
27.4.2000	28.4.2000	2,75	27.4.2000	28.4.2000	4,75
8.6.2000	9.6.2000	3,25	8.6.2000	9.6.2000	5,25
31.8.2000	1.9.2000	3,50	31.8.2000	1.9.2000	5,50
5.10.2000	6.10.2000	3,75	5.10.2000	6.10.2000	5,75
10.5.2001	11.5.2001	3,50	10.5.2001	11.5.2001	5,50
30.8.2001	31.8.2001	3,25	30.8.2001	31.8.2001	5,25
17.9.2001	18.9.2001	2,75	17.9.2001	18.9.2001	4,75
8.11.2001	9.11.2001	2,25	8.11.2001	9.11.2001	4,25
5.12.2002	6.12.2002	1,75	5.12.2002	6.12.2002	3,75
6.3.2003	7.3.2003	1,50	6.3.2003	7.3.2003	3,50
5.6.2003	6.6.2003	1,00	5.6.2003	6.6.2003	3,00
1.12.2005	6.12.2005	1,25	1.12.2005	6.12.2005	3,25

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Taulukko 6.

Euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettiasema, päivittäisten arvojen keskiarvoja, mrd. euroa

Pitoajan- jakso päättynyt ¹	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkitilit	Perusraba (keskus- pankki- raba)
	Eurojär- jestelmän kulta- ja valuutta- saamiset, netto	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot				Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvidi- teettiä vähentä- vät ope- raatiot	Liik- keessä olevat setelit	Valtioi- den tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät, netto		
		Perus- rahoitus- operaa- tiot	Pitempi- aikaiset rahoitus- operaa- tiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvidi- teettiä lisäävät operaa- tiot							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004												
Joulukuu	298,0	265,7	75,0	0,1	0,0	0,1	0,5	475,4	60,2	-36,0	138,5	614,1
2005												
Tammikuu ¹	290,3	272,9	75,0	0,2	0,2	0,1	0,0	496,0	45,3	-41,9	139,1	635,2
Helmikuu	280,6	276,6	78,0	0,1	0,1	0,1	0,0	487,1	63,8	-55,5	140,0	627,2
Maaliskuu	280,2	277,8	82,2	0,1	0,0	0,1	0,1	489,5	68,5	-59,2	141,3	630,9
Huhtikuu	282,1	278,2	86,9	0,2	0,0	0,1	0,0	498,6	67,4	-62,1	143,3	642,0
Toukokuu	287,0	276,5	90,0	0,1	0,0	0,1	0,0	505,5	62,9	-58,9	144,0	649,7
Kesäkuu	286,8	273,1	90,0	0,1	0,0	0,2	0,1	512,8	53,5	-62,0	145,5	658,5
Heinäkuu	293,3	297,6	90,0	0,1	0,0	0,2	0,3	522,6	67,4	-57,3	147,9	670,6
Elokuu	305,5	309,5	90,0	0,0	0,0	0,3	0,0	532,6	67,4	-45,0	149,8	682,7
Syyskuu	304,8	303,5	90,0	0,0	0,3	0,1	0,0	531,5	63,1	-46,2	150,2	681,8
Lokakuu	307,9	288,6	90,0	0,1	0,0	0,1	0,2	531,6	47,9	-44,6	151,4	683,1
Marraskuu	315,1	293,4	90,0	0,1	0,0	0,1	0,0	535,6	50,4	-37,9	150,2	686,0
Joulukuu	313,2	301,3	90,0	0,0	0,0	0,1	0,3	539,8	51,0	-39,6	153,0	692,9
2006												
Tammikuu	317,6	316,4	89,6	0,2	0,2	0,1	0,0	559,2	44,2	-33,5	154,1	713,3

¹ Taulukon kuukausimerkinnot tarkoittavat kunakin kuukautena loppua vähimmäisvarantojen pitoperiodia, joten esim. vuoden 2005 tammikuu tarkoittaa 8.12.2004 alkanutta ja 18.1.2005 loppunutta pitoperiodia.

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Taulukko 6.

Suomen pankkijärjestelmän likvideettiasema, päivittäisten arvojen keskiarvoja, milj. euroa

Pitoajan- jakso päättynyt ¹	Likvideettiä lisäävät tekijät						Likvideettiä vähentävät tekijät				Luotto- laitosten sekkitilit 1 + 2 + 3 + 4 + 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10	Perusraba (keskus- pankki- raba) 6 + 8 + 11
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot						Liik- keessä olevat setelit	Valtion tili Suomen Pankissa	Muut tekijät, netto			
	Suomen Pankin kulta- ja valuutta- saamiset, netto	Perus- rahoitus- operaa- tiot	Pitempi- aikaiset rahoitus- operaa- tiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvidi- teettiä lisäävät operaa- tiot	Talletus- mahdol- lisuus				Muut likvidi- teettiä vähentä- vät ope- raatiot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2004												
Joulukuu	9 265,7	1945,5	488,4	0,0	0,0	5,5	0,0	7 884,6	0,0	1 505,7	2 303,8	10 193,9
2005												
Tammikuu ¹	9 159,0	2098,7	589,7	0,0	0,0	5,0	0,0	8 195,0	0,0	1 418,7	2 228,8	10 428,7
Helmikuu	8 990,2	1831,6	669,4	0,0	0,0	5,3	0,0	8 159,1	0,0	1 149,0	2 177,8	10 342,2
Maaliskuu	9 008,2	1948,5	724,7	0,0	0,0	3,4	0,0	8 111,1	0,0	1 349,4	2 217,4	10 331,9
Huhtikuu	9 085,2	1341,8	858,1	0,0	0,0	3,4	0,0	8 234,8	0,0	804,9	2 242,1	10 480,3
Toukokuu	9 179,1	1341,9	943,1	0,0	0,0	5,4	0,0	8 365,9	0,0	838,7	2 254,0	10 625,3
Kesäkuu	9 177,9	909,8	838,5	0,0	0,0	9,2	0,0	8 480,6	0,0	147,8	2 288,6	10 778,3
Heinäkuu	9 333,3	1013,5	643,7	0,0	0,0	3,7	0,0	8 666,3	0,0	-28,7	2 349,3	11 019,3
Elokuu	9 515,2	1232,1	492,9	0,0	0,0	6,5	0,0	8 794,3	0,0	136,4	2 302,9	11 103,7
Syyskuu	9 546,8	1158,1	606,9	0,2	0,0	3,3	0,0	8 818,7	0,0	136,5	2 353,5	11 175,5
Lokakuu	9 571,1	1164,6	653,9	0,0	0,0	5,1	1,0	8 816,7	0,0	264,4	2 302,3	11 124,2
Marraskuu	9 564,7	1191,8	690,4	0,0	0,0	3,2	0,0	8 894,2	0,0	236,5	2 313,0	11 210,4
Joulukuu	9 574,5	1 174,0	712,2	3,2	0,0	3,9	0,0	8 990,3	0,0	163,3	2 306,3	11 300,5
2006												
Tammikuu	9 565,9	1340,6	607,3	0,0	0,0	3,1	0,0	9 226,1	0,0	-113,7	2 398,3	11 627,5

¹ Taulukon kuukausimerkinnot tarkoittavat kunakin kuukautena loppua vähimmäisvarantojen pitoperiodia, joten esim. vuoden 2005 tammikuu tarkoittaa 8.12.2004 alkanutta ja 18.1.2005 loppunutta pitoperiodia.

Lähde: Suomen Pankki.

Taulukko 7.

Vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten euroalueen luottolaitosten varantopohja, mrd. euroa

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta		Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6
2004						
Joulukuu	12 415,9	6 593,7	458,1	1 565,2	913,7	2 885,3
2005						
Tammikuu	12 596,6	6 697,7	460,1	1 577,8	943,1	2 918,0
Helmikuu	12 720,4	6 709,0	471,2	1 583,5	999,2	2 957,5
Maaliskuu	12 866,9	6 783,2	472,3	1 599,3	1 010,8	3 001,1
Huhtikuu	13 081,7	6 888,4	496,7	1 607,3	1 067,3	3 022,1
Toukokuu	13 224,8	6 988,9	494,8	1 616,4	1 069,5	3 055,3
Kesäkuu	13 328,1	7 021,1	488,2	1 676,0	1 027,9	3 114,9
Heinäkuu	13 431,5	7 064,6	496,2	1 682,8	1 068,0	3 119,9
Elokuu	13 388,1	7 003,0	499,9	1 689,2	1 066,0	3 130,1
Syyskuu	13 562,1	7 125,7	498,5	1 697,7	1 085,4	3 154,9
Lokakuu	13 712,6	7 184,5	503,4	1 712,0	1 127,0	3 185,8
Marraskuu	13 972,9	7 250,1	508,2	1 721,2	1 286,6	3 206,8
Joulukuu	14 040,7	7 409,5	499,2	1 753,5	1 174,9	3 203,6

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Taulukko 8.

Vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten euroalueen luottolaitosten varantojen pito, mrd. euroa

Varantojen pitoajan-jakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset	Toteutuneet varantotalletukset	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset	Varantovaje	Vähimmäisvarantojen korko, %
	1	2	3	4	5
2004					
Joulukuu	137,9	138,5	0,6	0,0	2,05
2005					
Tammikuu	138,4	139,1	0,7	0,0	2,07
Helmikuu	139,3	140,0	0,8	0,0	2,06
Maaliskuu	140,5	141,3	0,8	0,0	2,05
Huhtikuu	142,6	143,3	0,6	0,0	2,05
Toukokuu	143,1	144,0	0,9	0,0	2,05
Kesäkuu	144,6	145,5	0,9	0,0	2,05
Heinäkuu	147,2	147,9	0,7	0,0	2,05
Elokuu	149,2	149,8	0,6	0,0	2,05
Syyskuu	149,7	150,2	0,6	0,0	2,05
Lokakuu	150,7	151,4	0,7	0,0	2,05
Marraskuu	149,5	150,2	0,7	0,0	2,06
Joulukuu	152,0	153,0	1,0	0,0	2,07
2006					
Tammikuu	153,3	154,1	0,8	0,0	2,29

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten suomalaisten luottolaitosten varantopohja, milj. euroa

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta		Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6
2004						
Joulukuu	132 604	95 589	16 967	5 927	0	14 120
2005						
Tammikuu	132 604	95 589	16 967	5 927	0	14 120
Helmikuu	133 309	95 560	18 202	5 924	0	13 623
Maaliskuu	134 071	96 673	17 670	5 826	72	13 830
Huhtikuu	137 185	97 928	18 123	5 747	72	15 315
Toukokuu	140 903	99 896	19 267	5 824	0	15 917
Kesäkuu	138 622	99 254	17 576	5 864	34	15 894
Heinäkuu	141 346	102 416	16 921	5 957	63	15 990
Elokuu	138 968	101 387	15 442	5 891	117	16 131
Syyskuu	139 448	101 078	16 272	5 875	18	16 206
Lokakuu	140 167	99 593	17 355	5 946	14	17 260
Marraskuu	145 126	101 967	19 645	5 949	191	17 407
Joulukuu	153 037	108 885	20 120	5 820	183	18 028

Lähde: Suomen Pankki.

Vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten suomalaisten luottolaitosten varantojen pito, milj. euroa

Varantojen pitoajan-jakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset	Toteutuneet varantotalletukset	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset	Varantovaje	Vähimmäisvarantojen korko, %
	1	2	3	4	5
2004					
Joulukuu	1 964	1 965	1,4	0,0	2,00
2005					
Tammikuu	2 303	2 304	0,6	0,0	2,05
Helmikuu	2 245	2 246	0,7	0,0	2,07
Maaliskuu	2 177	2 178	1,0	0,0	2,06
Huhtikuu	2 216	2 217	0,9	0,0	2,05
Toukokuu	2 241	2 242	1,5	0,0	2,05
Kesäkuu	2 252	2 254	1,8	0,0	2,05
Heinäkuu	2 286	2 288	1,2	0,0	2,05
Elokuu	2 349	2 349	0,7	0,0	2,05
Syyskuu	2 302	2 303	0,7	0,0	2,05
Lokakuu	2 352	2 353	0,6	0,0	2,05
Marraskuu	2 302	2 302	0,2	0,0	2,06
Joulukuu	2 313	2 313	0,4	0,0	2,06
2006					
Tammikuu	2 305	2 305	0,3	0,0	2,07

Lähde: Suomen Pankki.

Taulukko 9.
Euroalueen rahamäärä M3 ja Suomen rahalaitosten vastaavat erät¹

	Euroalueen rahamäärä M3			Euroalueen M3:een luettavat suomalaisten rahalaitosten erät ²		
	Kanta, mrd. euroa	12 kk:n muutos ^{3,4} , %	12 kk:n muutoksen 3 kk:n liukuva keskiarvo ^{3,4} , %	Kanta, mrd. euroa	12 kk:n muutos ³ , %	12 kk:n muutoksen 3 kk:n liukuva keskiarvo ³ , %
	1	2	3	4	5	6
2001	5 446,7	8,0	7,9	68,8	6,7	7,7
2002	5 807,8	7,0	7,1	73,4	6,6	5,5
2003	6 178,7	7,1	7,0	83,1	11,0	10,2
2004	6 568,2	6,6	6,5	88,2	6,3	6,4
2005	7 106,4	7,3	7,5	95,6	8,0	7,9
2005						
Tammikuu	6 581,7	6,8	6,7	89,2	6,2	6,7
Helmikuu	6 599,9	6,6	6,6	89,0	7,7	7,7
Maaliskuu	6 628,0	6,5	6,6	90,3	9,2	9,7
Huhtikuu	6 713,4	6,8	6,9	95,1	12,3	10,8
Toukokuu	6 766,0	7,3	7,2	92,0	10,8	10,4
Kesäkuu	6 830,8	7,6	7,6	91,6	8,1	8,5
Helmäkuu	6 881,8	7,9	7,9	90,9	6,6	7,1
Elokuu	6 862,0	8,2	8,2	91,0	6,5	6,9
Syyskuu	6 918,1	8,4	8,2	92,4	7,6	7,1
Lokakuu	6 961,2	7,9	8,0	93,4	7,3	7,5
Marraskuu	6 994,4	7,6	7,6	93,6	7,8	7,7
Joulukuu	7 106,4	7,3	7,5	95,6	8,0	7,9

¹ Tiedot on laskettu ilman valtionhallinnon ja euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevia jälkemarkkinakelpoisia instrumentteja.
² Tiedot on laskettu ilman yleisön hallussa olevaa rahaa.
³ Muutosprosentti on laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
⁴ Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot.
Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Suomen Pankki.

Taulukko 10.
Keskeiset markkinakorot

	Eonia-korko	Euriborkorot (todelliset päivät / 360)						Suomen valtion obligatioiden korkoja	
		1 kk	2 kk	3 kk	6 kk	9 kk	12 kk	5 v	10 v
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001	4,39	4,335	4,297	4,267	4,159	4,101	4,086	4,54	5,04
2002	3,29	3,306	3,313	3,320	3,353	3,412	3,493	4,41	4,98
2003	2,32	2,346	2,338	2,330	2,304	2,310	2,334	3,28	4,13
2004	2,05	2,081	2,094	2,107	2,149	2,203	2,274	3,25	4,11
2005	2,09	2,144	2,166	2,186	2,236	2,283	2,335	2,85	3,35
2005									
Tammikuu	2,08	2,111	2,132	2,145	2,192	2,246	2,312	2,87	3,60
Helmikuu	2,06	2,104	2,121	2,138	2,185	2,241	2,310	2,88	3,57
Maaliskuu	2,06	2,103	2,119	2,137	2,192	2,256	2,335	2,97	3,72
Huhtikuu	2,08	2,105	2,122	2,137	2,172	2,213	2,265	2,76	3,51
Toukokuu	2,07	2,104	2,115	2,126	2,144	2,163	2,193	2,87	3,33
Kesäkuu	2,06	2,104	2,107	2,111	2,107	2,102	2,103	2,69	3,16
Helmäkuu	2,07	2,106	2,112	2,119	2,135	2,146	2,168	2,72	3,18
Elokuu	2,06	2,113	2,122	2,132	2,160	2,188	2,223	2,77	3,21
Syyskuu	2,09	2,115	2,126	2,139	2,167	2,189	2,220	2,64	3,04
Lokakuu	2,07	2,121	2,149	2,197	2,272	2,344	2,414	2,86	3,19
Marraskuu	2,09	2,223	2,318	2,361	2,500	2,602	2,684	3,11	3,40
Joulukuu	2,28	2,412	2,431	2,474	2,602	2,704	2,786	3,08	3,30

Lähteet: Euroopan keskuspankki, Reuters ja Bloomberg.

Taulukko 11.
Suomen nimellisiä kilpailukykyindikaattoreita ja EKP:n laskema euron efektiivinen valuuttakurssi

	Suppea indikaattori ¹	Suppea, euroalueen mailla täydennetty indikaattori ¹	Laaja indikaattori ¹	Euron efektiivinen valuuttakurssi, suppea maaryhmä ¹
	Tammi-maaliskuu 1999 = 100			
	1	2	3	4
2001	89,2	94,5	94,0	86,0
2002	91,2	95,6	95,6	89,0
2003	100,1	100,1	101,1	100,0
2004	103,1	101,6	103,1	104,2
2005	103,0	101,6	102,7	103,9
2005				
Tammikuu	105,0	102,5	104,0	106,9
Helmikuu	104,6	102,3	103,7	106,2
Maaliskuu	105,2	102,6	104,1	107,1
Huhtikuu	104,4	102,3	103,7	106,0
Toukokuu	103,4	101,8	103,1	104,6
Kesäkuu	101,2	100,7	101,9	101,7
Heinäkuu	102,2	101,1	102,2	102,4
Elokuu	102,6	101,4	102,5	103,3
Syyskuu	102,2	101,2	102,2	102,9
Lokakuu	102,1	101,1	102,1	102,4
Marraskuu	101,7	101,0	101,8	101,6
Joulukuu	101,7	101,0	101,8	101,8

¹ Kun euro vahvistuu, indeksi nousee. Suppeassa indikaattorissa on mukana 12 maata vuodesta 1999 alkaen, suppeassa, euromailla täydennetyssä indikaattorissa 23 maata ja laajassa indikaattorissa 37 maata.

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Suomen Pankki.

Taulukko 12.
Euroalueen ja Suomen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi, vuotuinen prosenttimuutos

	Euroalue	Suomi
	1	2
2001	2,3	2,7
2002	2,3	2,0
2003	2,1	1,3
2004	2,1	0,1
2005	2,2	0,8
2005		
Tammikuu	1,9	-0,1
Helmikuu	2,1	0,0
Maaliskuu	2,1	0,9
Huhtikuu	2,1	1,1
Toukokuu	2,0	0,6
Kesäkuu	2,1	1,0
Heinäkuu	2,2	0,9
Elokuu	2,2	1,0
Syyskuu	2,6	1,1
Lokakuu	2,5	0,8
Marraskuu	2,3	0,9
Joulukuu	2,2	1,0

Lähteet: Eurostat ja Tilastokeskus.

Taulukko 13.
Julkisen talouden rahoitusasema ja velka, % BKT:stä

Maa	Julkisyhteisöjen ylijäämä (+) / alijäämä (-)		Julkisyhteisöjen velka vuoden lopussa	
	2004	2005	2004	2005
	1	2	3	4
Belgia	0,0	0,0	96,2	94,9
Saksa	-3,7	-3,9	66,4	68,6
Kreikka	-6,6	-3,7	109,3	107,9
Espanja	-0,1	0,2	47,0	44,2
Ranska	-3,7	-3,3	65,1	66,5
Irlanti	1,5	-0,4	29,8	29,0
Italia	-3,2	-4,3	106,5	108,6
Luxemburg	-1,2	-2,3	6,6	6,8
Alankomaat	-2,1	-1,8	53,1	54,0
Itävalta	-1,0	-1,9	64,4	64,3
Portugali	-3,0	-6,0	59,4	65,9
Suomi	2,1	2,6	45,1	41,1
Euroalue	-2,7	-2,9	70,8	71,7

Lähteet: Tilastokeskus ja Euroopan komissio.

Taulukko 14.
Euron peruuttamattomasti kiinnitetty muuntokurssit 1.1.1999 alkaen

Maa	Valuutta	Yhden euron arvo ko. valuuttana	Yhden ko. valuuttayksikön arvo markkoina
Itävalta	šillinki	13,7603	0,432093
Belgia	frangi	40,3399	0,147391
Saksa	markka	1,95583	3,04000
Espanja	peseta	166,386	0,0357346
Suomi	markka	5,94573	
Ranska	frangi	6,55957	0,906421
Irlanti	punta	0,787564	7,54952
Italia	liira	1936,27	0,00307071
Luxemburg	frangi	40,3399	0,147391
Alankomaat	guldeni	2,20371	2,69805
Portugali	escudo	200,482	0,0296572
Kreikka	drakma	340,750	0,0174490

Lähde: Euroopan unioni.

Taulukko 15.
Valuuttakurssimekanismi ERM II

<i>Voimassa 1.1.1999 alkaen</i>			<i>Voimassa 27.6.2004 alkaen</i>		
<i>1 euro =</i>			<i>1 euro =</i>		
<i>Tanskan kruunu (DKK)</i>	+		<i>Viron kruunu (EEK)</i>	+	
		7,62824*		15 %	17,9936*
	=	2,25 %			15,6466**
		7,46038**		15 %	13,2996***
	-	2,25 %			
		7,29252***			
<i>1 euro =</i>			<i>1 euro =</i>		
			<i>Liettuan liti (LTL)</i>	+	
				15 %	3,97072*
					3,4528**
				15 %	2,93488***
<i>1 euro =</i>			<i>1 euro =</i>		
			<i>Slovenian tolar (SIT)</i>	+	
				15 %	275,586*
					239,64**
				15 %	203,694***
<i>Voimassa 2.5.2005 alkaen</i>			<i>Voimassa 28.11.2005 alkaen</i>		
<i>1 euro =</i>			<i>1 euro =</i>		
<i>Latvian lati (LVL)</i>	+		<i>Slovakian koruna (SKK)</i>	+	
		0,808225*		15 %	44,2233*
	=	15 %			38,455**
		0,702804**		15 %	32,6868***
	-	15 %			
		0,597383***			
<i>1 euro =</i>			<i>1 euro =</i>		
<i>Kyproksen punta (CYP)</i>	+				
		0,673065*			
	=	15 %			
		0,585274**			
	-	15 %			
		0,497483***			
<i>1 euro =</i>			<i>1 euro =</i>		
<i>Maltan liira (MTL)</i>	+				
		0,493695*			
	=	15 %			
		0,4293**			
	-	15 %			
		0,364905***			

* Ylempi interventiopiste.
 ** Keskuskurssi.
 *** Alempi interventiopiste.
 Lähde: Euroopan keskuspankki.

Taulukko 16.
Keskeisiä euron kursseja¹

	Yhdysvaltain dollari			Japanin jeni		
	Alin	Keskiavo	Ylin	Alin	Keskiarvo	Ylin
	1	2	3	4	5	6
2001	0,8384	0,8956	0,9545	100,62	108,68	115,90
2002	0,8578	0,9456	1,0487	112,40	118,06	125,18
2003	1,0377	1,1312	1,2630	124,40	130,97	140,31
2004	1,1802	1,2439	1,3633	126,34	134,44	141,03
2005	1,1667	1,2441	1,3507	130,88	136,85	143,47
2005						
Tammikuu	1,2936	1,3119	1,3507	133,22	135,63	138,84
Helmikuu	1,2762	1,3014	1,3260	133,98	136,55	139,07
Maaliskuu	1,2926	1,3201	1,3416	137,43	138,83	140,12
Huhtikuu	1,2810	1,2938	1,3077	136,24	138,84	140,27
Toukokuu	1,2331	1,2694	1,2954	133,47	135,37	135,98
Kesäkuu	1,2054	1,2165	1,2324	130,88	132,22	133,95
Heinäkuu	1,1883	1,2037	1,2187	132,67	134,75	136,35
Elokuu	1,2181	1,2292	1,2457	133,93	135,98	138,64
Syyskuu	1,2005	1,2256	1,2541	134,89	136,06	137,66
Lokakuu	1,1933	1,2015	1,2144	136,06	138,05	140,03
Marraskuu	1,1667	1,1786	1,2041	137,68	139,59	140,80
Joulukuu	1,1697	1,1856	1,2020	138,34	140,58	143,47
	Englannin punta			Ruotsin kruunu		
	Alin	Keskiavo	Ylin	Alin	Keskiarvo	Ylin
	1	2	3	4	5	6
2001	0,59730	0,62187	0,6408	8,8395	9,2551	9,9631
2002	0,60920	0,62883	0,6505	9,0015	9,1611	9,5451
2003	0,64950	0,69199	0,7235	8,8848	9,1242	9,3148
2004	0,65560	0,67866	0,7088	8,8992	9,1243	9,2810
2005	0,66240	0,68380	0,7073	8,9758	9,2822	9,6325
2005						
Tammikuu	0,69120	0,69867	0,70725	8,9758	9,0476	9,1057
Helmikuu	0,68580	0,68968	0,69395	9,0576	9,0852	9,1200
Maaliskuu	0,68590	0,69233	0,69865	9,0365	9,0884	9,1430
Huhtikuu	0,67730	0,68293	0,68740	9,1403	9,1670	9,2005
Toukokuu	0,67625	0,68399	0,68835	9,1608	9,1931	9,2260
Kesäkuu	0,66240	0,66895	0,67570	9,1304	9,2628	9,4333
Heinäkuu	0,67645	0,68756	0,69600	9,3693	9,4276	9,4866
Elokuu	0,67755	0,68527	0,69560	9,3016	9,3398	9,3930
Syyskuu	0,67280	0,67760	0,68335	9,2834	9,3342	9,3887
Lokakuu	0,67590	0,68137	0,68825	9,3014	9,4223	9,5360
Marraskuu	0,67285	0,67933	0,68675	9,4585	9,5614	9,6325
Joulukuu	0,67320	0,67922	0,68830	9,3862	9,4316	9,5163

¹ Yhden euron arvo ko. valuuttana.
Lähde: Euroopan keskuspankki.

Taulukko 17.
Muita euron kursseja, keskiarvo

	<i>Kyproksen punta</i>	<i>Tšekin koruna</i>	<i>Tanskan kruunu</i>	<i>Viron kruunu</i>	<i>Unkarin forintti</i>	<i>Liettuan liti</i>	<i>Latvian lati</i>	<i>Maltaan liira</i>
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	0,57589	34,068	7,4521	15,6466	256,59	3,5823	0,5601	0,4030
2002	0,57530	30,804	7,4305	15,6466	242,96	3,4594	0,5810	0,4089
2003	0,58409	31,846	7,4307	15,6466	253,62	3,4527	0,6407	0,4261
2004	0,58185	31,891	7,4399	15,6466	251,66	3,4529	0,6652	0,4280
2005	0,57683	29,782	7,4518	15,6466	248,05	3,4528	0,6962	0,4299
2005								
<i>Tammikuu</i>	0,58170	30,304	7,4405	15,6466	246,48	3,4528	0,6963	0,4322
<i>Helmikuu</i>	0,58315	29,957	7,4427	15,6466	243,69	3,4528	0,6961	0,4309
<i>Maaliskuu</i>	0,58319	29,771	7,4466	15,6466	244,81	3,4528	0,6961	0,4317
<i>Huhtikuu</i>	0,58282	30,134	7,4499	15,6466	248,19	3,4528	0,6961	0,4299
<i>Toukokuu</i>	0,57806	30,220	7,4443	15,6466	251,95	3,4528	0,6960	0,4293
<i>Kesäkuu</i>	0,57405	30,034	7,4448	15,6466	249,04	3,4528	0,6960	0,4293
<i>Heinäkuu</i>	0,57367	30,180	7,4584	15,6466	246,47	3,4528	0,6961	0,4293
<i>Elokuu</i>	0,57321	29,594	7,4596	15,6466	244,49	3,4528	0,6960	0,4293
<i>Syyskuu</i>	0,57296	29,317	7,4584	15,6466	245,83	3,4528	0,6961	0,4293
<i>Lokakuu</i>	0,57319	29,675	7,4620	15,6466	251,85	3,4528	0,6965	0,4293
<i>Marraskuu</i>	0,57351	29,266	7,4596	15,6466	251,04	3,4528	0,6963	0,4293
<i>Joulukuu</i>	0,57346	28,972	7,4541	15,6466	252,68	3,4528	0,6967	0,4293
	<i>Romanian leu</i>	<i>Venäjän rupla</i>	<i>Turkin liira</i>	<i>Australian dollari</i>	<i>Kanadan dollari</i>	<i>Kiinan juan renminbi</i>	<i>Hongkongin dollari</i>	<i>Indonesian rupia</i>
	17	18	19	20	21	22	23	24
2001	26004	26,1341	1102425	1,7319	1,3864	7,4124	6,9855	9143,90
2002	31270	29,7263	1439680	1,7376	1,4838	7,8309	7,3750	8774,80
2003	37551	34,6581	1694851	1,7379	1,5817	9,3601	8,8079	9677,75
2004	40510	35,8105	1777052	1,6905	1,6167	10,2965	9,6881	11117,42
2005	36622	35,1860	1,6771	1,6320	1,5087	10,1953	9,6768	12070,84
2005								
<i>Tammikuu</i>	38168	36,6603	1,7784	1,7147	1,6060	10,8582	10,2269	12065,02
<i>Helmikuu</i>	36733	36,3805	1,7104	1,6670	1,6128	10,7712	10,1507	12031,56
<i>Maaliskuu</i>	36292	36,4697	1,7333	1,6806	1,6064	10,9255	10,2960	12368,72
<i>Huhtikuu</i>	36277	35,9794	1,7645	1,6738	1,5991	10,7080	10,0899	12362,94
<i>Toukokuu</i>	36175	35,4730	1,7396	1,6571	1,5942	10,5062	9,8900	12033,61
<i>Kesäkuu</i>	36136	34,6951	1,6560	1,5875	1,5111	10,0683	9,4597	11716,31
<i>Heinäkuu</i>	3,5647	34,5513	1,6133	1,6002	1,4730	9,8954	9,3590	11803,89
<i>Elokuu</i>	3,5034	35,0119	1,6534	1,6144	1,4819	9,9589	9,5529	12283,08
<i>Syyskuu</i>	3,5097	34,7750	1,6430	1,6009	1,4452	9,9177	9,5138	12542,23
<i>Lokakuu</i>	3,5997	34,3262	1,6331	1,5937	1,4149	9,7189	9,3191	12118,09
<i>Marraskuu</i>	3,6543	33,9184	1,6033	1,6030	1,3944	9,5273	9,1390	11834,55
<i>Joulukuu</i>	3,6589	34,1538	1,6038	1,5979	1,3778	9,5746	9,1927	11675,40

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Suomen Pankki.

	<i>Puolan zloty</i>	<i>Slovenian tolar</i>	<i>Slovakian koruna</i>	<i>Sveitsin frangi</i>	<i>Islannin kruunu</i>	<i>Norjan kruunu</i>	<i>Bulgarian lev</i>	<i>Kroatian kuna</i>
	9	10	11	12	13	14	15	16
2001	3,6721	217,9797	43,300	1,5105	87,42	8,0484	1,9482	..
2002	3,8574	225,9772	42,694	1,4670	86,18	7,5086	1,9492	..
2003	4,3996	233,8493	41,489	1,5212	86,65	8,0033	1,9490	..
2004	4,5268	239,0874	40,022	1,5438	87,14	8,3697	1,9533	..
2005	4,0230	239,5681	38,599	1,5483	78,23	8,0092	1,9558	..
2005								
<i>Tammikuu</i>	4,0794	239,7719	38,573	1,5469	82,12	8,2125	1,9559	..
<i>Helmikuu</i>	3,9867	239,7355	38,044	1,5501	80,74	8,3199	1,9559	..
<i>Maaliskuu</i>	4,0123	239,7010	38,253	1,5494	79,15	8,1880	1,9559	..
<i>Huhtikuu</i>	4,1559	239,6538	39,232	1,5475	80,71	8,1763	1,9553	7,3908
<i>Toukokuu</i>	4,1749	239,5123	39,004	1,5449	82,36	8,0814	1,9561	7,3272
<i>Kesäkuu</i>	4,0606	239,4659	38,535	1,5391	79,30	7,8932	1,9558	7,3169
<i>Heinäkuu</i>	4,0986	239,4810	38,886	1,5578	78,40	7,9200	1,9558	7,3090
<i>Elokuu</i>	4,0436	239,5096	38,681	1,5528	78,37	7,9165	1,9557	7,3684
<i>Syyskuu</i>	3,9160	239,4745	38,459	1,5496	76,15	7,8087	1,9558	7,4384
<i>Lokakuu</i>	3,9229	239,5252	38,923	1,5490	73,29	7,8347	1,9559	7,3822
<i>Marraskuu</i>	3,9701	239,5082	38,678	1,5449	72,98	7,8295	1,9557	7,3791
<i>Joulukuu</i>	3,8501	239,5062	37,872	1,5479	75,36	7,9737	1,9558	7,3882
	<i>Korean tasavallan won</i>	<i>Malesian ringgit</i>	<i>Uuden-Seelannin dollari</i>	<i>Filippiinien peso</i>	<i>Singaporen dollari</i>	<i>Thaimaan bakt</i>	<i>Etelä-Afrikan randi</i>	<i>Kansainvälisen valuuttarabaston erityinen nosto-oikeus</i>
	25	26	27	28	29	30	31	32
2001	1154,83	3,4027	2,1300	..	1,6039	39,804	7,6873	0,703237
2002	1175,50	3,5949	2,0366	..	1,6912	40,644	9,9072	0,729237
2003	1346,90	4,2966	1,9438	..	1,9703	46,894	8,5317	0,807084
2004	1422,62	4,7265	1,8731	..	2,1016	50,050	8,0092	0,839260
2005	1273,61	4,7116	1,7660	..	2,0702	50,063	7,9183	0,841434
2005								
<i>Tammikuu</i>	1362,01	4,9847	1,8620	..	2,1501	50,818	7,8386	0,860709
<i>Helmikuu</i>	1330,26	4,9448	1,8192	..	2,1327	50,064	7,8337	0,857559
<i>Maaliskuu</i>	1329,44	5,0156	1,8081	..	2,1522	50,890	7,9635	0,864446
<i>Huhtikuu</i>	1306,82	4,9163	1,7967	70,435	2,1375	51,165	7,9649	0,856559
<i>Toukokuu</i>	1272,34	4,8237	1,7665	68,966	2,0962	50,562	8,0500	0,847734
<i>Kesäkuu</i>	1231,12	4,6234	1,7175	67,214	2,0342	49,793	8,2194	0,829013
<i>Heinäkuu</i>	1248,53	4,5590	1,7732	67,394	2,0257	50,199	8,0790	0,824211
<i>Elokuu</i>	1255,33	4,6216	1,7675	68,768	2,0439	50,604	7,9508	0,837973
<i>Syyskuu</i>	1261,46	4,6190	1,7515	68,782	2,0603	50,305	7,7936	0,835975
<i>Lokakuu</i>	1256,66	4,5330	1,7212	66,777	2,0326	49,153	7,9139	0,831217
<i>Marraskuu</i>	1226,38	4,4534	1,7088	64,258	2,0017	48,469	7,8502	0,825800
<i>Joulukuu</i>	1212,30	4,4796	1,7072	63,454	1,9855	48,731	7,5439	0,828407

Taulukko 18.

Eurosetelien ja -kolikoiden liikkeeseenlasku Suomesta, milj. euroa

	2005				2005
	I	II	III	IV	
Setelien liikkeeseenlasku Suomen Pankista					
500 euroa	262,1	309,3	301,8	327,7	1 200,9
200 "	76,2	84,4	81,3	91,3	333,2
100 "	137,8	171,0	159,0	188,9	656,7
50 "	993,2	1 194,4	1 249,0	1 361,3	4 797,9
20 "	1 226,6	1 379,4	1 343,8	1 379,0	5 328,8
10 "	86,6	105,9	101,9	111,6	406,0
5 "	53,9	61,5	64,4	68,1	247,9
Yhteensä, milj. kpl	102,9	118,5	117,8	124,0	463,2
Setelien poistot, milj. kpl	17,19	17,80	18,50	17,40	70,9
Kolikoiden liikkeeseenlasku Suomen Pankista					
Käyttörahat					
2 euroa	11,3	15,6	14,3	20,8	62,0
1 "	4,6	6,5	6,0	6,7	23,8
0,50 "	2,4	2,6	3,1	3,5	11,6
0,20 "	1,7	2,7	2,5	2,5	9,4
0,10 "	0,6	1,0	1,0	1,1	3,7
0,05 "	0,0	0,5	0,5	0,5	1,5
0,02 "	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
0,01 "	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Jublarahat					
100 euroa	0,1				0,1
50 "					0,0
20 "		0,4	0,1	0,0	0,5
10 "	0,5	0,0	0,0	0,4	0,8
5 "			0,9		0,9
Yhteensä	21,2	29,3	28,5	35,5	114,5
Kolikoiden poistot, milj. kpl					
Käyttörahat	-	-	-	-	-
Jublarahat	-	-	-	-	-

Lähde: Suomen Pankki.

Taulukko 19.

Setelien lajittelu Suomen Pankissa, milj. kpl

Eurosetelit	2002	2003	2004	2005	Markkasetelit	2001
	500 euroa	1,2	1,8	2,1		
200 "	1,7	1,8	1,7	1,3	500 "	14,9
100 "	5,2	6,7	5,7	5,4	100 "	548,4
50 "	73,3	84,4	74,6	76,5	50 "	51,3
20 "	311,0	290,5	222,4	179,3	20 "	80,7
10 "	30,8	30,3	37,4	32,2	10 "	-
5 "	32,6	31,0	45,2	39,6		
Yhteensä	455,8	446,5	389,2	335,9	Yhteensä	702,6

Lähde: Suomen Pankki.

Taulukko 20.
Suomen Pankin sekkitilijärjestelmän tapahtumat

	Tapahtumat										
	Tilin- haltijat, lukumäärä	Koti- maiset maksut, luku- määrä, 1 000 kpl	Arvo, mrd. euroa	Lähtevät TARGET- maksut, luku- määrä, 1 000 kpl	Arvo, mrd. euroa	Saapuvat TARGET- maksut, luku- määrä, 1 000 kpl	Arvo, mrd. euroa	TARGET- maksut yhteensä, luku- määrä, 1 000 kpl	TARGET- maksut yhteensä, arvo, mrd. euroa	Sekkitili- järjestel- män ta- paukumat yhteensä, luku- määrä, 1 000 kpl	Sekkitili- järjestel- män ta- paukumat yhteensä, arvo, mrd. euroa
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	15	186,6	1 289,2	104,4	1 270,3	109,1	1 269,6	213,5	2 540,0	400,1	3 829,2
2002	17	138,8	1 239,4	116,9	1 250,5	134,9	1 250,5	251,8	2 501,0	390,6	3 740,4
2003	18	152,2	1 461,5	132,0	1 503,2	141,9	1 502,5	273,9	3 005,7	426,2	4 467,2
2004	19	147,5	1 541,1	141,0	1 601,7	167,4	1 604,0	308,4	3 205,7	455,8	4 746,9
2005	17	144,2	1 479,3	147,8	1 756,5	180,7	1 758,7	328,5	3 515,3	472,7	4 994,6
2005											
Tammikuu	19	11,3	129,5	10,8	140,3	14,1	138,5	24,9	278,8	36,2	408,3
Helmikuu	19	10,9	120,4	10,7	147,3	13,5	147,8	24,1	295,2	35,0	415,5
Maaliskuu	19	12,0	122,9	13,2	166,0	15,5	167,2	28,6	333,2	40,7	456,1
Huhtikuu	17	12,2	129,0	12,3	159,7	15,0	159,3	27,3	319,1	39,6	448,0
Toukokuu	17	12,5	133,0	11,8	127,3	14,6	130,3	26,4	257,6	38,9	390,5
Kesäkuu	17	12,4	127,3	13,7	159,2	16,1	158,5	29,8	317,7	42,2	445,0
Heinäkuu	17	11,4	105,1	10,9	140,0	14,0	138,5	24,9	278,5	36,2	383,6
Elokuu	17	12,3	117,6	11,6	131,6	14,7	132,2	26,3	263,7	38,6	381,3
Syyskuu	17	12,3	120,4	13,8	157,7	15,9	157,5	29,7	315,2	42,1	435,6
Lokakuu	17	12,1	128,9	12,0	133,3	15,3	134,1	27,3	267,4	39,4	396,3
Marraskuu	17	12,6	121,3	12,8	132,1	16,2	131,1	28,9	263,2	41,5	384,5
Joulukuu	17	12,2	123,9	14,3	162,0	15,9	163,7	30,2	325,8	42,4	449,6

Lähde: Suomen Pankki.

Taulukko 21.
Pankkien päivänsisäiset sekkitililimiitit

Ajanjakson keskiarvo	Limiiitit yhteensä, milj. euroa	Limiiittien maksimikäyttöaste ¹ , %	Sekkitilien päivän lopun saldot, milj. euroa
	1	2	3
2001	4 169	50	1 811
2002	3 669	50	2 011
2003	4 476	63	1 951
2004	4 624	63	2 179
2005	4 385	65	2 269
2005			
Tammikuu	4 301	72	2 206
Helmikuu	4 730	68	2 268
Maaliskuu	4 583	65	2 163
Huhtikuu	4 392	66	2 205
Toukokuu	4 291	72	2 314
Kesäkuu	4 363	61	2 332
Heinäkuu	4 677	59	2 165
Elokuu	4 264	60	2 433
Syyskuu	4 205	70	2 259
Lokakuu	4 226	64	2 286
Marraskuu	4 261	59	2 211
Joulukuu	4 324	61	2 385

¹ Maksimikäyttöaste on pankkien suurimman yhteenlasketun sekkitilivelkasaldon suhde yhteenlasketuihin limiitteihin ajanjakson aikana, %.
Lähde: Suomen Pankki.

Taulukko 22.
Pankkien välisen maksuliikennejärjestelmän tapahtumat

	Veloitukset		Hyvitykset		Tapahtumat yhteensä	
	Lukumäärä, milj. kpl	Arvo, mrd. euroa	Lukumäärä, milj. kpl	Arvo, mrd. euroa	Lukumäärä, milj. kpl	Arvo, mrd. euroa
	1	2	3	4	5	6
2001	210,6	9,6	188,9	159,9	399,4	169,5
2002	249,2	10,4	194,4	169,7	443,6	180,1
2003	272,7	11,1	201,3	162,6	474,0	173,7
2004	309,6	12,4	214,8	175,2	524,4	187,6
2005	320,5	12,4	214,9	185,4	535,4	197,7
2005						
Tammikuu	24,6	1,0	16,8	14,1	41,4	15,1
Helmikuu	24,1	0,9	17,5	14,0	41,6	14,9
Maaliskuu	26,2	1,0	19,3	15,4	45,6	16,4
Huhtikuu	24,7	0,9	17,3	14,8	42,0	15,7
Toukokuu	28,1	1,1	18,6	15,7	46,7	16,8
Kesäkuu	27,2	1,0	18,6	16,6	45,8	17,7
Heinäkuu	27,4	1,1	16,2	14,5	43,6	15,6
Elokuu	28,8	1,1	17,0	14,7	45,8	15,8
Syyskuu	25,7	0,9	18,3	16,1	44,0	17,0
Lokakuu	26,7	1,0	17,4	15,7	44,1	16,7
Marraskuu	26,8	1,0	18,9	16,2	45,7	17,2
Joulukuu	30,2	1,2	19,1	17,5	49,3	18,8

Lähde: Suomen Pankki.

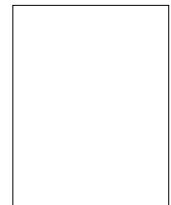
Suomen Pankki

PL 160, 00101 HELSINKI

Puhelin: 010 8311, faksi: (09) 174 872, sähköposti: publications@bof.fi

Suomen Pankin vuosikertomuksen tilaus tai jakelun muutosilmoitus

Vanhat yhteystiedot
Yritys
Nimi
Osoite
Uudet yhteystiedot
Yritys
Nimi
Osoite
Uusi tilaus ☐ Peruutus ☐ Kpl

SUOMEN PANKKI

PL 160
00101 HELSINKI

